

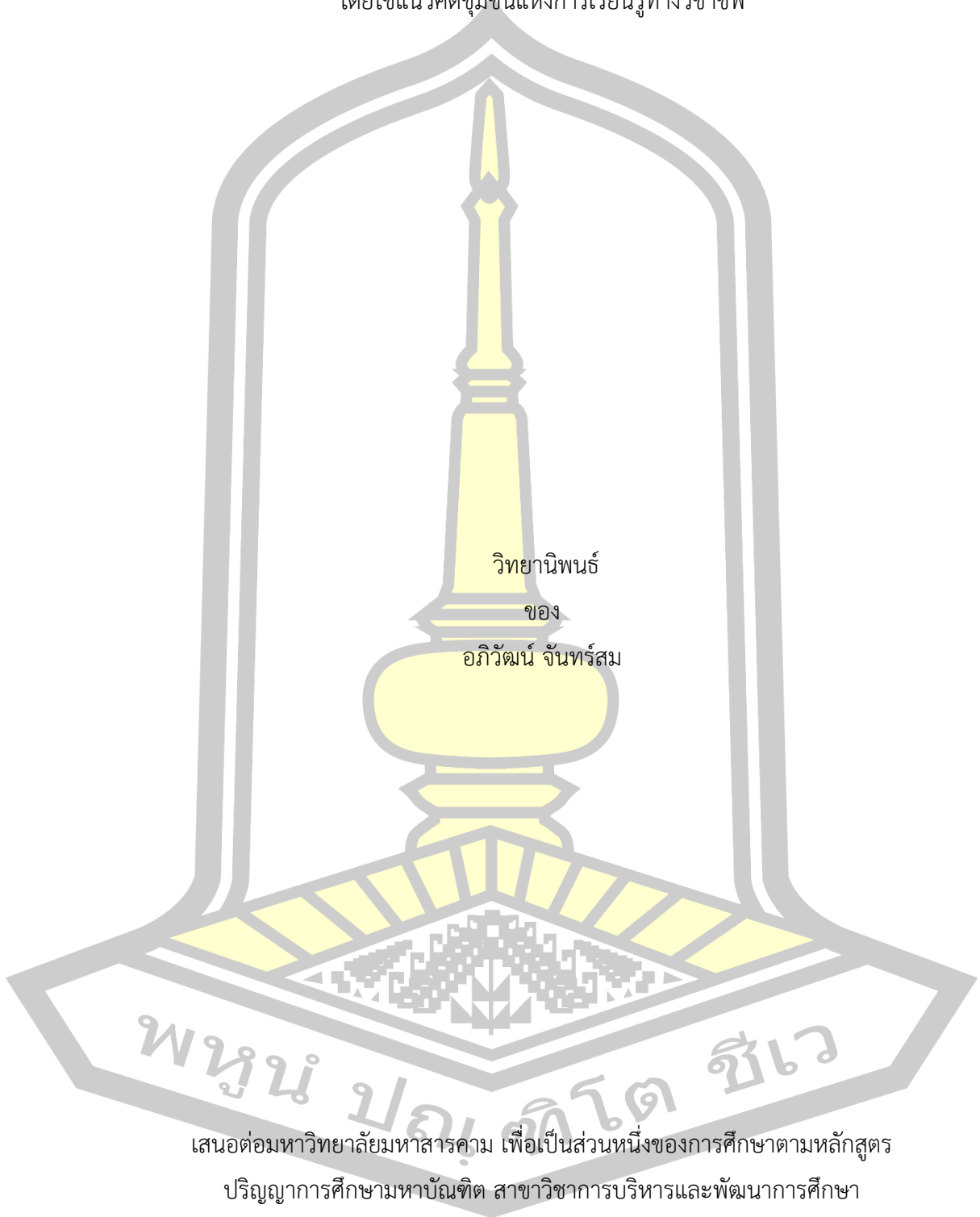
แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วิทยานิพนธ์
ของ
อภิวัฒน์ จันทร์สม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วิถยานิพนธ์
ของ
อภิวัดน์ จันทร์สม

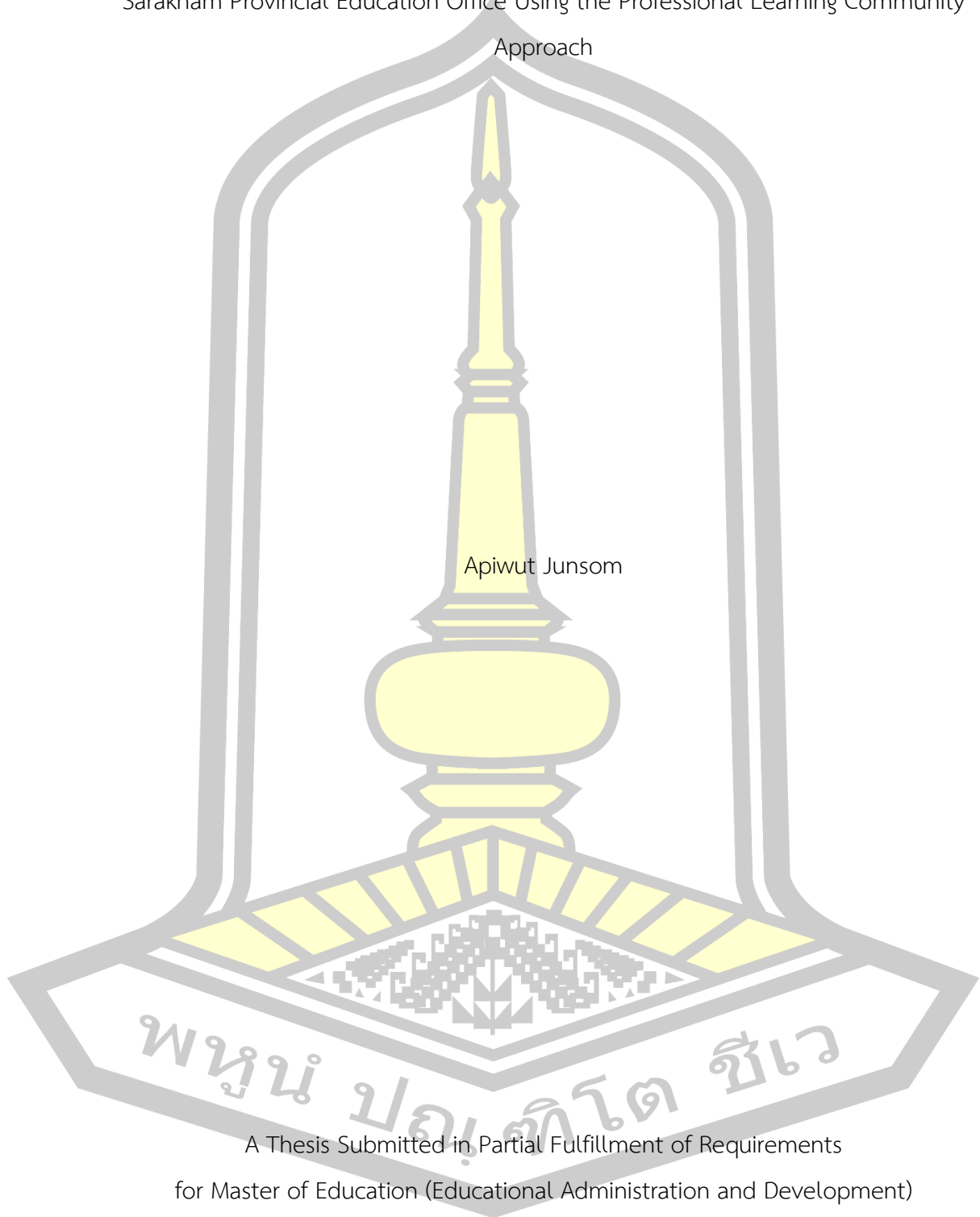
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Guidelines for Academic Administration of Private Schools Affiliated with Maha
Sarakham Provincial Education Office Using the Professional Learning Community

Approach

Apiwut Junsom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

May 2020

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายอภิวัฒน์ จันทร์สม
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. บุญชม ศรีสะอาด)

.....กรรมการ

(อ. ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. อรัญ ชูยกระเดื่อง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริ)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ		
ผู้วิจัย	อภิวัฒน์ จันทร์สม		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. บุญชม ศรีสะอาด		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารและครู ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกนได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ (Likert) ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเปิด ผู้วิจัยได้ทดลองนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มที่คล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ .67-.85 และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความถี่จำเป็น ($PNI_{modified}$) และแบบสัมภาษณ์ใช้ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถาน ศึกษาจากวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมายและคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนาพัฒนาโดยใช้สื่อเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการอบรมครูในการทำวิจัย ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล ด้านการนิเทศการศึกษา จัดให้มีการระดมความคิดเห็นตามแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

คำสำคัญ : แนวทางการบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนเอกชน, แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

TITLE	Guidelines for Academic Administration of Private Schools Affiliated with Maha Sarakham Provincial Education Office Using the Professional Learning Community Approach		
AUTHOR	Apiwut Junsom		
ADVISORS	Associate Professor Boonchom Srisa-ard , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the current state, desired state, and needs in academic administration of private schools affiliated with Maha Sarakham Provincial Education Office using the professional learning community approach and (2) to study guidelines for academic administration of private schools affiliated with Maha Sarakham Provincial Education Office. The samples in this study included 265 administrators and teachers, who were randomly selected. The sample size was determined using the table of Krejcie and Morgan. The instruments used in data collection consisted of a questionnaire and a structured interview. The questionnaire was in the form of five-rating scale based on the Likert scale. It also comprised the open-ended questions. The questionnaire was tried out with other 30 administrators and teachers who were not included as samples in this study in order to verify the quality of questionnaire, revealing that its discrimination index ranged from .67-.85 and its reliability was .94. The statistics, which were used to analyze the current state, desired state, and needs in academic administration of private schools affiliated with Maha Sarakham Provincial Education Office using the professional learning community approach, consisted of mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and Priority Needs Index (PNI_{modified}). In terms of guidelines for academic administration of

private schools affiliated with Maha Sarakham Provincial Education Office, the data from schools with the best practice was analyzed. Findings indicated that according to the opinions of administrators and teachers at private schools affiliated with Maha Sarakham Provincial Education Office, the current state of academic administration in overall and in each aspect was at the high level, while the desired state was at the highest level. In terms of guidelines for academic administration of private schools affiliated with Maha Sarakham Provincial Education Office, it was recommended that in the aspect of school curriculum development, administrators, teachers, and school committee should collaboratively formulate a plan by building a professional learning community (PLC) for developing a school curriculum based on visions, missions, goals, and desired characteristics of a school. In the aspect of learning process development, teachers should develop themselves on the techniques for effective and student-centered learning management by attaining a workshop on teaching material development for improving students' learning achievement. In the aspect of measurement, evaluation and transferal of learning outcome, a meeting between administrators and teachers should be organized by building a professional learning community in order to determine regulations or ways of practice about the measurement and evaluation by the school. In the aspect of research for educational quality development, a teacher training workshop on research should be organized, and the teachers should be promoted to conduct at least one classroom research project per a learning area in a semester. Moreover, the results of classroom research should be utilized for improving the learning management together with inviting experts to give advices to individual teachers. Lastly, in the aspect of educational supervision, a brainstorming activity based on the professional learning community approach should be conducted to improve the internal supervision. Also, visiting a classroom should be conducted to learn about problems and give advices on management of learning process.

Keyword : Guidelines for Academic Administration, Private Schools, Professional Learning Community Approach

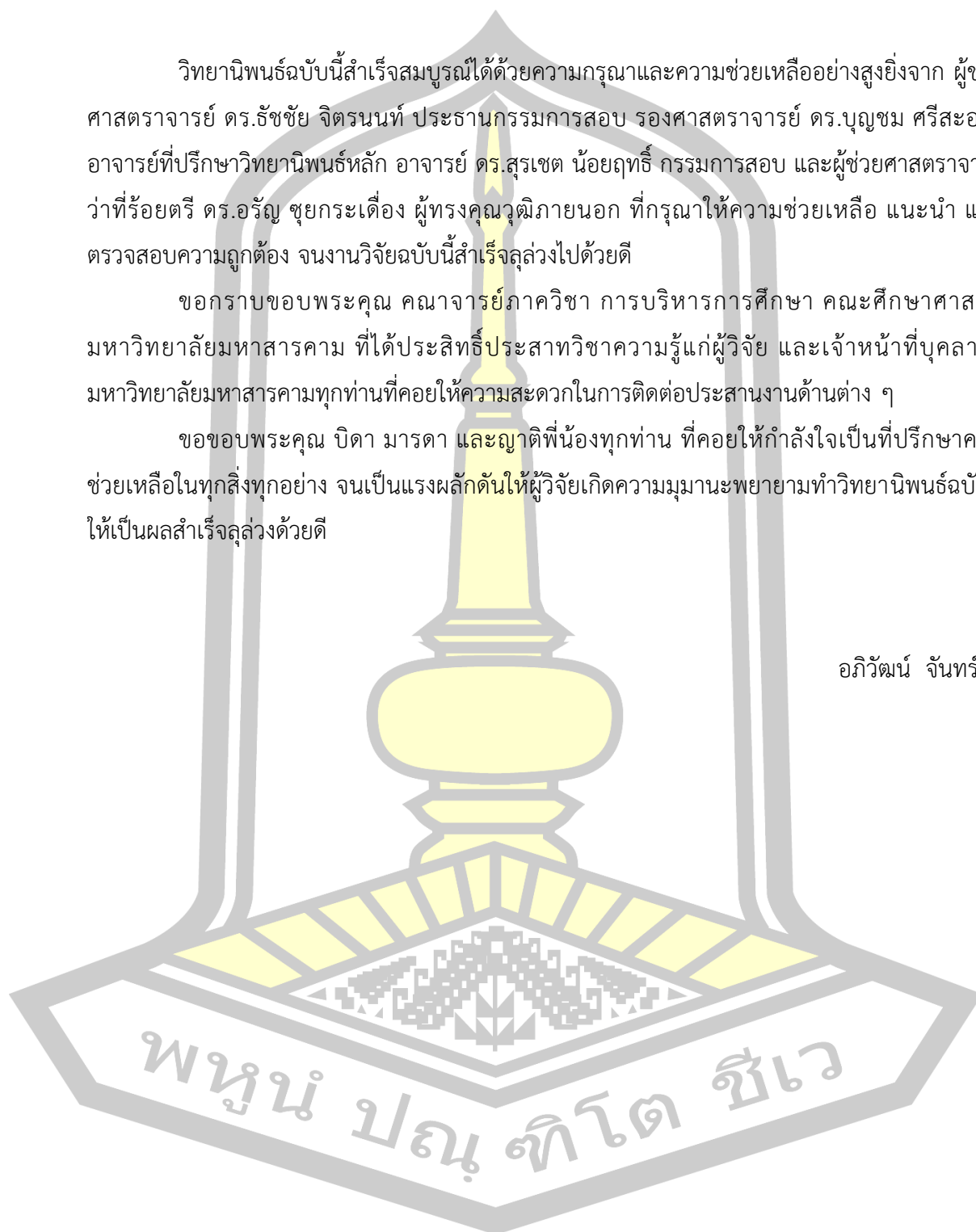
กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ชุยกะเดื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และตรวจสอบความถูกต้อง งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย และเจ้าหน้าที่บุคลากร มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่คอยให้ความสะดวกในการติดต่อประสานงานด้านต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และญาติพี่น้องทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจเป็นที่ปรึกษาคอยช่วยเหลือในทุกสิ่งทุกอย่าง จนเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยเกิดความมุ่งมั่นพยายามทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้เป็นผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

อภิวัฒน์ จันทร์สม

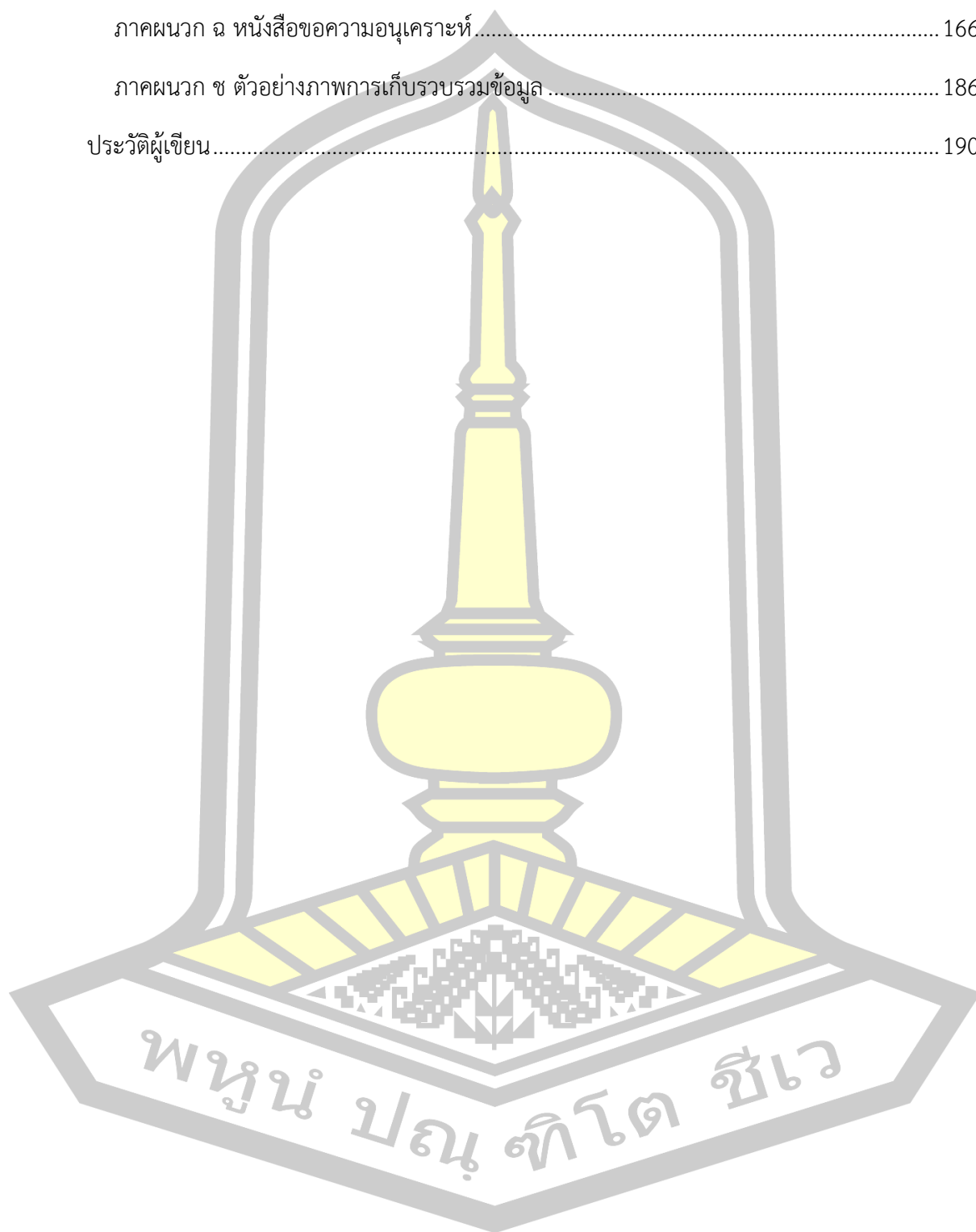

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารสถานศึกษา.....	10
การบริหารงานวิชาการ.....	20
การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน.....	42
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา.....	46
การนิเทศการศึกษา.....	49
แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	67

บริบทของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	76
งานวิจัยในประเทศ.....	76
งานวิจัยต่างประเทศ.....	79
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	82
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	84
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	86
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	92
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	99
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
สรุปผล	124
อภิปรายผล.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	128
บรรณานุกรม.....	130
ภาคผนวก.....	139
ภาคผนวก ก แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	140
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการวิจัย.....	146
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์.....	152
ภาคผนวก ง แบบประเมิน	158

ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่น.....	163
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	166
ภาคผนวก ช ตัวอย่างภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	186
ประวัติผู้เขียน.....	190

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์ตัวแปรการบริหารงานวิชาการ	30
ตาราง 2 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	37
ตาราง 3 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	41
ตาราง 4 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	45
ตาราง 5 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	48
ตาราง 6 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	51
ตาราง 7 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	65
ตาราง 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	87
ตาราง 9 จำแนกจำนวนและร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษา	99
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	100
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	101

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	102
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้	103
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	104
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการนิเทศการศึกษา.....	105
ตาราง 16 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น.....	106
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหาร งานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา.....	107
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	108
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้	109

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการ
ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิด
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{modified} และลำดับความ
ต้องการจำเป็นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา..... 110

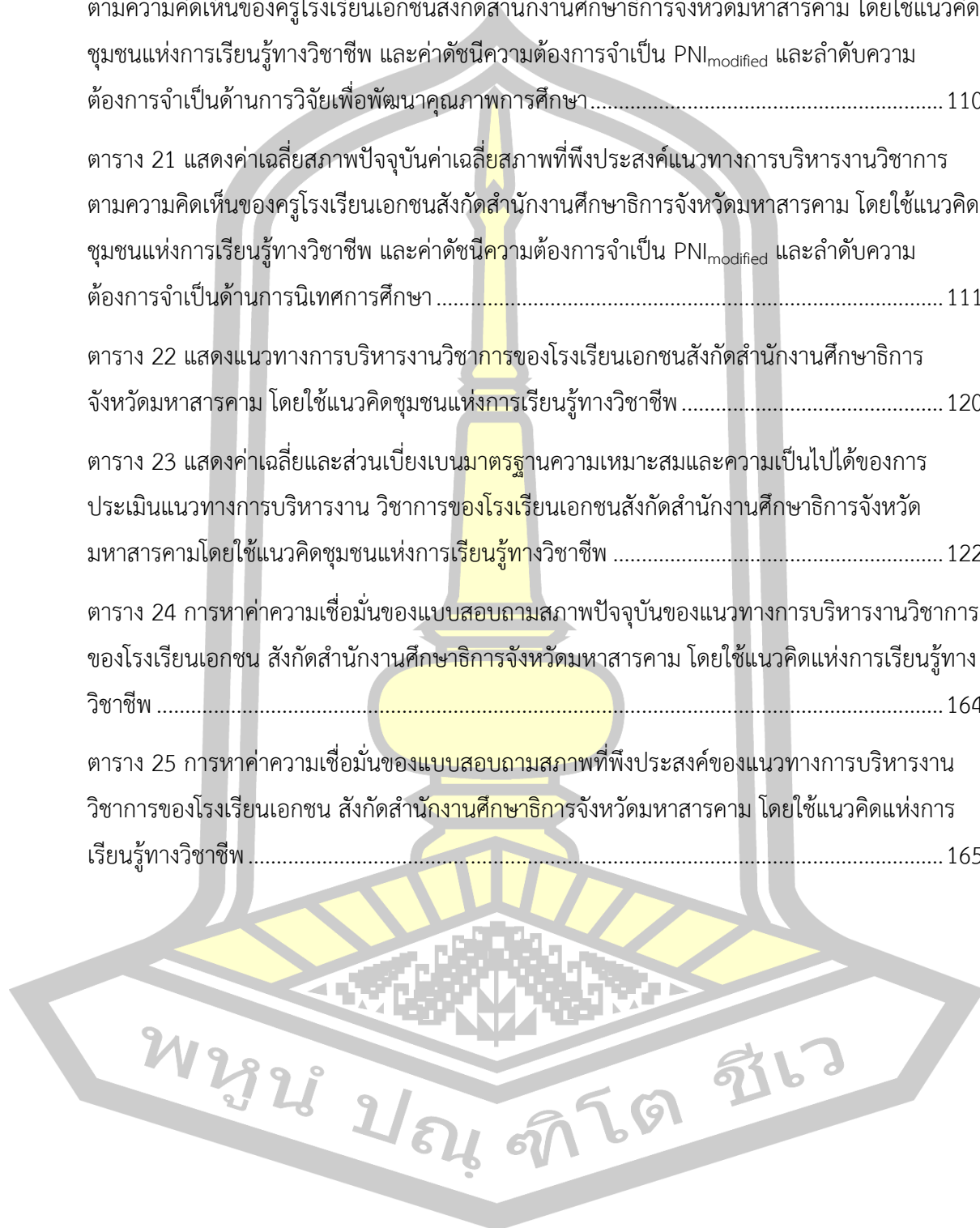
ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการ
ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิด
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{modified} และลำดับความ
ต้องการจำเป็นด้านการนิเทศการศึกษา 111

ตาราง 22 แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 120

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการ
ประเมินแนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 122

ตาราง 24 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ 164

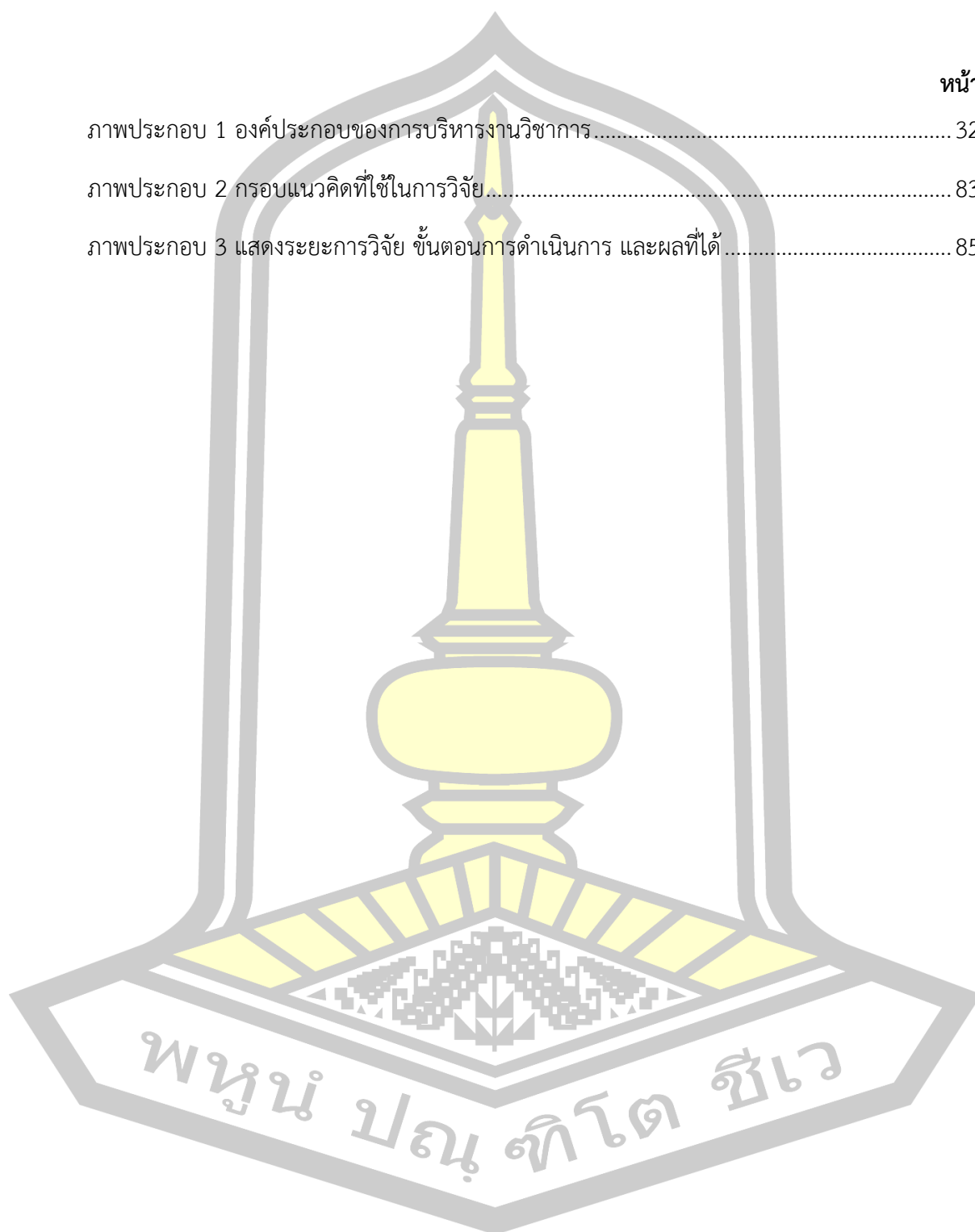
ตาราง 25 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ 165

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ.....	32
ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	83
ภาพประกอบ 3 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่ได้.....	85

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จัก รักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และในมาตรา 39 กำหนดว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร งานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่๒๑ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทักษะ การเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาประยุกต์ใช้

ทั้งในเชิงระบบและโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การพัฒนาคนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในของแต่ละประเทศ เพราะคนเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา ประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองในอนาคตข้างหน้า การที่จะพัฒนาคนได้นั้นต้องให้การศึกษาที่มี คุณภาพ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน การให้การศึกษาแก่เด็กหรือเยาวชนในชาติให้ มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งมีคุณธรรม มีทักษะความรู้ ในการประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองที่ดีสังคมยอมรับซึ่งจะช่วยพัฒนาประเทศให้มีความ เจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจการเมืองตลอดทั้งด้านสังคมและวัฒนธรรม การศึกษายังช่วยคนได้ พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต วางรากฐานการพัฒนาของชีวิตตั้งแต่แรกการพัฒนา ศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ทำให้เป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาที่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์มีคุณธรรมจริยธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รู้จักพึ่งตนเองที่จะดำรงชีวิตและประกอบ อาชีพสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์อันเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การพัฒนาประเทศและสังคมก็ย่อมสะดวก ราบรื่นได้ผลที่แน่นอนรวดเร็วและก้าวไปอย่างยั่งยืน การ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องใช้การประสานความร่วมมือหลายฝ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ ธรรมชาติและองค์กร ผู้บริหารต้องสร้างทักษะในการบริหารเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (ชุมศักดิ์ อิทธิรัชย์, 2545) อีกทั้งการบริหารงานวิชาการยังถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร สถานศึกษา หากต้องการให้งานดังกล่าวดำเนินไปได้ด้วยดีบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ผู้บริหาร จะต้องนำกระบวนการทางการบริหารมาใช้กับงาน เนื่องจากมีผู้เชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาต่าง ๆ กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญเพราะการเรียน การสอนเป็นงานหลักของสถานศึกษาส่วนงานอื่น ๆ ในการบริหารสถานศึกษาถือเป็นงานเสริมและ งานสนับสนุนงานวิชาการ (สันติ บุญภิรมย์, 2552)

การที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จได้โรงเรียนนั้น นับเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญ ยิ่ง เพราะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรหรือผู้เรียนให้มีศักยภาพออกไปรับใช้สังคม สังคมสามารถพัฒนาประเทศให้แข่งขันกับนานาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองและ เทคโนโลยีต่าง ๆ การเสริมสร้างโรงเรียนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นกลไกให้เกิด แรงจูงใจที่สำคัญ การพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพมีความเป็นเลิศและความเสมอภาคในการ ให้บริการอย่างเท่าเทียมในการปฏิบัติ (อำรุง จันทวานิช, 2547) การแบ่งส่วนราชการในสถานศึกษา เป็น 4 กลุ่ม การบริหารงานวิชาการ กลุ่มการบริหารงบประมาณ กลุ่มการบริหารงานบุคคลและ กลุ่มบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของโรงเรียนเป็นงานหลักของ

การบริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม, 2560) ข้อ 11 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดการ ปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีขอบข่าย และให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจึงเร่งในการพัฒนาด้านวิชาการ ทั้งด้านคุณภาพของโรงเรียนและด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยด้านคุณภาพของโรงเรียน ในสังกัดต้องมีการดำเนินการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งด้านงานวิชาการโดยเฉพาะโรงเรียนเอกชน ซึ่งจะต้องจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและประสิทธิภาพควบคู่กันไป กล่าวคือ ต้องส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งได้เกณฑ์มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนด ภายใต้ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ยังประสบปัญหาด้านงานวิชาการ เนื่องจาก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้าน ปัจจัย เช่น มีครูสอนไม่ตรงเอกขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาของโรงเรียนและ บุคลากรภายในโรงเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำหลักสูตร รวมถึง การวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร บุคลากรขาดการรับการนิเทศ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาของนักเรียนลดลง ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเร่งพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตาม หลักสูตรกำหนด โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้เป็นศูนย์กลางในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการยกระดับ คุณภาพผู้เรียนตามความต้องการของโรงเรียนอย่างแท้จริง และใช้มาตรการจูงใจเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนทุกระดับ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม, 2560)

การจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน พุทธศักราช 2554 ฉบับที่ 2 ซึ่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวการปฏิบัติของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เนื่องจากการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน ตั้งแต่อนุบาลถึงอุดมศึกษาเป็นระบบโรงเรียนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในเรื่องการจัดการศึกษาให้ เยวชนซึ่งมีทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบทำให้รัฐสามารถประหยัดเงินงบประมาณในการ ลงทุนด้านการศึกษาได้เป็นจำนวนมาก ส่วนมากเป็นโรงเรียนที่อยู่ในแหล่งชุมชนเกือบทุกชุมชน

ถือว่าเป็นโรงเรียนใกล้บ้าน และมีการคมนาคมที่สะดวก จึงสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครอง ในเรื่องความสะดวกสบายและประหยัดเวลา รวมทั้งค่าพาหนะในการเดินทางไป-กลับของนักเรียน ให้บริการที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษสนองความต้องการของกลุ่มคนได้เป็นอย่างดี เช่น อาหารกลางวัน พาหนะ รถรับ-ส่ง หอพัก และสามารถจัดหลักสูตรพิเศษทั้งในเรื่องการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ การฝึกทักษะทางภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬา และอื่น ๆ ส่งเสริมเสรีภาพทางการศึกษา คือ ช่วยให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีโอกาสในการเลือกสถานศึกษาหลายแห่งมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่ดี มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงจะเป็นคู่แข่งกับโรงเรียนรัฐ จึงเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้น โรงเรียนเอกชนมีการบริหารจัดการที่มีอิสระ และเป็นระบบ ซึ่งทำให้มีความคล่องตัว สามารถลดขั้นตอนในการสั่งการ การบริหารด้านต่างๆมีความรวดเร็ว ที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีความคล่องตัวในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ดำเนินกิจการ โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบข้อบังคับเหมือนโรงเรียนภาครัฐ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว และทันเหตุการณ์ ซึ่งถือว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา และสามารถสนองนโยบายของรัฐได้อย่างดีเยี่ยม (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักเรียน บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำ ร่วมกันและผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ, 2557)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน และแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่าโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนเป็นอย่างไร และแนวทางการการบริหารงานวิชาการควรเป็นอย่างไร โดยมีผู้บริหาร และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่หน่วยงานต้นสังกัดในการวางแผนหรือเป็นแนวทางสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ดำเนินงานการบริหารวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการ

บริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเป็นแนวทาง
สำหรับการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ เป็นอย่างไร
2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1. เป็นข้อมูลสำหรับโรงเรียนเอกชนในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ
ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการ ให้สอดคล้องกันความต้องการและ
ปัญหาอย่างเหมาะสม
3. เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนที่สนใจและนำข้อมูลไปใช้
เพื่อบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ยึดขอบเขตงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตาม แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและแบ่งงานวิชาการออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.5 การนิเทศการศึกษา

2. ขอบเขตประชากรกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 33 โรงเรียน แยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 74 คน ครูผู้สอน จำนวน 745 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 819 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 265 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2555)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1 การศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านงานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ดังกล่าวได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (ภาคควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2553) จากผู้บริหาร

สถานศึกษา ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารงานวิชาการหรือเป็นที่ยอมรับของ
 สาธารณะชนในเรื่องการบริหารงานวิชาการ

2.2 การศึกษา Best Practice ของโรงเรียนเอกชนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
 จำนวน 3 โรงเรียน มีจำนวนทั้งหมด 6 คน ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน

ครูผู้สอน จำนวน 3 คน

กลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ได้มาโดยการเลือก แบบเจาะจง (ภาคทวิชาวิจัยและพัฒนา
 การศึกษา, 2553) จากโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามที่มีผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนสูงสุด 3 อันดับแรก โดยใช้ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2561
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเกณฑ์ในการกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 การจัดทำร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 กลุ่มผู้ เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสม และความเป็นไปได้ จำนวน 5 คน
 ประกอบไปด้วย

2.3.1 อาจารย์ประจำคณะ 1 คน

2.3.2 ผู้บริหารการศึกษา 1 คน

2.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน

โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มี
 ประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาวุฒิปริญญาโทขึ้นไป

2.4 การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 กลุ่มผู้ทรงทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 5 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทาง หมายถึง กระบวนการบรรลุตามวัตถุประสงค์ความเหมาะสมของแนวทางตาม
 ข้อกำหนดของหัวข้อและสภาพแวดล้อมในการดำเนินการขององค์กร ประสิทธิภาพของแนวทางที่ใช้
 เป็นแนวทางที่ทำซ้ำได้และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อถือได้

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายงาน วิชาการได้ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการการวางแผนหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และหลักการเรียนรู้

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียน และวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เครื่องมือพัฒนาผู้เรียนและทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือสร้างและชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด

2.3 การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการใช้เครื่องมือวัดการประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ

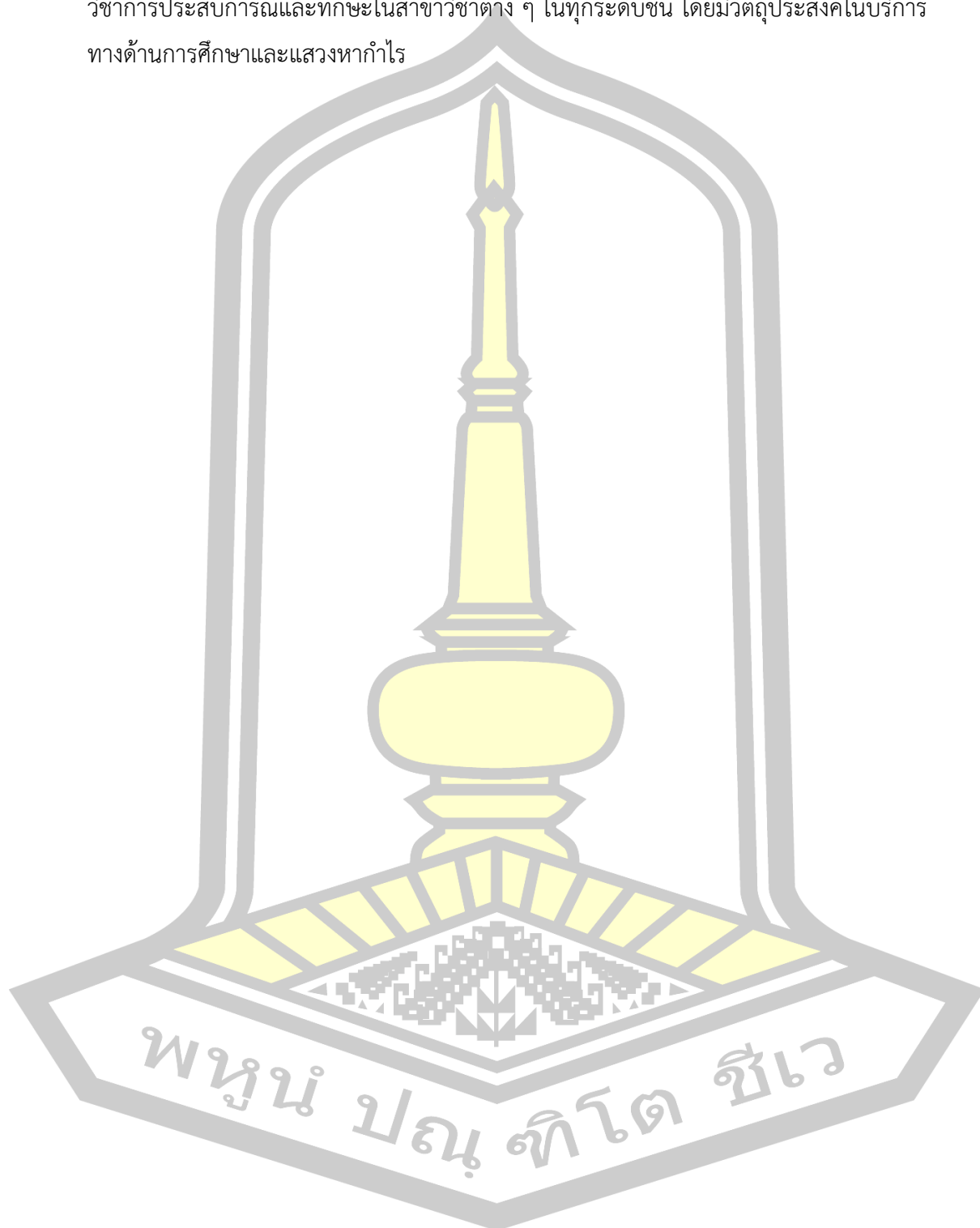
2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน รวมถึงกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงเป็นวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครูเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของครูด้วยกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีวางแผน

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการ หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนางานวิชาการทั้ง 5 ด้านคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา

4. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การสร้างองค์กรให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่จะส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคน มีค่านิยมวิสัยทัศน์ร่วมกันมีการสนับสนุนการทำงานทุกฝ่ายเกิดการร่วมแรงร่วมใจ ชุมชนกัลยาณมิตร ส่งผลไปสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

5. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาส่วนนิติบุคคลที่จัดธุรกิจที่ให้บริการความรู้ทางด้านวิชาการประสบการณ์และทักษะในสาขาวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้บริการทางด้านการศึกษาและแสวงหากำไร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการ
3. การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา
6. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
7. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ
8. บริบทของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ
10. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารสถานศึกษา

1. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2523) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา
คือกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนและ
ผู้สนใจ และคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ
พนัส หันนาคินทร์ (2524) ได้ให้ทัศนะว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจของ
ผู้บริหารที่จะต้องประเมินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และการบริหารการศึกษาแตกต่างจาก
การบริหารธุรกิจซึ่งหวังกำไร ส่วนการบริหารสถานศึกษามุ่งหวังที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

ภาวิตา ชาราศรีสุทธิ (2542) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพความรู้ความสามารถ เจตคติพฤติกรรมคุณธรรมเพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับ ความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมาย ของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2552) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิก ในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

ณัฐรญา พวงธรรม (2553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ บริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้า ส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียนเพื่อให้ได้ นักเรียนที่มีคุณภาพ

หวน พิณรุพันธ์ (2553) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดี ร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอนการจัดกิจกรรม การวัดผลการจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนใน สถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ

มุกดา อนุภานนท์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการ บริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อบริการทางการศึกษา แก่สมาชิกของสังคม เพื่อพัฒนาให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม เจตนารมณ์ของหลักสูตร

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษาจึงหมายถึง กิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือ กันดำเนินการทั้งด้านการเรียนการสอน จัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดีมีความรู้ความสามารถ เจตคติพฤติกรรมคุณธรรมตรงกันกับ ความต้องการของสังคม

1.2 หลักการบริหาร

สมยศ นาวิการ (2544) การบริหารงานในองค์กรนั้นผู้บริหารต้องมีหลักการที่ใช้ซึ่งยึดแบบอย่างที่ได้ มีการนำไปปฏิบัติและประสบผลสำเร็จทั้งนี้เพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายที่วางไว้หลักการทำงานต่างๆ ต้องยืดหยุ่นสามารถได้ทันกับความต้องการทุกอย่างและหลักการบริหารที่ได้มีนักบริหารนำมาประยุกต์ใช้เสมอคือหลักการบริหาร 14 ประการ ของฟาโยลมี ดังนี้

1. การแบ่งงานกันทำ (Division and Labor) การแบ่งงานกันทำเป็นแนวทางที่ชี้ให้เห็นว่าต้องลดเวลาการเรียนรู้ให้น้อยลงและเพิ่มทักษะของการทำงานให้มากขึ้น
2. อำนาจหน้าที่และการรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) การดำเนินงานขององค์กรจะไม่มีประสิทธิภาพเลยถ้าหากว่าการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์กัน
3. ความมีระเบียบวินัย (Discipline) ความมีระเบียบวินัยแสดงถึงการยอมรับในข้อตกลงหรือนโยบายต่าง ๆ ของสมาชิกภายในองค์กรที่เกิดขึ้นระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายคนงาน ซึ่งมีความยุติธรรมมากที่สุด
4. การมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of Command) การที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีผู้บังคับบัญชาสองคนเป็นการทำลายอำนาจหน้าที่ที่ระเบียบวินัยได้ ดังนั้นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาควรจะได้รับฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้นซึ่งช่วยขจัดความขัดแย้งระหว่างแผนงานและบุคคลได้
5. การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) แต่ละกลุ่มงานควรมีเป้าหมายเดียวกันภายใต้แผนงานและบังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้นหลักการของข้ออ้างถึงลักษณะโครงสร้างขององค์กรที่ดีมีการจัดแผนงานที่เหมาะสม
6. ผลประโยชน์ของบุคคลควรจะเป็นรองจากผลประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Individual to the Common Good) บุคคลในกลุ่มหรือในองค์กรต้องคำนึงว่าความต้องการ หรือผลประโยชน์ของเขาต้องเป็นรองจากผลประโยชน์ขององค์กรและยิ่งกว่านั้นผลประโยชน์ ขององค์กรควรจะเป็นรองกว่าผลประโยชน์ของสภาพแวดล้อมทางสังคมและองค์กรด้วย
7. การให้ผลตอบแทน (Remuneration) การให้ผลตอบแทนต่าง ๆ แก่บุคคลในองค์กรควรยึดถือแนวความคิดของความยุติธรรมและต้องเป็นที่พึงพอใจทั้งสองฝ่ายคือฝ่ายบริหารและฝ่ายคนงาน
8. การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นกระบวนการลดและเพิ่มอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์แล้ว ต้องมีความสมดุลระหว่างการรวมอำนาจและการกระจายอำนาจ เมื่อความรับผิดชอบได้มอบหมายให้กับผู้บริหารคนใดแล้ว อำนาจหน้าที่ต้องมอบหมายไปด้วยการกระทำต่างๆ ที่เป็นการลดอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบของผู้ใต้บังคับบัญชาและไปเพิ่มให้กับ

ผู้บังคับบัญชาถือว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการรวมอำนาจมากขึ้นและในทำนองเดียวกันการเพิ่มความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่ให้กับผู้ใต้บัญชาเป็นการกระจายอำนาจมากขึ้น

9. สายบังคับบัญชา (The Hierarchy) การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในองค์กรควรเป็นไปตามสายบังคับบัญชาคือ จากระดับสูงลงมาระดับต่ำ เป็นการแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางหน้าที่

10. ความมีระเบียบ (Order) เป็นแผนผังขององค์กรที่แสดงให้เห็นตำแหน่งของบุคคลภายในองค์กรและความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน

11. ความเสมอภาค (Equity) ความเสมอภาค หมายถึงความเมตตาและยุติธรรมแก่ทุก ฝ่ายในองค์กรความเสมอภาคเป็นสิ่งจูงใจพนักงาน ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เขาปฏิบัติด้วยความรัก ความเสียสละและความจงรักภักดีหลักการจ่ายผลตอบแทนค่าจ้างและเงินเดือนที่จ่ายให้กับพนักงานต้องมีความยุติธรรม

12. ความมั่นคงของทีมงาน (Stability of Staff) ความมั่นคงของงานเป็นหลักการที่ ฟูโยลนำไปใช้ทุกระดับองค์กรคนงานผลิตต้องการความมั่นคงของงานในขณะที่กำลังเรียนอยู่ความ มั่นคงของงานของผู้บริหารระดับสูงเป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกันเพราะผู้บริหารต้องใช้เวลาการเรียนรู้งาน และปัญหาต่างๆ ในองค์กร

13. ความคิดริเริ่ม (Initiative) การให้คนงานมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขององค์กร หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดริเริ่มต่างๆ การมีระบบของการให้คำแนะนำโดยผู้ใต้บังคับบัญชามาใช้ประโยชน์จากความคิดริเริ่มได้เป็นอย่างมาก

14. ความสามัคคี (Esprit de Corps) ผู้บริหารต้องทำให้ผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรมีลักษณะเป็นทีมงานควรมีการปฏิบัติงานมุ่งไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายร่วมกันอย่างดีที่สุด

การบริหาร (Administration) หมายถึงกิจกรรมต่างๆที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ดังนั้นการบริหารจะต้องเกี่ยวข้องกับ

1. บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. ร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
3. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

ลักษณะสำคัญของการบริหาร

การบริหารมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย
2. มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน

3. มุ่งสร้างผลงานให้เกิดขึ้น
4. ประกอบด้วยองค์ประกอบหลายๆด้านรวมกัน
5. ความสำคัญของงานอยู่ที่ความร่วมมือแรงร่วมใจของสมาชิกมิใช่ผู้บริหาร

แต่ฝ่ายเดียว

6. มีผลกระทบในวงกว้าง
7. มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่

โทรทัศน์ วีดีโอ คอมพิวเตอร์ แฟกซ์ เป็นต้น

8. มีผู้นำกลุ่ม

Luther Gulick ได้กำหนดขั้นตอนหรือหลักการบริหารไว้ 7 ประการ เรียกว่า POSDCORB มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติรวมทั้งวิธีปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงานและการจัดสายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคคล ได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหาและการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชาและการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานในฐานะที่ผู้บริหารเป็นหัวหน้าหน่วยงาน

5. การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การประสานกิจการด้านต่างๆ ของหน่วยงานเพื่อให้เกิดมีการร่วมมือประสานงานที่ดีและดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกัน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าของกิจการอย่างสม่ำเสมอ

7. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงิน และการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน

ทักษะในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้น ผู้บริหารทุกคนต้องมีทักษะที่จำเป็น 3 ประการด้วยกัน คือ

1. ทักษะในด้านการปฏิบัติงาน (Technical Skill) บางครั้งเรียก “เก่งงาน” หมายถึง จะต้องมีความรู้ในเรื่องวิธีการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือเฉพาะอย่างเป็นอย่างดีเป็นผู้มีความชำนาญในงานเฉพาะสาขาอาชีพ เช่น วิศวกร ศัลยแพทย์ นักดนตรี นักบัญชี นักคอมพิวเตอร์

ผู้บริหารระดับล่างจะต้องมีความรู้ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี เพื่อที่จะเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติได้

2. ทักษะในเรื่องคน (Human Skill) บางครั้งเรียก “เก่งคน” หมายถึงความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี ถือเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจูงใจการสื่อสาร การประสานงาน ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ทักษะนี้มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ

3. ทักษะในเรื่องความคิด (Conceptual Skill) บางครั้งเรียก “เก่งคิด” หมายถึงเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารองค์การ สามารถมององค์การในภาพรวมมีวิธีการตลอดจนแนวคิดในการที่จะพัฒนาให้องค์การไปในทิศทางที่กำหนด หรือสามารถที่จะแก้ไขปัญหาองค์การให้อยู่รอดเมื่อเกิดเหตุวิกฤติ อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม อันจะทำให้ให้องค์การบรรลุเป้าหมายสุดท้ายได้

ทักษะทั้ง 3 นี้ เป็นสิ่งที่จะต้องมีความในตัวของผู้บริหารทุกระดับ แต่จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในองค์การนั้นๆ ทักษะแต่ละทักษะมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารแต่ละระดับไม่เท่ากัน เช่น ทักษะด้านการปฏิบัติงาน (Technical Skill) มีความจำเป็นมากสำหรับผู้บริหารระดับต้น และลดน้อยลงไปตามความสำคัญในผู้บริหารระดับกลางและระดับสูง ทักษะในเรื่องความคิด (Conceptual Skill) จำเป็นมากสำหรับผู้บริหารระดับสูง แต่จะลดความสำคัญลงในระดับกลางและระดับล่างตามสมควร สำหรับทักษะเรื่องคน (Human Skill) นั้นมีความจำเป็นเท่า ๆ กัน สำหรับผู้บริหารทุกระดับ

ปัจจัยและข้อจำกัดในการบริหาร

ปัจจัยและข้อจำกัดในการบริหารงานทุกประเภทจำเป็นต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหารโดยทั่วไปถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมี 4 อย่าง หรือที่เรารู้จักกันในชื่อ 4 M's ได้แก่

1. คน (Man)
2. เงิน (Money)
3. วัสดุอุปกรณ์ (Material)
4. การจัดการ (Management)
5. การจัดการหรือวิธีการ (Method)
6. ตลาด (Market)
7. เวลา (Minute)

การปกครองบังคับบัญชา

การปกครองบังคับบัญชา เป็นภารกิจที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบ กรอบแนวคิดที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับการปกครองบังคับบัญชา ประกอบด้วย

1. การปกครองบังคับบัญชา
2. ภาวะผู้นำ
3. การนิเทศงาน
4. การอำนวยการและการให้คำแนะนำปรึกษา

1. การปกครองบังคับบัญชา

การปกครอง หมายถึง การควบคุม ดูแล ตรวจสอบตราผู้ร่วมงาน (ผู้ใต้บังคับบัญชา) ให้ปฏิบัติงานไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ มีความประพฤติดี สมัครงาน สามัคคีและดูแลความทุกข์สุข ตลอดจนการให้คุณให้โทษด้วยการบังคับบัญชา หมายถึง การสั่งการ แนะนำ ให้ผู้ร่วมงาน (ผู้ใต้บังคับบัญชา) ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

ดังนั้นการปกครองบังคับบัญชา หมายถึง การควบคุม ตรวจสอบตราบังคับบัญชาทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ความประพฤติ การดูแลทุกข์สุข ตลอดจนการให้ความดีความชอบ การลงโทษ การบรรจุ แต่งตั้งให้ผู้ร่วมงานได้รับความชอบ ความเที่ยงธรรม

หลักการปกครองบังคับบัญชา

1. หลักความเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. หลักความเสมอภาค
3. หลักความยุติธรรม
4. หลักความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว
5. ผู้ปกครองบังคับบัญชาต้องมีพรหมวิหาร 4
6. หลักการบำรุงขวัญ
7. หลักการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
8. หลักประชาธิปไตย
9. หลักในการครองตน ครองคน และครองงาน
10. หลักมนุษยสัมพันธ์

2. ภาวะผู้นำ (Leadership)

ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำใช้อิทธิพล หรืออำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยการ โดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประเภทของผู้นำ มี 3 ประเภท คือ

1. ผู้นำแบบอัตตาธิปไตย (Autocratic Leaders)
2. ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leaders)
3. ผู้นำแบบตามสบาย/ผู้นำแบบเสรีนิยม (Laissez-faire Leaders)

ลักษณะของผู้นำที่ดี

1. กล้ารับผิดชอบ
2. มีความสามารถและกล้าแสดงความคิดเห็น
3. ไม่เอาर्डเอาเปรียบ
4. มีไหวพริบดี
5. มีความกระตือรือร้น
6. มีความสุขุมรอบคอบ
7. ไม่หุเบา มีเหตุผล
8. ไม่รับสินบน
9. เปิดใจให้กว้าง

3. การนิเทศงาน

การนิเทศงาน หมายถึง การควบคุม ตรวจสอบ ดูแลการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้เพื่อให้ผู้บริหารสามารถแก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ดำเนินการไปตามแผน หรือกำหนดวิธีการดำเนินงานให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพสูง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยดูที่ปัจจัยกิจกรรมดำเนินงานและผลงานแต่ละส่วน

คุณสมบัติของผู้นิเทศงาน

1. มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ รอบรู้และเคยทำงานในหน่วยงานนั้นมาแล้ว
2. คุณสมบัติส่วนตัว
  - 2.1 สนใจงานในหน้าที่และงานอื่นๆ นอกหน้าที่
  - 2.2 เป็นที่รักใคร่ชอบพของผู้ร่วมงาน
  - 2.3 เป็นบุคคลที่มีเหตุผล
3. ความสามารถทางมนุษยสัมพันธ์
  - 3.1 สามารถเข้าใจคน
  - 3.2 รู้วิธีสร้างสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่น
  - 3.3 เข้าใจหลักพฤติกรรมของมนุษย์
  - 3.4 ปฏิบัติตนตามหลักการและแบบอย่างที่ดี
  - 3.5 ประเมินตนเองและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

4. มีความสามารถในการบริหารงานเพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด

และก้าวหน้าอยู่เสมอ

4. การอำนวยการและการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงาน

การอำนวยการ หมายถึง การกำหนด สิ่ง หรือชี้แนะงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การ สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว การอำนวยการจะหมายรวมถึง

1. การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ
2. การสั่งงาน
3. การสอนหรือแนะนำและตรวจสอบดูแล
4. การจูงใจ
5. การเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ
6. การใช้หลักมนุษยสัมพันธ์
7. การจัดระบบการติดต่อสื่อสาร
8. การมอบอำนาจหน้าที่

การให้คำแนะนำการปฏิบัติงาน หมายถึง การบอกกล่าวชี้แนะหรือการอบรมสั่งสอน โดยผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้ได้รับคำแนะนำจดจำหรือประพฤติปฏิบัติ ตามคำแนะนำ หรือความคิดเห็นของตน การให้คำปรึกษาแนะนำจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้ขอคำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

การให้คำปรึกษาแนะนำ จึงมีหลักการปฏิบัติ 3 ประการ หรือหลัก 3 ก คือ

1. กั้น เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ
2. แก้ เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ

ที่เกิดขึ้นแล้ว

3. ก่อ เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

และมีประสิทธิภาพ

สรุปจากหลักการบริหารของฟาโยล 14 ประการ นั้นเป็นการสรุปหลักการ บริหารที่สำคัญซึ่งเป็นรากฐาน สำหรับผู้บริหารนำไปพัฒนาตนเองหน่วยงานหรือสถานศึกษาเป็น ทฤษฎีการ บริหารเชิงการจัดการ (Administrative Management) ที่จะทำให้การบริหารงานมี ประสิทธิภาพ มากขึ้นซึ่ง Gulick and Urwick ได้สรุปเป็นแนวความคิดทางการบริหารโดยใช้คำย่อว่า “POSDCORB” ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การการจัดบุคลากร การสั่งการ ประสานงาน และ การจัดสรร งบประมาณโดยกำหนด ให้เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติ ดังนั้น ผู้บริหารต้องนำหลักการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3 กระบวนการบริหาร

การบริหารงานของผู้บริหารย่อมมีรากฐานของการบริหาร คือ อำนาจหน้าที่ (Authority) ซึ่งหมายถึง สิทธิในการปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้กับตำแหน่งเพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งสำหรับการตัดสินใจ และปฏิบัติหน้าที่ที่การงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงลงได้ส่วนความรับผิดชอบ (Responsibility) เป็นความผูกพันที่ผู้บริหารยึดไว้ในการทำงานที่จะปฏิบัติงานหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการนักบริหารได้กล่าว กระบวนการบริหารไว้ ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2539) กล่าวถึงกระบวนการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เกี่ยวข้องกับภารกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) และการปฏิบัติ (Actions) และพยายามทำให้บรรลุผลสำเร็จซึ่งต้องมีการตัดสินใจเลือกแผนการในอนาคต
2. การจัดองค์การ (Organization) เป็นการกำหนดโครงสร้างบทบาทของบุคคล เพื่อทำงานในองค์กร
3. จัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) เกี่ยวข้องกับการบรรจุและอำรรักษาบุคคล และตำแหน่งหน้าที่ภายในโครงสร้างองค์การโดยกำหนดความต้องการของแผนงานการสรรหา การคัดเลือก บรรจุเลื่อนตำแหน่ง การประเมินการวางแผนอาชีพการกำหนดค่าตอบแทน
4. การชักนำ (Leading) หมายถึงการมีอิทธิพลต่อบุคคลเพื่อให้เขาทำประโยชน์ต่อองค์กร และเป้าหมายของกลุ่มเป็นสิ่งที่ต้องทำเป็นหลักในการบริหารความคิดระหว่างบุคคลซึ่งต้องอาศัย ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ
5. การควบคุม (Controlling) คือ การวัดและการแก้ไขการทำงานส่วนบุคคลและองค์การ เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นไปตามแผน การควบคุมนี้เกี่ยวข้องกับการวัดผลการกระทำเปรียบเทียบกับเป้าหมาย และแผนซึ่งจะแสดงถึงการเบี่ยงเบนจากมาตรฐานที่ปรากฏอยู่และช่วยปรับปรุงแก้ไข

วิโรจน์ สารรัตนะ (2542) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organization)
3. การนำ (Leading)
4. การควบคุม (Controlling)

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่ากระบวนการบริหารงานนั้นประกอบด้วยหลักสำคัญ คือการวางแผนการจัดองค์กรการสั่งการและการควบคุมและกระบวนการบริหารเป็นจุดเริ่มต้นที่แสดงถึงศักยภาพของผู้บริหารในการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมภาระงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

การบริหารงานวิชาการ

1. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน (ภิญโญ สาร, 2526) การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด หรือการบริหารที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาอาชีพ ดำรงตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (อุทัย ธรรมเดโช, 2531)

การบริหารวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการนำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจึงแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษาขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2523) การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543)

วันชัย ผลสมบูรณ์ (2548) การบริหารวิชาการหมายถึงกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้าน และเป็นพลเมืองดี ของสังคมเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้นั้นเอง

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปิยนุช ทองพรม (2550) การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งส่งเสริมด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

มุกดา อนุภานนท์ (2555) กล่าวไว้ว่าการบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการ ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนปรับปรุงด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร

เกรียงไกร ปรีธรรมมัง (2551) กล่าวไว้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนิน กิจการหรือการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และพัฒนาใน ด้านตามพันธกิจต่าง ๆ และเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้ตั้งไว้ซึ่งเป็นที่ทุกฝ่ายต้องเกี่ยวข้อง และปฏิบัติ ตามอย่างเคร่งครัดและให้ถือว่าการบริหารงานวิชาการนี้เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน

สรุปความหมายของงานวิชาการได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารงานทุกด้านและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน โดยเป็นการเกี่ยวข้องกับครูนักเรียนและบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการในด้าน การปรับปรุงการเรียนการสอน หลักสูตรการประเมินผลการจัดการสอนการนิเทศและการติดตาม การสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรวมทั้งการดำเนินกิจการหรือการดำเนินงานทุกอย่างที่ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามพันธกิจและ เป้าหมาย สถานศึกษา

1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุม และมีการ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น จึงมีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้ งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นชีวิตจิตใจของสถาบันทีเดียว ส่วนงาน ด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น (พนัส หันนาคินทร์, 2524) ผู้บริหารการศึกษา ทุกคนควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงาน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน (ภิญโญ สาร, 2526) งานวิชาการเป็นงานหลักของการ บริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะ พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือ ทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543)

สมิธ (Smith, 1961) ได้ศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็น อันดับแรกงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้

งานบริหารงานวิชาการ	ร้อยละ 40
งานบริหารบุคลากร	ร้อยละ 20
งานบริหารกิจการนักเรียน	ร้อยละ 20
งานบริหารการเงิน	ร้อยละ 5
งานบริหารอาคารสถานที่	ร้อยละ 5
งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน	ร้อยละ 5
งานบริหารทั่วไป	ร้อยละ 5

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศ การศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุ จุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียนเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

องค์การ อินทรมพรรย์ (2545) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน ส่วนการบริหารบุคลากรก็ตีสงานธุรการก็ตี เป็นเพียงส่วนประกอบที่เป็นปัจจัยส่งเสริมงาน วิชาการให้มีคุณภาพและอำนวยความสะดวกแก่การบริหารงานวิชาการโรงเรียนจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับ งานวิชาการ ของโรงเรียนจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ ให้มีความรู้มีจริยธรรมและคุณสมบัติที่ต้องการ งานวิชาการจึงมีใ้ช้อยู่ที่นักเรียนอ่านออกเขียนได้ เท่านั้นแต่ยัง จะต้องสามารถปรับตัวในสังคมมีคุณธรรมมีความขยันหมั่นเพียรความรู้ในการประกอบ อาชีพตามอัธภาพและมีความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยงานวิชาการจึงเน้นที่สร้างความ มั่นคงในอาชีพและความสำเร็จในชีวิตของพลเมืองและความมั่นคงของชาติด้วย

ปิยนุช ทองพรม (2550) การบริหารวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งและจัดว่าเป็น งานหลักในการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโรงเรียนจะสามารถจัดการศึกษาตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้จะต้องสามารถบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดด้วย เจตนารมณ์ที่จะให้สถาน ศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกอย่างซึ่งเป็นปัจจัยที่ สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามี ความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ตลอดจน การวัดประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนชุมชนท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ

วิไลพร อภิบาลศรี (2551) ความสำคัญของงานบริหารวิชาการ หมายถึง งานที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นครูในด้านวิชาการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้านและเป็นพลเมืองดีของสังคมให้เกิดผลตามจุดหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ

สมใจ ไชยโกฏี (2553) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการเป็น หัวใจสำคัญของการบริหารผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนา คุณภาพ นักเรียนและควรใช้เวลาในการบริหารมากกว่าการบริหารด้านอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้ งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและการบริหารงานวิชาการจะเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้ เห็นถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามรรณ (2554) ได้ให้ความหมายของงาน วิชาการว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่ง หมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการ เป็นกิจกรรมการ จัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการ เรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการจัดการ ศึกษาที่ กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง หัวใจสำคัญของการ บริหาร สถานศึกษาผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโดยการส่งเสริมสนับสนุนและ พัฒนา ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่กำหนดขึ้น ซึ่งเป็น ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนา หลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพ นักเรียนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพเพราะการศึกษาเป็นการวางพื้นฐาน ในการพัฒนาคนให้มีความ รู้ความสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอีกทั้งเป็นการสร้าง ความมั่นคงในอาชีพและความสำเร็จในชีวิตของพลเมืองและความมั่นคงของชาติด้วย

1.3 หลักการบริหารงานวิชาการ

หลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีหลักการที่สำคัญ ๆ ดังนี้

หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิตและกระบวนการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

หลักการไคเซ็น (KAIZEN) มีเป้าหมายในการเสนอแนะเพื่อแสดงถึงคุณภาพไว้ 6 ประการ (รุ่ง แก้วแดง, 2538)

1. ผลผลิตเพิ่มขึ้น
2. คุณภาพสูงขึ้น
3. ต้นทุนลดลง
4. ตรงตามเวลาที่กำหนดหรือประหยัดเวลามากขึ้น
5. มีความปลอดภัยมากขึ้น
6. บุคลากรและผู้รับบริการมีขวัญและกำลังใจสูงขึ้น

หลักการของไคเซ็นมีกระบวนการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. สังเกต ค้นหาจุดที่เป็นปัญหา เช่น ความสูญเสีย ความไม่สม่ำเสมอ สูญเสีย เช่น ปัญหาด้านคุณภาพ ต้นทุนสูง ความปลอดภัยน้อย เวลาต้องล่าช้าอยู่เป็นประจำ
2. สืบสวน ตรวจสอบ สภาพการณ์ปัจจุบัน
3. คิดค้น ออกความคิดว่าหากทำเช่นนี้แล้วจะเป็นอย่างไรบ้าง
4. สะสม การจัดระบบ จัดหมวดหมู่
5. ปฏิบัติ ดำเนินการปรับปรุง โดยทดลองทำและสังเกตดูว่าดีหรือไม่ดี

อย่างไร

6. ติดตามตรวจสอบประสิทธิผล จนกว่าผลลัพธ์จะคงที่
7. สรุป ทำรายงาน เขียนข้อเสนอแนะ

หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะปรับปรุงและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงาน ซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งจะมี

เป้าหมายการทำงานร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจาก การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด

1. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outputs) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้คำสองคำนี้ควบคู่กันคือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุนในทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความประหยัดด้วยเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไรในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพโดยอาศัยความประหยัดบุคลากร งบประมาณ วัสดุ และเทคโนโลยีและใช้เวลาน้อยอีกด้วย

หลักความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษาและหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ ก่อให้เกิดลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในหลักการเฉพาะเรื่องในบทต่อไป

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการต้องคำนึงถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ทำให้ดีที่สุดนำไปสู่คุณภาพที่คาดหวัง คำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกันทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ คำนึงถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลและความประหยัด การดำเนินงานทางวิชาการโดยอาศัยหลักการดังกล่าวย่อมนจะสามารถบรรลุความสำเร็จคือความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวถึงหลักการในการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiently) หมายถึงการได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการ ลงทุนคือนักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาการกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ล่าออก กลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึงผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่ วางไว้ นั่นคือนักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณภาพและการจัดการได้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ ความสำเร็จ เป็นเลิศทางวิชาการองค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิตและกระบวนการเป็น ปัจจัยสำคัญ ที่บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความให้พึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ในระดับสากล มากขึ้นโดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการ บริหารได้ พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอโดยหลักการมีส่วนร่วมการเสนอแนะและการพัฒนาในงาน วิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายจึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้นการมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิดร่วมทำและ ร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการมีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcomes) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถมีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับอย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล

3.3 หลักการประหยัด หมายถึง การใช้เวลาน้อยการลงทุนน้อยการใช้กำลัง หรือแรงงาน น้อยโดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหารแต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุน ทางวิชาการต้องคำนึงถึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตรหลักการเรียนรู้หลักการสอนหลักการวัดผลประเมินผลหลักการนิเทศ

การศึกษา และหลักการวิจัยเป็นต้นหลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า หลักในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจะต้องประกอบไปด้วย การบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและคำนึงถึงหลักประสิทธิภาพประสิทธิผลและหลักประหยัด เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาทางวิชาการ

1.4 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษา ดังนี้ การบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารการประเมินผลการเรียน การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ การบริหาร การวิจัยและพัฒนา การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการครอบคลุมตั้งแต่ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล

อุทัย บุญประเสริฐ (2540) เสนอว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. เรื่องการสอนและการจัดการเรียนการสอน
3. เรื่องกิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียน
4. เรื่องสื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมห้องสมุด
5. เรื่องการวัดผลและการประเมินผล
6. เรื่องการนิเทศการศึกษาและเรื่องพัฒนาวิชาชีพ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายใน
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา

7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลทางวิชาการของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 12 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัวย องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 17 ด้าน

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามรรณ (2554) ได้สรุปขอบข่ายงานวิชาการ

โรงเรียน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารงานวิชาการมาสรุปเป็นตารางสังเคราะห์มีจำนวนทั้งสิ้น 17 องค์กรประกอบ รายละเอียดปรากฏดังตาราง 1

พัฒนาบัณฑิตสู่

ตาราง 1 การสังเคราะห์ตัวแปรการบริหารงานวิชาการ

นักวิชาการหรือหน่วยงาน ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ		กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	กาญจนาภิเษกมนตรี และธรินธร นามบรรณ (2554)	อุทัย บุญประเสริฐ (2540)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	ความถี่/Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	✓					1	
2	การวางแผนงานด้านวิชาการ	✓					1	
3	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	✓			✓	✓	3	
4	การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5	✓
5	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓		4	✓
6	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	5	✓
7	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	✓	✓	✓		✓	4	✓
8	การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓			3	
9	การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5	✓
10	การแนะแนว	✓	✓	✓			3	
11	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและ มาตรฐานการศึกษา	✓	✓	✓			3	
12	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ	✓	✓	✓			3	
13	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	✓	✓	✓			3	

ตาราง 1 (ต่อ)

นักวิชาการหรือหน่วยงาน ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ		กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	กาญจนาภิเษกมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554)	อุทัย บุญประเสริฐ (2540)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	ความถี่/Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
14	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓	✓	✓			3	
15	การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา	✓					1	
16	การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา	✓					1	
17	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	✓	✓	✓			3	

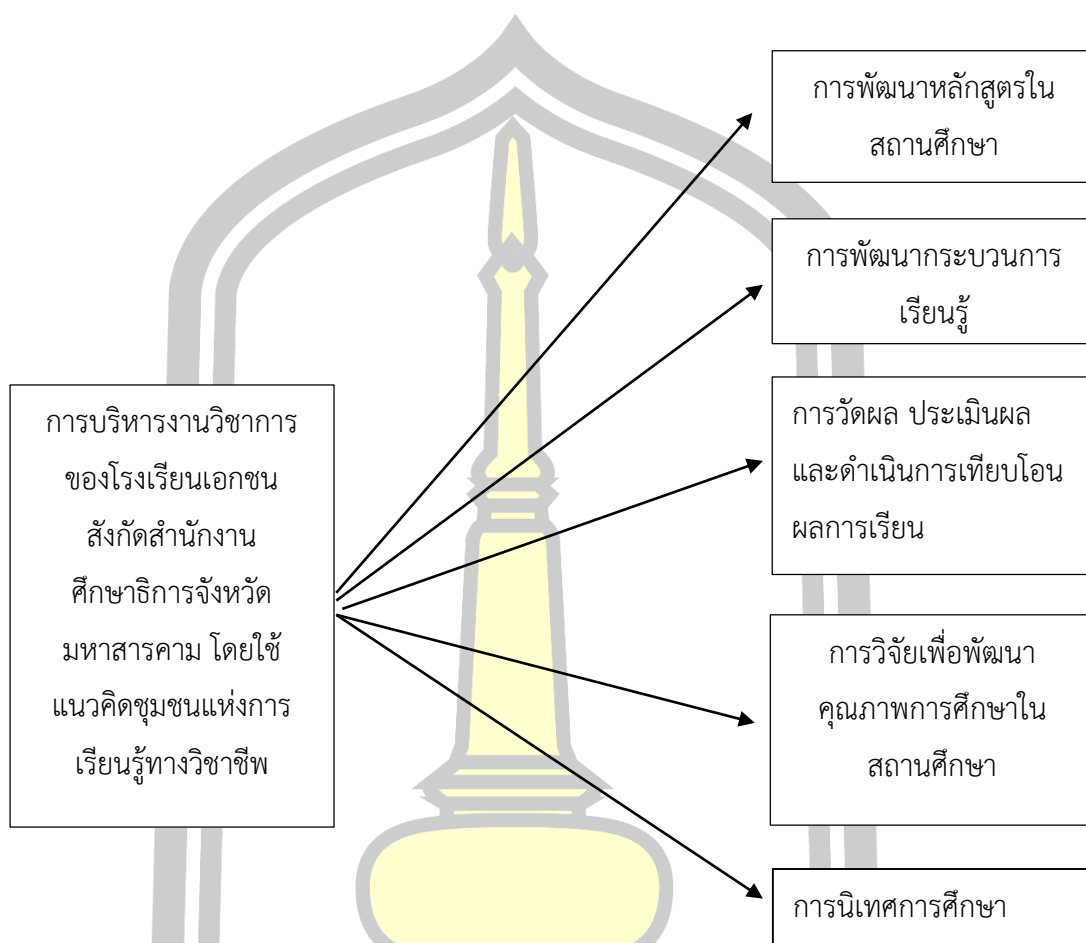
หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการสังเคราะห์ เป็นผลจากการเลือกองค์ประกอบที่สังเคราะห์

จากตาราง 1 องค์ประกอบของงานวิชาการที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการนำมาสังเคราะห์ โดยวิธีการพิจารณาองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 17 องค์ประกอบ แต่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่สูงในที่นี้ใช้ความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป และองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

5. การนิเทศการศึกษา

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เพราะเป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการซึ่งได้แก่นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนั้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

1.1 ความหมายของหลักสูตร ได้มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา (2540) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า มีความแตกต่างกันไปตั้งแต่ความหมายที่แคบสุดจนถึงกว้างสุด ซึ่งสามารถจำแนกความคิดเห็นของนักการศึกษาที่ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. หลักสูตร หมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้ นักการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า หลักสูตร หมายถึง แผนประสบการณ์เรียนนั้น มองหลักสูตรที่เป็นเอกสารหรือโครงการของการศึกษาที่สถาบันการศึกษาไว้วางแผนไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้หลักสูตรตามความหมายนี้ หมายรวมถึง แผนการเรียนหรือรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดให้เรียนรวมทั้งเนื้อหาวิชาของรายวิชาต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งได้ กำหนดไว้ในแผนความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มนี้ ไม่รวมถึงการนำหลักสูตรไปใช้หรือ การเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง

2. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2541) หลักสูตร หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

ธำรง บัวศรี (2542) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมฝึกอบรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้

รุจิรี ภูสาระ (2545) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง แผนการเรียนประกอบด้วยเป้าหมาย และจุดประสงค์เฉพาะที่จะนำเสนอและจัดการเนื้อหา รวมถึงแบบของการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ และท้ายที่สุดจะต้องมีการประเมินผลของการเรียน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) เสนอว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวลวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

สันติ บุญภิรมย์ (2552) เสนอว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นหลักการในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้บรรลุไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ แต่ละประเภท

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) เสนอว่า หลักสูตรมีความหมายเป็น

3 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตามที่มุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544) เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานเลย และรวมถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม หรือเป็นที่รวบรวมของทางเลือกที่เหมาะสมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) เสนอว่า สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติมรวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียนโดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

บุญชม ศรีสะอาด (2545) เสนอว่า หลักการพัฒนาหลักสูตรโดยทั่วไปมีดังนี้

1. ใช้พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และวิชาความรู้ต่างๆ

2. พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม

3. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน

4. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักของการเรียนรู้

5. ในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องพิจารณาความเหมาะสมในด้านความยากง่าย ลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และบูรณาการของประสบการณ์ต่าง ๆ

6. พัฒนาในทุกจุดอย่างประสานสัมพันธ์กันตามลำดับ จากจุดประสงค์สาระความรู้ ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล

7. พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

8. พัฒนาอย่างเป็นระบบ

9. พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง

10. มีการวิจัยติดตามผลอยู่ตลอดเวลา

11. ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ

12. อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง

หลายฝ่าย

สันติ บุญภิรมย์ (2552) เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู อาจารย์ได้ร่วมมือกันเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นเรื่องที่ต้องการการตัดสินใจหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่มตั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะการเลือกเนื้อหาให้ตรงและครอบคลุม ชนิดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และวัตถุประสงค์และท้ายสุด คือ วิธีการประเมินผลของการเรียนรู้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) กล่าวว่า การวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน เช่น การประเมินตัวหลักสูตร การประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต การประเมินความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาใช้กำหนดโปรแกรมฝึกอบรมการเรียน

คาสเวล และแคมเบล (Caswell and Cambell, 1935) ได้ให้จำกัดความว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งมวลของเด็ก ภายใต้การแนะนำของครู

ไทเลอร์ (Tyler, 1949) ได้สรุปว่าหลักสูตรเป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้งหมด โดยมีโรงเรียนเป็นผู้วางแผนและกำกับเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายของการศึกษา

ทาบ (Taba, 1962) ให้คำสรุปเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างสั้น ๆ ว่าหลักสูตรเป็นแผนการเกี่ยวกับการเรียนรู้

กูด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้ คือ

1. หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อสำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหนึ่ง
2. หลักสูตร หมายถึงเค้าโครงสร้างทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้สำเร็จการศึกษาและสามารถเข้าศึกษาต่อในทางอาชีพต่อไป
3. หลักสูตร หมายถึง กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถานศึกษา

โอลิวา (Oliva, 1992) ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตรโดยแบ่งเป็นการให้นิยามโดยยึดจุดประสงค์ บริบทหรือสภาพแวดล้อม และวิธีดำเนินการหรือยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. การให้นิยามโดยยึดจุดประสงค์ (Purpose) หลักสูตรจึงมีภาระหน้าที่ที่จะทำให้ผู้เรียนควรจะเป็นอย่างไร หรือมีลักษณะอย่างไร หลักสูตรในแนวคิดนี้จึงมีความหมายในลักษณะที่เป็นวิธีการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายนั้น ๆ เช่น หลักสูตร คือ การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม หลักสูตร คือ การพัฒนาทักษะการคิดผู้เรียน เป็นต้น
2. การให้นิยามโดยยึดบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Contexts) นิยามของหลักสูตร ในลักษณะนี้จึงเป็นการอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของหลักสูตรซึ่งแล้วแต่ว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตรนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น หลักสูตรที่ยึดเนื้อหาวิชา หรือหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือหลักสูตรที่เน้นการปฏิรูปสังคม เป็นต้น
3. การให้นิยามโดยยึดวิธีการการหรือยุทธศาสตร์ (Strategies) เป็นการนิยามในเชิงวิธีดำเนินการที่เป็นกระบวนการ ยุทธศาสตร์หรือเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร คือ กระบวนการแก้ปัญหา หลักสูตร คือ การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม การทำงานกลุ่ม หลักสูตร คือ การเรียนรู้เป็นรายบุคคล หลักสูตร คือ โครงการหรือแผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 2 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนา หลักสูตรในสถานศึกษา		นักวิชาการหรือหน่วยงาน								
		บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544)	สุนีย์ ภูพันธ์ (2546)	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	บุญชม ศรีสะอาด (2545)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	กระทรวงศึกษาธิการ (2553)	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น	✓		✓		✓		✓	4	✓
2	กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้		✓		✓		✓	✓	4	✓
3	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา			✓				✓	2	✓
4	การพัฒนาให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และหลักการเรียนรู้			✓	✓				2	✓

จากตาราง 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ได้แก่ 1) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น 2) กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้ 3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัย

และพัฒนา 4) การพัฒนาให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และหลักการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ให้ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการการวางแผนหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียน การสอนที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และหลักการเรียนรู้

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ทิสนา แคมมณี (2542) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า "การจัดการเรียนรู้" นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้ว่าเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับ ความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของครูและบทบาทของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จ เมื่อผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครู และ นักเรียนมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะตัวบุคคล ทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของตัวเอง

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำ ความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้ หลายแง่หลายมุมทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที สักคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกเบิกบานเพราะหลุดพ้น จากความไม่รู้นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนุก ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิด ความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจและเกิดความสุข ขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง

5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึง สร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จัก

6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้รับผลการพัฒนาของตัวเอง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการของความพยายามที่จะช่วยเหลือ สร้างและชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายบางประการ

รุจิร ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม (2545) เสนอว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือที่เรียกว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูซึ่งครูจะต้องสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแลเป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิตและมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ การจัดการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตรใหม่ จึงน่าจะมีหลักการและแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดอย่างอิสระ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี
3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งจากหลาย ๆ แหล่งและเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน
4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิด มากกว่าการหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว
7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่

8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกัน และเรียนรู้ด้วยตนเอง
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547)
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) มาตราที่ 24 กล่าวว่า
การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) เสนอว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ แบ่งเป็นทฤษฎีหลัก 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎี ความรู้ความเข้าใจทฤษฎีของกลุ่มมนุษย์นิยมและทฤษฎีผสมผสาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) เสนอว่า การจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น จะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ หลากหลาย เพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของ หลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจะต้องรู้และ เข้าใจแนวคิด การจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียน แล้วนำมาจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนา ของผู้เรียน ตามหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ได้แก่

1. กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ
2. กระบวนการสร้างความรู้
3. กระบวนการคิด
4. กระบวนการทางสังคม
5. กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา
6. กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
7. กระบวนการปฏิบัติ
8. กระบวนการจัดการ
9. กระบวนการวิจัย
10. กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง
11. กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย ฯลฯ

พจน ปรณ ทิโต ชีเว

ตาราง 3 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หน่วยงาน	นักวิชาการหรือ	หัวหน้างาน	ครูผู้สอน	บุคลากรอื่น	ผู้ปกครอง	ชุมชน	ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้ประเมิน	ผู้ติดตาม
ตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	ทิศนา	ซุทธิย์	รุจิร	สำนักงาน	คุณภาพการศึกษา	ปริยาพร	กระทรวงศึกษาธิการ	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	การปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการ เรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓	✓	✓				3	✓
2	การพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดี ขึ้น	✓				✓	✓	3	✓
3	การพยายามที่จะช่วยเหลือสร้าง และชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ กำหนด		✓					1	✓
4	เครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายของหลักสูตรซึ่งครูต้อง เข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดกับ ผู้เรียน						✓	1	✓

จากตาราง 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ได้แก่ 1) การปฏิรูปการเรียนรู้
เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การพัฒนาไปสู่การ
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น 3) การพยายามที่จะช่วยเหลือสร้างและชักจูง

ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด 4) เครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เครื่องมือพัฒนาผู้เรียนและทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือสร้างและชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด

การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543) เสนอว่า การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินที่เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับความเป็นจริง เป็นการประเมินที่ไม่ได้ง่ายถ้าผู้สอนไม่เข้าใจ กระบวนการเรียนรู้สู่ศักยภาพที่ชัดเจน เพราะการเรียนรู้ที่ยังคงต่อเนื่องขณะที่มีการประเมินวิธีการ ประเมินแบบเดิม โดยการทดสอบ การเรียนรู้จะถูกปิดลงในขณะที่มีการประเมินเกิดขึ้น การประเมินสภาพจริง ต้องการให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ที่มีอยู่ก่อนกับสถานการณ์ใหม่ ผู้สอน สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจำได้ อะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนประยุกต์ขึ้น ทำให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย ซึ่งนำไปสู่ความยุติธรรมของการประเมิน ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่สนใจและมีความเข้าใจชัดเจน รวมถึงความรับผิดชอบของการที่จะคิดประดิษฐ์ คิดค้นหาคำตอบเอง สิ่งที่น่าสนใจของการเรียนสำหรับผู้สอนคือผู้เรียนคิดอย่างไร

ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545) เสนอว่า การวัดและการ ประเมินผล และการเทียบโอนประสบการณ์ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ครูใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน โดยการวัดและประเมินผลตามระดับชั้นเรียน ที่มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ การประเมินคุณภาพระดับสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายปีและช่วงชั้นนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ได้มาตรฐานการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) เสนอว่า การวัดผลและประเมินผลนั้นควรประเมินดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนจาก
  - 1.1 การแสดงความคิดเห็น
  - 1.2 ความสนใจเรียน
  - 1.3 ความร่วมมือในกิจกรรม
  - 1.4 การรายงานของกลุ่ม

2. ตรวจสอบความถูกต้องของการสรุปกฎเกณฑ์ลักษณะสำคัญ

3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อสอบและแบบฝึกหัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) เสนอว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อน สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จ ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศนอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆเช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบัน การฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัวการเทียบโอนผลการเรียน ควรดำเนินการในช่วง ก่อนเปิดภาคเรียน หรือต้นภาคเรียน ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องจากใน สถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอน ควรกำหนดรายวิชาจำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอน ตามความเหมาะสม การพิจารณาการ เทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่นๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนโดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริงการเทียบโอนผลการเรียน ให้เป็นไปตามประกาศ หรือแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับการเทียบโอนเข้าสู่การศึกษา ในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียน เข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายการวัดและประเมินผลไว้ดังนี้การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้อาจมาจากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบ อย่างครอบคลุมเพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรมการวัด หมายถึง การค้นหาคุณลักษณะของบุคคล

หรือสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตามหน่วยวัดของเครื่องมือ นั้น ๆ ที่เรียกว่า ข้อมูล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผล ดังนี้การวัด (Measurement) หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือ บุคคลตาม ความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะที่มีความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่วัดนั้น ๆ การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพคุณค่าความจริงและการกระทำ บางที่ขึ้นอยู่กับกรวัดเพียงอย่างเดียว

เคอร์เจอร์ และคณะ (Kerlinger and others, 1986) ได้ให้คำนิยามการวัดว่า เป็นการ กำหนดตัวเลขให้กับวัตถุหรือเหตุการณ์ ตามกฎเกณฑ์

ธอร์นไดค์ และคณะ (Thorndike and others, 1991) ได้อธิบายว่า เมื่อทำการวัด หมายถึง การวัดคุณภาพหรือคุณลักษณะของสิ่งของหรือบุคคลไม่ใช่มุ่งวัดสิ่งของหรือตัวบุคคลโดยตรง เช่นวัดความยาวของโต๊ะ เป็นการวัดด้านคุณลักษณะด้านความยาวของวัตถุที่ต้องการวัด หรือการวัด ความฉลาดของนักเรียนเป็นการวัดคุณสมบัติในตัวของนักเรียนด้านความฉลาด เป็นต้น ดังนั้นเมื่อจะ วัดคุณ ลักษณะที่เป็นนามธรรมจึงต้องให้นิยามคุณลักษณะของสิ่งที่จะวัดก่อน

การประเมิน (Assessment) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม สังเคราะห์และตีความข้อมูล เพื่อการตัดสินผลโดยใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การระดมสมอง หรือการทำ โครงการ กิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้ประเมิน กระบวนการประเมิน มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากกว่าการให้คะแนนและการให้ระดับคะแนนของการทดสอบข้อมูลที่ครู รวบรวมในห้องเรียนเพื่อช่วยให้ครูเข้าใจและติดตามการเรียนการสอน

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตัดสินคุณภาพการปฏิบัติหรือตัดสินคุณภาพ กิจกรรมในหลักสูตรของผู้เรียน การอธิบายคำดังกล่าว แอราเซียน (Airasian, 1997) สรุปไว้ดังนี้

แบบทดสอบ (Test) เป็นชุดของคำถามที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบแบบแผนเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการเชิงปริมาณหรือการกำหนดตัวเลขให้กับ สิ่งที่ปฏิบัติหรือสิ่งที่ต้องการวัด

การประเมิน (Assessment) เป็นการเก็บรวบรวมสังเคราะห์ และตีความหมาย ข้อมูล เพื่อช่วยครูในการตัดสินใจ เช่น ช่วยวินิจฉัยปัญหาการเรียนของนักเรียน หรืออาจ ประเมินผล เพื่อจุดประสงค์เฉพาะบางประการ

ตาราง 4 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ

นักวิชาการหรือหน่วยงาน		ตัวบ่งชี้ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน									
		วิจัย วงษ์ใหญ่ (2543)	ปัญญา แก้วกัญญา และสุภัทร พันธุ์พัฒนาภค (2545)	สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	Kerlinger and others (1986)	Thorndike and others (1991)	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	การประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง	✓		✓	✓			✓		4	✓
2	การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน		✓		✓					2	✓
3	กระบวนการใช้เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม			✓		✓	✓	✓	✓	5	✓
4	พิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ				✓				✓	2	✓

จากตาราง 4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ได้แก่

- 1) กระบวนการใช้เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม
- 2) การประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง
- 3) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 4) พิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการใช้เครื่องมือวัดการประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

พิชิต ฤทธิจรูญ (2544) ได้เสนอว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรม ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

อุทุมพร จามรมาน (2544) ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียน คือ การหาข้อมูลที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนเพื่อพิจารณานักเรียน โดยลักษณะของการ วิจัยในชั้นเรียนมีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการวิจัยเกิดขึ้นจากการทำงานในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. ผลการวิจัยนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
3. การวิจัยดำเนินไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนกล่าวคือ สอนไปวิจัยไปแล้วนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาและทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

กมล ภูประเสริฐ (2545) เสนอว่า การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับของวงการต่าง ๆ สถานศึกษาใดที่มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ หรือรายงานผลงานที่มีกระบวนการวิจัยเป็นพื้นฐานจะเป็นที่น่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ สถานศึกษาจึงควรมีงานโครงการเกี่ยวกับการวิจัยอยู่ด้วยเสมอการวิจัยเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำ ต้องจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. การกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างตระหนัก ถึงความสำคัญของการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความตื่นตัวที่จะเริ่มทำ
2. การพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการวิจัย โดยการจัดหาหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ให้บุคลากรได้ศึกษา หรือจัดประชุมปฏิบัติการและเชิญวิทยากรมาฝึกการวิจัย หรือส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานต่าง ๆ เปิดการอบรมขึ้น
3. การประชุมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษา ในด้านวิชาการและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อให้การมองเห็นปัญหาชัดเจน จากนั้นจึงช่วยกันแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา แต่ก่อนที่จะพูดถึงการแก้ปัญหา พัฒนา ควรได้มีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้มาเสนอกันและกันบ้าง อาจใช้วิธีการแบ่งงานกันไปศึกษา หรือนำมาจากระบบข้อมูลและ

สารสนเทศของสถานศึกษา ซึ่งมีการประมวลความรู้ ความคิดเกี่ยวกับการบริหารและการเรียน การสอนไว้เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาที่จะนำไปดำเนินการต่อไป

4. การกำกับดูแลและส่งเสริมให้ดำเนินการแก้ปัญหาในลักษณะของงานวิจัยโดยการ อำนวยความสะดวก หรือให้ความช่วยเหลือด้วยเหตุที่เป็นงานใหม่ ความต้องการกำลังใจและความ ช่วยเหลือจึงมีอยู่มาก

5. การสนับสนุนให้มีการแสดงผลงานการวิจัยของสถานศึกษา และการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานนี้มีความภาคภูมิใจ และเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองต่อไป

ณัฐพล ชุมวรฐายี (2545) ได้กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การพัฒนานวัตกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมละนวัตกรรมในการดำรงชีวิตให้สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขได้ ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด อยู่เสมอ กล่าวคือ ต้องตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามตัวชี้วัดตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มีอุปสรรคใดบ้าง ควร แก้ไขอย่างไร กิจกรรมการเรียนรู้ใดมีประสิทธิภาพสูงสุดบ้าง กระบวนการดังกล่าวสามารถนำการวิจัย เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 5 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ

นักวิชาการ		ตัวบ่งชี้ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา				ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
		พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544)	อุทุมพร จามรมาน (2544)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	ฉันทพล ชุมวารฐายี (2545)		
1	การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการ แก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน	✓	✓	✓		3	✓
2	กระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับ นำเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้		✓			1	✓
3	การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา เรียนการสอนในชั้นเรียน	✓			✓	3	✓
4	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา			✓		1	✓

จากตาราง 5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ได้แก่
1) การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การพัฒนา
นวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน 3) กระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับ
นำเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ 4) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การวิจัยในเชิง
ปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญห
การเรียนการสอนในชั้นเรียน รวมถึงกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับนำเชื่อถือและนำไปใช้
ประโยชน์ได้ จึงเป็นวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การนิเทศการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

ซารี มณีศรี (2542) เสนอว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามอย่างหนึ่ง ในหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งด้านการเรียนและการสอน

กมล ภูประเสริฐ (2545) เสนอว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนาบุคลากรรูปแบบ หนึ่งที่อาจให้ผลรวดเร็วกว่า โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ทำงานร่วมกันและผู้นิเทศในเรื่องหนึ่ง อาจเป็นผู้รับการนิเทศในอีกเรื่องหนึ่งได้ในทำนองเดียวกันผู้รับ การนิเทศ ก็อาจกลับไปเป็นผู้นิเทศในเรื่องที่ตนเองมีความสามารถสูงได้ จึงเป็นการรวมพลังกัน เพื่อสร้างสรรค์ผล งานที่ดีกว่าการให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะ ต่างคนต่างทำ

สันติ บุญภิรมย์ (2552) เสนอว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหนึ่งในหลาย ๆ กิจกรรมของการบริหารการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง เงื่อนไขการเรียนรู้และ ความเจริญงอกงามของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้สอนได้ปรับปรุงวิธีการสอนและจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ไปด้วย การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามที่จะปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้มี คุณภาพ โดยบุคลากรภายในของสถานศึกษาเป็นหลัก และใน บางโอกาสก็เรียนเชิญบุคลากร ภายนอกมาเป็นวิทยากรร่วมด้วย เพื่อให้การพัฒนานักเรียนได้ ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) เสนอว่า การนิเทศการศึกษาหมายถึง กระบวนการ จัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นที่ ตามจุดมุ่ง หมายของการศึกษา การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศที่มีการ ริเริ่มและจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และในหลาย โอกาสก็เชิญบุคลากรภายนอก เป็นวิทยากรมาร่วมโครงการหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไป ปฏิบัติขณะทำการนิเทศ ได้ กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็น โครงการ

2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการ ดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลให้แต่ละบุคคลได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร
5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้
6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน
7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีความรู้สึกรักภาคภูมิใจในการเป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้

สเปียร์ส (Spears) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครูได้ช่วยตนเองได้

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

แฮร์ริส (Harris) ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง สิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้ หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียน มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการสอนเป็นสำคัญ

มาร์คส์ และสทูปส์ (Marks and Stoops) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่า คุณค่าของการนิเทศการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และส่งผลสะท้อนไปถึงการพัฒนานักเรียนด้วย

ชาญชัย อาจิดสมภาร ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขาเองและสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

สันต์ ธรรมบำรุงได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ การแนะนำการชี้แจง การบริการ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

ตาราง 6 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ด้านการการนิเทศการศึกษา		นักวิชาการ											
		ชาร์ มณีศรี	กมล ภูประเสริฐ	สันติ บุญภิรมย์	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์	ชาญชัย อภิจิตสมภาร	สันต์ ธรรมบำรุง	Spears	Good	Harris	Marks and Stoops	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	8	✓
2	กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน		✓		✓							2	✓
3	การปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	7	✓
4	การพัฒนาคุณภาพของครู		✓		✓			✓	✓			4	✓

จากตาราง 6 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการนิเทศศึกษา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ได้แก่ 1) กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู 2) การปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ 3) การพัฒนาคุณภาพของครู 4) กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของครูด้วยกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการ

2.1 ความหมายของแนวทาง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว เนื่องจากความหมายของคำว่า แนวทาง มีผู้กล่าวไว้ค่อนข้างน้อย ซึ่งคำว่ารูปแบบมีความหมายใกล้เคียงกับแนวทาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ความหมายของคำว่ารูปแบบกับคำว่าแนวทางด้วย

Good (1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่าแนวทาง หมายถึงแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการลอกเลียนแบบเป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่งเป็นหลักการหรือแนวคิด หรือเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Stoner and Wankel (1986) ได้ให้ความหมายไว้ว่าแนวทาง หมายถึง การจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นเป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง แนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ ที่ได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นและใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กร และสถานศึกษา เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานในด้านต่างๆ

จากความหมายของแนวทาง สามารถสรุปความหมาย แนวทางได้ว่า หมายถึง การจัดให้มีขึ้นหรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ หลักการ ที่ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีเพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2.2 ความสำคัญของแนวทาง

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงมีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การกระจาย อำนาจเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระภาพในการบริหารจัดการ และเพื่อความเข้มแข็งของ สถานศึกษา รัฐจึงให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงมีการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาเท่านั้นแต่ไม่กำหนดแนวทางในการบริหารงานของ สถานศึกษา และเนื่องจากบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีความแตกต่างกัน แนวทางในการดำเนินงาน ของสถานศึกษาแต่ละแห่งควรมีความเหมาะสมและสอดคล้อง

กับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ จากการศึกษาความสำคัญของการพัฒนา แนวทางที่กล่าวมา พบว่า ยังขาดขาดขั้นตอนหรือ แนวปฏิบัติที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ ชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ เพื่อใช้ในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล

2.3 วิธีการพัฒนาแนวทาง

วิธีการพัฒนาบุคลากร มีวิธีการอยู่หลายวิธีซึ่งมีผู้ให้แนวคิดไว้หลายคน ขึ้นอยู่กับหน่วยงานหรือองค์กรจะเลือกใช้วิธีใดตามโอกาสและความเหมาะสมดังนี้

ภิญโญ สาร (2519) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาบุคลากรที่สำคัญมี 7 วิธี คือ

1. วิธีศึกษางานไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน (On-the-job-study) เป็นวิธีสะดวกและง่าย เช่น ครูบรรจุใหม่ยังไม่รู้จักงานดีพอ ก็ให้ศึกษาจากครูที่บรรจุมาก่อน หรือเป็นครูพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ เป็นต้น
2. การปฐมนิเทศ (Vestibule Training or Orientation) เป็นวิธีก่อนที่จะบรรจุครูจะมีการแนะนำระเบียบการปฏิบัติต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่โรงเรียนตั้งอยู่ ผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่จะเป็นผู้ทำการปฐมนิเทศ
3. วิธีทำงานในฐานะลูกมือ หรือเป็นผู้ช่วยไปพลางก่อน (Apprenticeship Training) เช่น การให้เป็นผู้ช่วยครูใหญ่ เป็นต้น
4. วิธีฝึกงานต่อจากทฤษฎี (Internship Training) วิธีนี้เป็นวิธีร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนวิชาชีพหรือสถาบันการศึกษาเฉพาะกับหน่วยงานวิชาชีพนั้น ๆ เช่น วิทยาลัยครูกับโรงเรียนประถมศึกษาในการฝึกสอนหลังจากที่จบจากวิทยาลัยครูแล้ว
5. วิธีฝึกกระยะสั้น (Learner Training) เวลาโรงเรียนขาดครู กะทันหัน เช่น การฝึกอบรมครูประชาบาลระยะสั้น
6. วิธีให้ไปศึกษาในสถานศึกษาบางแห่งนอกเวลาทำงานหรือใช้เวลาบางส่วนของการทำงานไปรับการศึกษ (Outside Courses) คือ การที่โรงเรียนอนุญาตให้ครูไปศึกษาวิชาที่โรงเรียนต้องการ เช่น ส่งครูไปเรียนวิชาครูเพิ่มเติม
7. วิธีให้ไปศึกษาใหม่หรือศึกษาต่อเพิ่มเติม (Retraining or Upgrading) วิธีนี้เป็นการเพิ่มวุฒิของครูให้มีความรู้ดีขึ้นอาจจะส่งไปศึกษาต่อตามวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้หลายความหมายไม่เฉพาะเจาะจง ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละสถานที่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยขอนำเสนอความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนที่เป็นกระบวนการ เช่น การแลกเปลี่ยนและพูดคุยสอบถามเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การสะท้อนผล และร่วมมือร่วมพลังในการปฏิบัติงาน เป็นต้น และส่วนที่เป็นผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ การเป็นครูมืออาชีพที่มุ่งสู่ผลประโยชน์ซึ่งเป็นการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2554) กล่าวถึงชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการเรียนรู้ผ่านบทเรียน (Lesson Study) ที่ช่วยให้ครูรู้และเข้าใจศักยภาพของตนเองสามารถกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นกระบวนการที่เกิดในห้องเรียนคุณภาพ อันประกอบด้วย การมีแผนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การใช้สื่อ ICT การใช้วินัยเชิงบวก การวัดและประเมินผลรอบด้าน ภายใต้กระบวนการสอนแนะ (Coaching) และกระบวนการเป็นที่เลี้ยง (Mentoring)

พิมพ์ทอง สังสุทธิพงศ์ (2555) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ว่าเป็นชุมชนสายจิตปัญญาศึกษาที่มองหาคนที่มีความคิดเหมือนกันใช้พื้นที่ (Space) ในการสร้างชุมชนที่รองรับความหลากหลายของปัจเจกบุคคล การสร้างชุมชนทำให้เกิดความภูมิใจที่ได้ทำด้วยตนเองเป็นเหมือน (Container) ที่ทำให้เต็มเต็ม คนที่ฝึกฝนเรื่องนี้ จะมีความโดดเด่นยิ่งกว่าคนอื่นมากไม่เป็นเป้าประสงค์ในการประสบความสำเร็จหรือมีอะไรเหมือนคนอื่น หากเพียงอยากรู้ว่ามีอะไรในตัวเราซึ่งจะนำไปสู่การเกิดคุณค่าที่แท้จริงในตัวเรา (Individuality) เป็นตัวของตัวเรา ชุมชนต้องมีพื้นที่ให้มากเพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้ค้นหาตัวเอง ได้มีแนวทางของตนเองเห็นคุณค่าในตัวเองชุมชนควรมีการเดินทางเป็นที่ตั้ง มีการสนทนา ไม่มีการตัดสินผิดถูก

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหมายถึง การมีคุณค่าร่วม และวิสัยทัศน์ร่วมกัน รวมไปถึงการเรียนรู้ร่วมกันและการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน การรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเหมือน แรงแผลกดัน โดยอาศัยความต้องการและความสนใจของ สมาชิกในกลุ่ม PLC เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก

เรวณี ชัยเชาวรัตน์ (2556) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน วางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกันการร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม

จุลลี ศรีษะโคตร (2557) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู หมายถึง การรวมตัวของครูในสถานศึกษา ในลักษณะทีมเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้นำร่วมกัน ส่วนผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุน บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน มีการดำเนินการแบบทีมร่วมเรียนรู้ มีการจัดการความรู้และพัฒนาวิชาชีพภายใต้สภาพการณ์ที่ สนับสนุน เพื่อเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ (2557) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครู หรือ PLC หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครูผู้บริหาร และนักศึกษานบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่าเป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) หมายถึง กลุ่มครูที่รวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ให้คุณค่ากับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยครูในชุมชนทำงานร่วมกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งสร้างความสามารถในระดับปัจเจก ระดับกลุ่ม และระดับสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน

มารุต พัฒผล (2557) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูว่าเป็นการผสมผสานแนวคิด 2 ประการ ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ (Professional) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) หมายถึง การรวมกลุ่มกันของบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพ และคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมมือร่วมใจ (Collaborative Learning) การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ (Field) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing Learning) อย่างต่อเนื่อง

Sergiovanni (1994) ได้ให้ความหมายว่า PLC เป็นสถานที่สำหรับ “ปฏิสัมพันธ์” ลด “ความโดดเดี่ยว” ของมวลสมาชิกวิชาชีพครูของโรงเรียนในการทำงานเพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน หรืองานวิชาการโรงเรียน

DuFour (2004) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือแนวคิดของการพัฒนาโรงเรียนในปัจจุบันโดยเป็นการรวมตัวกันทำงานร่วมแรงร่วมใจของบุคคลในวิชาชีพครูที่มีความสนใจและมีความรู้ในการศึกษา เช่น คณะครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา คณะครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรการศึกษาาระดับชาติและอื่น ๆ เรียนรู้และทำงานสู่เป้าหมายอย่างมีคุณภาพและความรับผิดชอบด้วยการพัฒนาทางวิชาชีพสู่คุณภาพความเป็นครูของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีลักษณะสำคัญคือเน้นการพัฒนาบนฐานงานจริงมากกว่าการพัฒนาออกหน้างานจริง

Hord (2004) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นชุมชนของการค้นหาและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และให้ความสนใจไปที่ศักยภาพของคนภายในและภายนอกโรงเรียนในการร่วมกันส่งเสริมการเรียนรู้ของครูและนักเรียนตลอดจนการพัฒนาโรงเรียน

Bulkley and Hicks (2005) ก็ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเป็นลักษณะของปฏิสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องระหว่างครูกับครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสอน รวมทั้งการเรียนรู้ของครูและนักเรียน

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และผู้เรียน โดยครูเป็นผู้นำร่วมกัน ส่วนผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุน บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันเป็นทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ส่งการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการ หรือรูปแบบที่สำคัญในการนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการให้กับผู้เรียน และขององค์กร ดังนั้นจึงได้มีนักวิชาการหลายท่านได้สรุปถึงความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 5 ด้าน มี 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ให้ใช้กับ

สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด โดยด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

วิจารณ์ พานิช (2555) สรุปถึงความสำคัญไว้ว่า ชุมชนเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ว่าเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตที่ดีของครูในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะทำให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน ทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับปฏิบัติการเรียนรู้ เป็นการปฏิรูปที่เกิดจากภายใน คือครูร่วมกันดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติการเรียนรู้ดำเนินคู่ขนาน และเสริมแรงกันทั้งจากภายในและจากภายนอก การเรียนรู้ในสถานศึกษาต้องเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนมาเป็นครูฝึกหรือครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ห้องเรียนต้องเปลี่ยนจากห้องสอนมาเป็นห้องทำงาน เพราะในเวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียนเป็นกลุ่มและทำงานร่วมกันที่เรียกว่า การเรียนแบบโครงการ (Project- Based Learning) นอกจากนี้กระบวนการ PLC จะก่อประโยชน์ทั้งแก่นักเรียน ครู และนักการศึกษาคือทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึก กว้างและเชื่อมโยงทั้งกับนักเรียนและครู ที่สำคัญยิ่งคือ PLC จะช่วยเผยศักยภาพที่แท้จริงของปัจเจกออกมาผ่านกระบวนการกลุ่ม

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ (2557) สรุปถึงความสำคัญไว้ว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเป็นเสมือนพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของวิชาชีพครู เป็นพื้นที่ปฏิบัติงานจริงที่ใช้เป็นพื้นที่เรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้วยการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ที่สามารถทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงโดยที่มีเวลากับการเรียนรู้ในงานได้เต็มที่มากกว่าการเรียนรู้นอกรงาน จะส่งผลให้เกิดการเข้าใจชั้นเรียน เข้าใจนักเรียน และเข้าใจหน้าที่สำคัญของวิชาชีพครูของตนเองและเพื่อนร่วมงาน การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและประสบการณ์ตรงเช่นนี้จะเกิดการพัฒนามหาวิชาชีพและส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนได้มากกว่า ด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกศตวรรษที่ 21 ทฤษฎีการเรียนรู้ นอกตัวที่ครูได้รับการอบรมนอกชั้นเรียนในวันนี้ อาจไม่สามารถใช้กับเด็กในบริบทของพื้นที่ตนเอง หรืออาจเป็นองค์ความรู้ที่ล้าสมัยในวันต่อมา ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนคือวิธีการและสิ่งที่ครูสอนกับความเป็นจริงในการเปลี่ยนแปลงของโลกและความเป็นจริงของนักเรียนยุคใหม่สวนทางกัน จึงเป็นยุคการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสัญญาณให้ครูและโรงเรียนรู้ตัวว่า วิชาชีพครูต้องร่วมมือกันรับมือการเปลี่ยนแปลงนี้โดยการพึ่งตนเอง เพื่อที่จะปรับตัวเรียนรู้ไปกับโลกและปรับตัวให้ไว้กับนักเรียนในศตวรรษที่ 21

มารุต พัฒนา (2557) สรุปถึงความสำคัญไว้ว่า ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพคือ องค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูแต่ละคน จะถูกช่วยทำให้ครูมีความรู้ในเนื้อหา และเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งผลทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูเกิดการพัฒนาในด้านความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ผ่านกระบวนการกระบวนการเรียนรู้ร่วมมือร่วมใจ การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การที่ผู้สอนมีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนสูงขึ้น ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังเคราะห์เป็นคุณภาพของครูมืออาชีพ สมรรถนะด้านการเรียนรู้ และนวัตกรรมของผู้เรียน

Hord (1997) ด้านความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จากผลการวิจัยโดยของ ที่ยืนยันว่าการดำเนินการในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจากการสังเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยใช้คำถามว่า โรงเรียนดังกล่าวมีผลลัพธ์อะไรบ้างที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไปที่ไม่มีชุมชนแห่งวิชาชีพ และถ้าแตกต่างแล้วจะมีผลดีต่อครูผู้สอนและต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง ซึ่งมีผลสรุป 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผลดีต่อครูผู้สอน พบว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลต่อครูผู้สอน กล่าวคือ ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวงานสอนของครู เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแข็งขันจนเกิดความรู้สึกว่าต้องการร่วมกันเรียนรู้และรับผิดชอบ ต่อพัฒนาการโดยรวมของนักเรียนถือเป็น “พลังการเรียนรู้” ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้น กล่าวคือมีการค้นพบความรู้และความเชื่อที่เกี่ยวกับวิธีการสอน และตัวผู้เรียนซึ่งที่เกิดจากการคอยสังเกตอย่างสนใจ รวมถึงความ เข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องจัดการเรียนรู้ได้แตกฉานยิ่งขึ้นจนตระหนักถึงบทบาทและพฤติกรรมการสอนที่จะช่วย ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด อีกทั้งการรับทราบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วขึ้น ส่งผลดีต่อการปรับปรุงพัฒนา งานวิชาชีพได้ตลอดเวลา เป็นผลให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาและอุทิศตนทางวิชาชีพเพื่อศิษย์ ซึ่งเป็นทั้งคุณค่า และขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นที่สำคัญ คือยังสามารถลดอัตราการลาหยุดงานน้อยลง เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนแบบเก่า ยังพบว่ามีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ ลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัดและรวดเร็วกว่าที่พบในโรงเรียน แบบเก่า มีความผูกพันที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ให้ปรากฏอย่างเด่นชัดและยั่งยืน

ประเด็นที่ 2 ผลดีต่อผู้เรียน พบว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลต่อผู้เรียน กล่าวคือสามารถลดอัตราการตกซ้ำชั้นและจำนวนชั้นเรียนที่ต้อง เลื่อนหรือชะลอการจัดการเรียนรู้ให้

น้อยลง อัตราการขาดเรียนลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์และ วิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด เมื่อเทียบกับโรงเรียน แบบเก่า สุดท้าย คือ มีความแตกต่างด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกันและลดลงชัดเจน

DuFour (2004) สรุปถึงความสำคัญไว้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในมิติของ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่จำเป็นต่อการสอนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ว่าสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ที่สุดสำหรับการสอนทักษะชีวิตและทักษะการทำงานแห่งศตวรรษที่ 21 คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (Professional Learning Community) หรือ PLC และเมื่อโรงเรียนเกิดชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน จะพัฒนาจนนำไปสู่การเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ที่ฝังลึกใน โรงเรียนต่อไป

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสำคัญในเชิงนโยบายที่เป็นมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และเชิงปฏิบัติทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา จนกระทั่งถึงระดับสถานศึกษา เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด และเป็นการพัฒนาวิชาชีพตลอดจนวิธีการ ทำงานของครู ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่กลไกสำคัญเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เปรียบเสมือนพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของวิชาชีพครู เป็นพื้นที่ ปฏิบัติงานจริงที่ใช้เป็นพื้นที่เรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้วยการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ จนทำให้ครูเกิด การพัฒนาในด้านความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการกระบวนการเรียนรู้ ร่วมมือร่วมใจ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือผู้เรียน

3. ลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วิจารณ์ พานิช (2553) ได้สรุปลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (Community) ทำหน้าที่เป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นการปฏิรูปที่เกิดขึ้น ภายในคือ ครู ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดำเนินคู่ขนานและเสริมแรงกันทั้งภายใน และนอก

2. เป็นเครื่องมือให้ครูเป็นผู้ลงมือกระทำ ปลดปล่อยครูออกจากความสัมพันธ์เชิง อำนาจสู่ความสัมพันธ์แนวราบเพื่อร่วมกันสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่การศึกษา รวมทั้งการรวมตัวกัน ของครูในการทำงานเชิงสร้างสรรค์ นำประสบการณ์การจัดการเรียนรู้เช่น แบบ BBL และนวัตกรรม อื่นๆที่ต้นทดลองมาแลกเปลี่ยนแบ่งปันกันเกิดการสร้างความรู้หรือยกระดับความรู้ในการทำงานที่เกิด จากประสบการณ์ตรงและการเทียบเคียงกับทฤษฎีที่ควรศึกษาและเผยแพร่ไว้

3. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยนำไปสู่การตั้งเจตย์และทำวิจัยในชั้นเรียนที่ทรงพลังและ สร้างสรรค์ช่วยในการออกแบบวิธี วิทยา การวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลผลงานวิจัยและ การสังเคราะห์ออกมาเป็นความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงกับบริบทความเป็นจริงของสังคมไทยของวงการศึกษา

ไทยต้นผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะข้อมูลในชั้นเรียนเท่านั้นแต่จะเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงของผู้คนที่เป็นบริบทของการเรียนรู้ของนักเรียนและการทำงานหน้าที่ครู

4. เป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่แต่ละคนให้ความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาที่เชื่อว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ (Powerful Tool) จะทำให้การสื่อความหมายระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีกลุ่มเป้าหมายเดียวกันพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนเกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective Communication) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องในการทำงานของนักการศึกษาที่มีการดำเนินการภายใต้วงจรของการวิจัยปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการสืบเสาะแสวงหาความรู้และพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง

DuFour and Eaker (1998) ได้สรุปลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเมืองค์ประกอบ 5 ประการคือ 1) มีค่านิยมร่วมกัน 2) มีเป้าหมายศูนย์การเรียนรู้ของนักเรียน 3) มีการร่วมมือร่วมพลัง 4) มีการชี้แนะการปฏิบัติ 5) มีการสะท้อนผลการปฏิบัติโดยองค์ประกอบเหล่านี้ไม่มีลักษณะที่เป็นลำดับขั้น (Haierachy) แต่เป็นลักษณะที่แบ่งแยกให้เห็นความแตกต่างของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ออกจากลักษณะทางวัฒนธรรมของโรงเรียนแบบอื่น ๆ

Stoll and Louise (2007) กล่าวถึงลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือแบ่งปันบทบาทของการเป็นที่เลี้ยง (Mentor) ที่ปรึกษา (Adviser) หรือผู้เชี่ยวชาญ (Specialist) คุณได้นำไปสู่การชี้แนะการปฏิบัติให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการสอนและความสัมพันธ์ภายในโรงเรียนด้วย นอกจากนี้ยังมีการพูดคุยสนทนากันที่สะท้อนผลการปฏิบัติงาน การสอนและการให้ความรู้ของนักเรียนทำให้ครูสามารถตรวจสอบคุณภาพการปฏิบัติงานของครูได้รวมทั้งทำให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการสอนและผลผลิตของการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน

Luis and Kluse (1995) กล่าวมาถึงลักษณะชุมชนวิชาชีพครูเป็นการปฏิบัติงานของครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพมีลักษณะของการประกอบกิจการร่วมกัน (Collective Enterprise) โดยมีเป้าหมายของการปฏิบัติงานคือเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูให้เป็นเครื่องมืออาชีพที่มุ่งสู่ผลประโยชน์ซึ่งเป็นการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เป็นชุมชนของการค้นหาและพัฒนาที่ต่อเนื่อง นอกจากนี้อาจให้ความสนใจไปที่ศักยภาพของคนภายในและภายนอกโรงเรียนในการร่วมกันส่งเสริมการเรียนรู้ของครูและนักเรียนตลอดจนการพัฒนาโรงเรียน เก่ง

สรุปได้ว่า ลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ถือเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูให้รวมตัวกันเป็นชุมชนที่มีส่วนร่วมในพันธกิจ วิสัยทัศน์และเป้าหมายการสืบค้นร่วมกันโดยร่วมกันปรับเปลี่ยนทิศทางและการลงมือกระทำ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องร่วมกัน

4. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นรูปแบบที่ช่วยในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และสถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่หลายองค์ประกอบ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ดังนี้

สิวรี วิศุทธิ์สินธพ (2554) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
2. ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม
3. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมและประยุกต์การเรียนรู้
4. สภาพการณ์ที่สนับสนุน
5. แนวปฏิบัติที่ดีร่วมกัน
6. ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบชุมชนเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า เป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนมีหลากหลายองค์ประกอบ จึงต้องนิยามจากหลายมุม ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า PLC มีองค์ประกอบดังนี้

1. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีจุดเน้นสำคัญ 2 ส่วนคือ ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือร่วมกันดำเนินการเพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดำเนินคู่ขนาน และเสริมแรงกันทั้งจากภายในและภายนอก และภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ต้องเป็นผู้นำการพัฒนา PLC เพื่อให้ PLC ดำเนินการขับเคลื่อน
2. ความมุ่งมั่นและเป้าหมายร่วมกัน สิ่งที่ทรงคุณค่าที่สุดที่ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกันคือความมุ่งมั่นที่ชัดและทรงคุณค่าว่าทุกคนต้องการช่วยกันยกระดับคุณภาพของการเรียนรู้ของศิษย์และของตนเอง และมีเป้าหมายปลายทางที่ชัดคือมุ่งไปที่การเรียนรู้ของนักเรียน
3. ระบบการทำงานเป็นทีมหรือวัฒนธรรมรวมหมู่ เป็นการรวมตัวกันของครูเพื่อทำงานสร้างสรรค์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การทำงาน เกิดการสร้างความรู้และยกระดับความรู้จากประสบการณ์ตรง เพื่อหาทางพัฒนาวิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไปเรื่อย ๆ
4. การทบทวนไตร่ตรองผล โดยครูแต่ละคนศึกษา ลงมือทำ แล้วทบทวนไตร่ตรองการเรียนรู้จากผลที่เกิด (Reflection หรือ AAR) เอง และทบทวนร่วมกับเพื่อนครู ทำเช่นนี้เป็นวงจรไม่รู้จบ เป็นการพัฒนาวิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นวงจร

5. การสนับสนุน ฝ่ายบริหารจะต้องสนับสนุน 2 ด้าน คือ ด้านให้กำลังใจคนสนับสนุน ที่จะมาช่วยจัดการข้อมูลและสารสนเทศซึ่งเป็นข้อมูลของผลลัพธ์ของการเรียนของนักเรียน รวมทั้งเป็นที่เลี้ยงช่วยจัดกระบวนการในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ และด้านสร้างวัฒนธรรม คือการให้คุณค่าต่อการพัฒนาเหนือผลการประเมินหรือผลของการจัดอันดับ สร้างบรรยากาศของความรู้สึก

ปลอดภัยเป็นอิสระที่จะใช้ความคิดสร้างสรรค์โดยไม่กลัวผิด ซึ่งรวมถึงจัดระบบสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วย

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ (2557) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ที่มาจากข้อมูลที่รวบรวม และวิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศนำเสนอเป็น 6 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ในบริบทสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. วิสัยทัศน์ร่วม
2. ทีมร่วมแรงร่วมใจ
3. ภาวะผู้นำร่วม
4. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ
5. ชุมชนกัลยาณมิตร
6. โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

กิตติ กลสินธรา (2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ร่วม (Share Vision)
2. ความเป็นผู้นำ (Leadership)
3. การชี้นำ (Leading)
4. ทำงานเป็นทีมแบบร่วมแรง ร่วมใจ (Collaborative Teamwork)
5. ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership)
6. การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development)
7. ชุมชนแห่งกัลยาณมิตร Caring Community
8. โครงสร้างสนับสนุนชุมชน Supportive Structure
9. สิ่งแวดล้อมเชิงบวก (Positive Environment)
10. การปฏิบัติส่วนบุคคล (Personal Practice)

สำนักงานพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) มีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพเป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง เป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกัน โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน วิสัยทัศน์ทำหน้าที่เหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานเห็น

วิสัยทัศน์นั้นร่วมกัน หรือการมองเห็นจากแต่ละปัจเจกที่มีวิสัยทัศน์เห็นในสิ่งเดียวกัน วิสัยทัศน์ร่วมมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ (4 Shared) มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

1.1 การเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) จากภาพความเชื่อมโยงให้เห็นภาพความสำเร็จร่วมกันถึงทิศทาง สำคัญของการทำงานแบบมอง “เห็นภาพเดียวกัน”

1.2 เป้าหมายร่วม (Shared Goals) เป็นทั้งเป้าหมาย ปลายทาง ระหว่างทาง และเป้าหมายชีวิตของสมาชิกแต่ละคนที่ สัมพันธ์กันกับเป้าหมายร่วมของชุมชนการเรียนรู้ฯ ซึ่งเป็นความเชื่อมโยงให้เห็นถึงทิศทางและเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะเป้าหมายสำคัญคือ พัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 คุณค่าร่วม (Shared Values) เป็นการเห็นทั้งภาพเป้าหมาย และที่สำคัญเมื่อเห็นภาพความเชื่อมโยงแล้ว ภาพดังกล่าวมีอิทธิพลกับการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของ งานจนเชื่อมโยงเป็นความหมายของงานที่เกิดจากการตระหนัก รู้ของสมาชิกใน PLC จนเกิดเป็นพันธสัญญาาร่วมกัน ร่วมกัน หลอมรวมเป็น “คุณค่าร่วม”

1.4 ภารกิจร่วม (Shared Mission) เป็นพันธกิจแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายร่วม รวมถึงการ เรียนรู้ของครูในทุก ๆ ภารกิจ สิ่งสำคัญคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ

2. ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงาน ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่าเป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจ จนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

3. ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ภาวะผู้นำร่วมใน PLC มีนัยสำคัญของการผู้นำร่วม 2 ลักษณะสำคัญ คือ ภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วม และภาวะ ผู้นำร่วมกัน ให้เป็น PLC ที่ขับเคลื่อนด้วยการนำร่วมกัน รายละเอียดดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วมเป็นผู้นำที่สามารถทำให้สมาชิกใน PLC เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง ตนเองและวิชาชีพ จนสมาชิกเกิดภาวะผู้นำในตนเองและเป็นผู้นำร่วมขับเคลื่อน PLC ได้โดยมี ผลมาจากการเสริมพลังอำนาจจากผู้นำทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการเป็นผู้นำที่เริ่มจากตนเองก่อนด้วยการลงมือทำงาน อย่างตระหนักรู้ และใส่ใจให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุก ๆ คน

3.2 ภาวะผู้นำร่วมกัน เป็นผู้นำร่วมกันของสมาชิก PLC ด้วยการกระจายอำนาจ เพิ่มพลังอำนาจ ซึ่งกันและกันให้สมาชิก มีภาวะผู้นำเพิ่มขึ้น จนเกิดเป็น “ผู้นำร่วมของครู” ในการขับเคลื่อน PLC มุ่งการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักแนวทางบริหารจัดการร่วม การสนับสนุน การกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจของครู โดยครูเป็นผู้ลงมือกระทำ หรือครูทำหน้าที่เป็น “ประธาน” เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้

4. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพใน PLC มีจุดเน้นสำคัญ 2 ด้าน คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้เพื่อจิต วิญญาณความเป็นครู รายละเอียดดังนี้

4.1 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ หัวใจสำคัญการเรียนรู้ บนพื้นฐานประสบการณ์ตรงในงานที่ลงมือปฏิบัติจริง ร่วมกันของ สมาชิก จะมีสัดส่วนการเรียนรู้มากกว่าการอบรมจากหน่วยงานภายนอก โดยอ้างอิงจากแนวคิดกรวยประสบการณ์ (Cone of Experience) ยืนยันอย่างสอดคล้อง ว่าการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การเรียนรู้ได้มากที่สุด ด้วยบริบท PLC ที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม จึงทำให้การเรียนรู้จากโจทย์ และสถานการณ์ที่ครูจะต้องลงมือปฏิบัติจริง

4.2 การเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง จากข้างใน หรือ วุฒิภาวะความเป็นครู ให้เป็นครูที่สมบูรณ์ โดยมีนัยยะสำคัญคือ การเรียนรู้ตนเอง การ รู้จักตนเองของครู เพื่อที่จะเข้าใจมิติของผู้เรียนที่มากกว่าความรู้

5. ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและ วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน ในชุมชน มีคุณลักษณะคือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้งการ ทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมีเสรีภาพใน การแสดงความ คิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึก ปลอดภัย หรือปลอดภัย การใช้อำนาจกดดัน บนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทร เป็นพลังเชิงคุณธรรม

6. โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure) โครงสร้างที่สนับสนุน การก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC มีลักษณะ ดังนี้ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการ หัน มาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการแทน และเป็น วัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ การดำเนินการที่ต่อเนื่องและ มุ่งความยั่งยืน

ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2561) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) มีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. วิสัยทัศน์ ความเชื่อ และค่านิยม (Vision, Beliefs & Values)
2. ความเป็นผู้นำ (Leadership)
3. การชี้นำ (Leading)
4. สิ่งแวดล้อมเชิงบวก (Positive Environment)
5. การแบ่งปันส่วนบุคคล (Shared Personal Practice)

Hord (1997) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1. การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน (Supportive and Shared Leadership)

2. การรวบรวมความคิดสร้างสรรค์ (Collective Creativity)
3. การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม (Shared Values and Vision)
4. การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions)
5. การแบ่งปันบทเรียนส่วนบุคคล (Shared Personal Practice)

จากการศึกษาของคณาจารย์ผู้สอนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

นักวิชาการ องค์ประกอบ PLC	สิริ วิศุทธิ์สินธพ (2554)	วิจารณ์ พานิช (2555)	วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ (2557)	กิตติ กสิณธรา (2560)	สำนักพัฒนาครูและบุคลากร	การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560)	ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2561)	Hord (1997)	ความถี่ (Frequency)	การสังเคราะห์ (Analysis)
1. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	✓	
2. ค่านิยมวิสัยทัศน์ร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	✓	
3. ทีมร่วมแรงร่วมใจ	✓	✓	✓	✓	✓			5	✓	
4. สภาพการที่สนับสนุน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	6	✓	
5. การติดตามและสะท้อนผล		✓						1	✓	
6. ชุมชนกัลยาณมิตร			✓	✓	✓	✓	✓	5	✓	
7. การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ	✓		✓	✓	✓			4	✓	
8. สภาพแวดล้อมเชิงบวก				✓			✓	3	✓	

จากตาราง 7 การศึกษาองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 2) ค่านิยมวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) สภาพการที่สนับสนุน 4) ทีมร่วม

แรงร่วมใจ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร 6) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (สิวรี วิศุทธิ์สินธพ, 2554 ; วิจารณ์ พานิช, 2555 ; วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ, 2557 ; กิตติ กสิณธารา, 2560 ; สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 ; ศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2561 ; Hord, 1997)

1. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม นำการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองของแต่ละคน ทั้งสมาชิก และผู้นำโดยตำแหน่งเมื่อใดที่บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาชีพและชีวิต จนเกิดพลัง การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อ ความสุขในวิชาชีพของตนเองและผู้อื่น ภาวะผู้นำร่วมจะเกิดผลต่อ ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ค่านิยมวิสัยทัศน์ร่วมกัน วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพเป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง เป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่มีทิศทางร่วมกันโดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทาง วิชาชีพร่วมกัน คือ พัฒนาการการเรียนรู้ ของผู้เรียนเป็นภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังในการนำทางร่วมกัน

3. สภาพการที่สนับสนุนฝ่ายบริหารจัดการจัดสรรปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เวลา สถานที่ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่น ๆ ตามความจำเป็นและบริบทของแต่ละชุมชน ให้เอื้อต่อ การดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างและเอาใจใส่บรรยากาศของ ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สนับสนุนการก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC มีลักษณะ ดังนี้ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการ หันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ แทน และเป็น วัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ การดำเนินการที่ต่อเนื่องและมุ่งความยั่งยืน

4. ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงาน ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมี วิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน ร่วมกันด้วยใจ จนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ของทีม และการเรียนรู้ของครู บนพื้นฐานงานที่มีลักษณะต้องมีการคิดร่วมกัน

5. ชุมชนกัลยาณมิตร กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน ในชุมชน มีคุณลักษณะคือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะ วัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถี แห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึก ปลอดภัย หรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดัน บนพื้นฐานความ ไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน

6. การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพใน PLC มีจุดเน้น สำคัญ 2 ด้าน คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้เพื่อจิต วิญญาณความเป็นครู

6.1 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ หัวใจสำคัญการเรียนรู้ บนพื้นฐาน ประสบการณ์ตรงในงานที่ลงมือปฏิบัติจริง ร่วมกันของสมาชิก ด้วยบริบท PLC ที่มีการทำงานร่วมกัน เป็นทีม และสถานการณ์ที่ครูจะต้องลงมือปฏิบัติจริง

6.2 การเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง จากข้างใน หรือ วุฒิภาวะความเป็นครู ให้เป็นครูที่สมบูรณ์ โดยมีนัยยะสำคัญคือ การเรียนรู้ตนเอง การ รู้จักตนเองของครู เพื่อที่จะเข้าใจมิติของผู้เรียนที่มากกว่าความรู้

สรุปได้ว่า การสร้างองค์กรให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่จะส่งผลต่อ กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคน มีค่านิยมวิสัยทัศน์ร่วมกันมีการ สนับสนุนการทำงานทุกๆฝ่ายเกิดการร่วมแรงร่วมใจ ชุมชนกัลยาณมิตร ส่งผลไปสู่การ เรียนรู้และ พัฒนาศาสตร์

แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบของ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแล้วนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่ เกี่ยวข้องและแนวทางการปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญด้านแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เอกชนโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้ให้แนวคิดว่า การเรียนรู้ในโรงเรียนต้องเปลี่ยนไปจากเดิมโดย ลื่นเชิง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนมาเป็นครูฝึก หรือครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ห้องเรียนต้องเปลี่ยนจากห้องสอนมาเป็นห้องทำงาน เพราะในเวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียนเป็น กลุ่ม และทำงานร่วมกันที่เรียกว่า การเรียนแบบโครงการ (Project-Based Learning) การศึกษาต้อง เปลี่ยนจากเน้นการสอนของครู มาเป็นเน้นการเรียนรู้ของนักเรียน เปลี่ยนจากเน้นการเรียนรู้ของปัจเจก มาเป็นเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม เปลี่ยนจากการเรียนแบบเน้นการแข่งขันมาเป็นเน้นความร่วมมือหรือ ช่วยเหลือแบ่งปันกัน ครูเปลี่ยนจากการบอกเนื้อหาสาระ มาเป็นทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจ สร้าง ความท้าทาย ความสนุกในการเรียนให้แก่ศิษย์ โดยเน้นออกแบบโครงการให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันลง มือทำเพื่อเรียนรู้จากการลงมือทำ เพื่อให้ได้เรียนรู้ฝึกฝนทักษะเพื่อการดำรงชีพในศตวรรษที่ 21 แล้ว ครูชวนศิษย์ร่วมกันทบทวนไตร่ตรอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้หรือทักษะที่ลึกและเชื่อมโยง รวมทั้งโยง ประสบการณ์ตรงเข้ากับทฤษฎีที่มีคนเผยแพร่ไว้แล้ว ทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงทฤษฎีจากการปฏิบัติ ไม่ใช่จากการฟังและท่องบ่น หัวใจของการเปลี่ยนแปลงคือ เปลี่ยนจากเรียนรู้จากฟังครูสอนมาเป็น เรียนรู้จากการลงมือทำ โดยครูเป็นผู้ลงมือกระทำเป็นประธานเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่วง การศึกษาเป็นเครื่องมือปลดปล่อยครูออกจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจ สู่อำนาจสัมพันธ์แนวราบเพื่อ

ร่วมกันสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่การศึกษา รวมทั้งสร้างการรวมตัวกันของครูเพื่อทำงานสร้างสรรค์ ได้แก่ การนำประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบ PBL และนวัตกรรมอื่น ๆ ที่ตนเองทดลอง มา แลกเปลี่ยนแบ่งปันกัน เกิดการสร้างความรู้หรือยกระดับความรู้ในการทำหน้าที่ครูจากประสบการณ์ ตรง และจากการเทียบเคียงกับทฤษฎีที่มีคนศึกษาและเผยแพร่ไว้ ซึ่งการพัฒนาครูในการจัดการ เรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน คือ

1. มีการจัดครูทำงานร่วมมือกัน
2. แต่ละทีมจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์ทุกคนได้เรียนรู้ ความรู้และทักษะที่จำเป็น (Essential Knowledge and Skills) ไม่ว่านักเรียนคนนั้นจะมีใครเป็นครูประจำชั้น ซึ่งหมายความว่า ครูในทีมรับผิดชอบการเรียนรู้ของนักเรียนร่วมกัน และร่วมกันกำหนดความรู้และทักษะที่จำเป็นที่จะ ร่วมกันจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน
3. แต่ละทีมร่วมกันกำหนดรายละเอียดของการประเมินเพื่อพัฒนา ที่จะใช้เป็น เครื่องมือติดตามความก้าวหน้าของการเรียน สำหรับนำมาใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักว่าต้องประเมินบ่อย ๆ
4. กำหนดให้มีแผนอย่างเป็นระบบของทั้งโรงเรียน สำหรับช่วยให้นักเรียนที่เรียน อ่อนหรือตามไม่ทัน เรียนสำเร็จตามกำหนด ข้อกำหนดทั้ง 4 นี้เป็นหลักการที่กำหนดอย่างชัดเจนว่า ต้องมีการบังคับ แต่วิธีการดำเนินการนั้นยืดหยุ่น ปล่อยให้แต่ละโรงเรียนใช้ความสร้างสรรค์ของ ตนเองได้

ฤทธิไกร ไชยงาม (2557) ได้ให้แนวคิดว่าการจัดการเรียนรู้ของครูโดยประยุกต์ใช้ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการ สหวิทยาการที่ริเริ่มรูปแบบอย่างมีส่วนร่วมจากการ PLC อาจารย์ระดับชั้นเดียวกัน โดยออกแบบ การจัดการเรียนรู้เป็น 4 ช่วง ได้แก่

1. ขั้นเตรียมการสอน ที่ PLC ครูจะมาร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดตัวชี้วัดที่ต้องการ อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาจะมาร่วมกันวิเคราะห์เป้าหมาย KPA ของตนเองที่สามารถ บูรณาการกับการเรียนบนฐานปัญหานั้นได้และร่วมกันกำหนดหัวเรื่องใหญ่ เพื่อจะวางแนวทางสร้าง แรงบันดาลใจสร้างความสงสัย ทำทายเด็ก ๆ ต่อไป ในเทอมนั้น ๆ
2. ขั้นจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดหลักว่าเด็ก ๆ เป็นผู้สร้างองค์ความรู้เอง นั่นคือทีม PLC ครูจะเน้นเป็นเพียงกระบวนการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อสำรวจ ปัญหาวิเคราะห์ปัญหา ลงพื้นที่สัมผัสปัญหา อภิปรายแนวทางแก้ไขปัญหาและกำหนดปัญหา เขียนหลักการและเหตุผลเพื่อจะจัดทำเป็นเค้าร่างโครงการของกลุ่ม ซึ่งต้องวางแผนและ (BAR) นำเสนอต่อไปโดยอาจารย์เป็นกรรมการสอบเค้าโครงการงาน

3. ชั่งลงมือแก้ปัญหาหรือชั่งลงมือทา เน้นว่าเด็ก ๆ เป็นผู้ลงมือดำเนินการตามแผนทีกลุ่มวางไว้ อาจารย์จะเข้ามาทำหน้าที่ผู้ประเมินผลที่เลี้ยงคอยกระตุ้น ชักถามเพื่อให้เกิดความชัดเจนและปลอดภัยในการเรียนรู้ภาคสนามของเด็ก ๆ เปิดโอกาสให้เขาได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาเสนอผ่านการรายงานความก้าวหน้า ซึ่งต้องมีการให้ทา DAR มาก่อน

4. ชั่งนำเสนอและสรุปถอดบทเรียน (AAR) โดยทางโรงเรียนจะจัดงานวันเปิดโลกกิจกรรม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลงาน/ชิ้นงาน อาจารย์ทำหน้าที่ประเมินผล ชักถาม และตรวจจับ KPA ที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นทอม ซึ่งอาจตรวจจากรายงาน หรือการตอบคำถาม เป็นต้น

มารุต พัฒนาผล (2557) ได้ให้แนวคิดว่ รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนว่มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. กระตุ้นความรัก เป็นขั้นตอนการกระตุ้นให้ผู้สอนเกิดความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู ตลอดจนความรักที่มอบให้กับผู้เรียน โดยการทำกิจกรรมสุนทรียสนทนา การถอดบทเรียน การสื่อสารเชิงบวก การฟังอย่างลึกซึ้ง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลตัวอย่างในวิชาชีพครูในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

2. ตระหนักในความรู้ เป็นขั้นตอนการกระตุ้นความรู้เดิม และเสริมความรู้ใหม่ให้กับผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ ในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ระหว่างผู้สอน การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ (Feed-up) การให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด (Feed-forward)

3. นำสู่ปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการนำความรู้ความเข้าใจจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนประสบการณ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองในโรงเรียน โดยมีผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) และผู้ฝึกสอน (Coaching) มีการเสริมพลัง (Empower) การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

4. จัดให้แลกเปลี่ยน เป็นขั้นตอนการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยการใช้นสุนทรียสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง การเสริมพลัง การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ต่อยอด แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองต่อไป

5. เรียนรู้และพัฒนา เป็นขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้สอน โดยใช้การนำเสนอ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สุนทรียสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด

วิเชียร ไชยบัง (2558) ให้แนวคิดว่าการทำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ว่าการสร้างระบบให้ครูได้เรียนรู้ร่วมกัน หรือการสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) เป็นแนวทางใหม่ที่จะพัฒนาครูให้มีคุณภาพด้วยการสร้างพลังการเรียนรู้ร่วมกัน PLC จะช่วยยกระดับความรู้ความเข้าใจของครูแต่ละคน ทั้งมิติความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนและความรู้ความเข้าใจต่อการสอน เช่น หลักสูตร จิตวิทยาการสอน การออกแบบกิจกรรม การวัดและประเมินผล เป็นต้น PLC ช่วยยกระดับทักษะของครูแต่ละคน เช่น ทักษะการออกแบบการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร ทักษะ ICT ทักษะการวัดและประเมินผล ตลอดจนทักษะชีวิต เช่น ทักษะการจัดการความขัดแย้ง ทักษะการจัดการอารมณ์ ทักษะการอยู่ร่วมกัน เป็นต้น PLC ช่วยให้ครูแต่ละคนค้นพบความหมายของชีวิตความหมายของการเป็นครู รู้สึกถึงคุณค่าของงานครู เห็นเป้าหมายที่สำคัญร่วมกัน เป็นบุคคลและองค์กรการเรียนรู้ทำงานเป็นทีม มีความเป็นกัลยาณมิตร โดยกระบวนการ PLC มีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมองค์กร เตรียมสภาพแวดล้อมให้สะอาด รมรื่น ปลอดภัย
2. ก่อรูปวัฒนธรรมองค์กรใหม่ เป็นการร่วมกันกำหนดเป้าหมายองค์กรและข้อตกลงเบื้องต้น การออกแบบกิจกรรมเพื่อลดลำดับชั้นให้น้อยลงเป็นองค์กรระดับราบมากขึ้น และสร้างกลไกให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่เสมอ ทั้งเป็นกลไกที่ดึงดูดผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาอยู่ในกระบวนการด้วย เช่น การกำหนดช่วงเวลา สถานที่ หัวข้อ ผู้เข้าร่วม และผู้นำแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ซึ่งผู้นำหรือผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญมากในขั้นตอนนี้
3. กิจกรรม PLC หรือกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้กันและกันด้วยการคุยกันในระดับราบ เน้นการฟังอย่างรู้เท่าทันจิตใจของตนเอง เพื่อการจัดการตัดสินใจที่เกิดขึ้นขณะฟัง การฟังนั้นก็เต็มไปด้วยความกรุณาต่อกัน ทุกคนจะมีโอกาสรับเนื้อความได้อย่างครบถ้วนทั้งมิติและเนื้อหา

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ของครูที่มีรูปแบบที่สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาของไทยในปัจจุบัน โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้จะต้องเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนมาเป็นโค้ช ผู้แนะนำ หรือผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียน รวมไปถึงกระบวนการทำงานของครูผู้สอนจะต้องสร้างระบบให้ครูได้เรียนรู้ร่วมกัน หรือการสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ซึ่งจะช่วยยกระดับความรู้ความเข้าใจของครูแต่ละคน และจะช่วยยกระดับขององค์กรให้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ตามกระบวนการ

บริบทของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม

1. การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

1.1 การบริหารงานโรงเรียนเอกชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ได้บัญญัติเรื่องการศึกษาไว้ใน มาตรา 4 ไว้ว่า การศึกษาหมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายและของการศึกษาไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมาตรา 9 บัญญัติไว้ว่า การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้

1. มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
2. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา
4. มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในโรงเรียน
6. การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรปกครอง องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในส่วนของการบริหารและจัดการศึกษาของเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไว้ในมาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 43 ว่าการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

มาตรา 44 ให้สถานศึกษาเอกชนตามมาตรา 18(2) เป็นนิติบุคคล

และมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 45 ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท การศึกษาที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านจัดการศึกษา การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐของเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อจัดการศึกษาเอกชน โดยให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการศึกษาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 46 รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อน หรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

2. โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2554) กำหนดให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนเอกชนเป็นไปจามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 และพระราชบัญญัติโรงเรียนเอก พ.ศ. 2550 ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมและประสานงานการศึกษาเอกชนและดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามแผนนโยบายยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน กำหนดกฎระเบียบและเกณฑ์มาตรฐานกลางในการจัดการศึกษาเอกชน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเอกชน

2. ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนทางการศึกษาเอกชน การอุดหนุนการศึกษาเอกชน การคุ้มครองการทำงาน สิทธิประโยชน์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเอกชนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเอกชน

3. เป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูลทะเบียนกลางทางการศึกษาเอกชน ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน

4. ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ดังต่อไปนี้

1. เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชนต่อคณะกรรมการ
2. ส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ การประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อ
ประกันคุณภาพการศึกษา
3. รับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุน
4. ดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาเอกชนตามมาตราที่กำหนด
มาตรา 13(4)

5. เป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูล และทะเบียนกลางทางการศึกษาเอกชน
ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีพันธกิจ ดังต่อไปนี้

1. เร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน
2. เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาเอกชนให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาเอกชนตามหลักธรรมาภิบาลและส่งเสริม
การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้สู่
สังคมสันติสุข

3. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา
ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม, 2560)

ข้อ 11 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงศึกษาธิการเพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัด
การศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของ
ส่วนราชการต่างๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบงานธุรการของ กศจ. อศจ. คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิง
ยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา คณะอนุกรรมการและคณะทำงานรวมทั้ง
ปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย
2. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ
3. สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วน
ราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของ
กระทรวงศึกษาธิการ

4. จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อการศึกษา

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

6. ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

7. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนวการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหาร และการจัดการศึกษา

8. ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของ ส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

9. ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา เพื่อการศึกษา

10. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน

11. ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่าง ๆ ในจังหวัด

1. โครงสร้างอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีดังนี้

ตามประกาศสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 เมษายน 2560 ได้แบ่งหน่วยราชการภายในสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ข้อ 5 และข้อ 11 ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง ปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 ประกอบกับมติคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ครั้งที่ 7/2560 เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2560 และมติ อ.ก.พ. กระทรวงศึกษาธิการ ในคราวประชุม ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2560 จึงให้ยกเลิกประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งหน่วยราชการภายในสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 เมษายน 2560 และประกาศการแบ่งหน่วยราชการภายในและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด แบ่งกลุ่มงานออกเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
  2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
  3. กลุ่มนโยบายและแผน
  4. กลุ่มพัฒนาการศึกษา
  5. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
  6. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน
  7. กลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
  8. หน่วยตรวจสอบภายใน
2. วิสัยทัศน์
“ตักสิลา เมืองแห่งการศึกษาตลอดชีวิต ผู้เรียนมีคุณธรรมและคุณภาพ มุ่งสู่ไทยแลนด์ 4.0”
3. พันธกิจ
- 3.1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรม
  - 3.2 ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง
  - 3.3 ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
  - 3.4 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
  - 3.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานทางการศึกษา บริหารจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ
  - 3.6 ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา มุ่งสู่ไทยแลนด์ 4.0
4. เป้าประสงค์
- 4.1 ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นธรรม
  - 4.2 ผู้เรียนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง
  - 4.3 ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
  - 4.4 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ

4.5 หน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงาน มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

4.6 หน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงาน จัดการศึกษามุ่งสู่ไทยแลนด์ 4.0 ทั้งนี้การจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนภายใต้การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กรทางการศึกษาด้านระบบบริหารจัดการ และด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จากเดิมที่มีโรงเรียนเอกชนอยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำกับ ดูแลการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามมีโรงเรียนเอกชนในสังกัด จำนวน 33 โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุรติยา รอดรัตน์ (2556) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ และศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูซึ่งรับผิดชอบปฏิบัติการสอน จำนวน 144 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Mogan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25-0.83 และ ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ 0.98 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขต อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัญหา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการ ทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอ โป่งนาร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 ได้เสนอไว้แล้ว 7 ด้าน

เบญจมาศ เจริญสุข (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 100 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Mogan) และได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับคะแนน เฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน การสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยเปรียบเทียบตาม ประสิทธิภาพในการสอน ของครูประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัันมีปัญหาการบริหารงาน วิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

พัชรินทร์ โคตรสมบัติ (2556) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในด้านสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ว่าโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อย่างไร และมีปัญหาการดำเนินงานอย่างไรในโรงเรียนที่มีผู้บริหาร ครูวิชาการระดับประถม ครูวิชาการระดับมัธยม เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลแก่หน่วยงานต้นสังกัดในการวางแผนหรือเป็นแนวทาง

สนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดำเนินงานการบริหารวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการบริหารงานวิชาการของกระทรวง ศึกษาธิการ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางสำหรับการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป

เพ็งพักต์ มิ่งวงธรรม (2560) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ต่ำกว่าระดับประเทศร้อยละ 2 ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรง สำหรับโรงเรียนได้นำไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น และยังเป็นประโยชน์สำหรับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานนำไปพิจารณาใช้เป็นมาตรฐานแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อัคร อูระงาม (2560) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เนื่องจากปัญหาของการ บริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่จะต้องทำให้ความรู้ทางวิชาการแก่ นักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งภารกิจในงานวิชาการนั้นสถานศึกษาต้องสามารถที่จะปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็น รูปธรรมเพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนเป็นผลผลิตของสถานศึกษาโดยตรง โดยการดำเนินงานให้ได้ผลนั้น ต้องอาศัยกระบวนการที่ประสิทธิผลมีรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้บุคลากรใน สถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาร่วมกันโดยกระบวนการที่สำคัญ ประกอบด้วย กระบวนการบริหาร 4 ส่วน คือ การวางแผนพัฒนาการนำแผนไปปฏิบัติ การ ประเมินผลการปฏิบัติงาน และการปรับปรุงพัฒนางาน เป็นแนวทางทำให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้ เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และนอกจากนี้ งานวิจัยอาจเป็นประโยชน์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการ ปรับปรุงงานบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อความก้าวหน้าของระบบการศึกษาไทยต่อไป ในอนาคต

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ (2557) ได้ศึกษาองค์ประกอบ คุณลักษณะ และรูปแบบ ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็น การศึกษาปรากฏการณ์ แบบพหุกรณี เลือกแบบ เฉพาะเจาะจงโรงเรียนในแต่ละภูมิภาคที่มีแนวทางการจัด การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิด การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 แห่ง เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เลือกแบบ เฉพาะเจาะจงทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน รวมจำนวน 64 คน การฝังตัวสังเกตการแบบ

มีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในพื้นที่ศึกษา การศึกษาเอกสาร และการสนทนากลุ่มตัวแทนจากพื้นที่ศึกษา นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของทฤษฎีด้วยเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง แบบสังเกตการณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบศึกษาเอกสาร แบบบันทึกภาคสนาม และแนวคำถาม การสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างทฤษฎีจากข้อมูลปรากฏการณ์ที่ยังขาดทฤษฎีมาอธิบาย ให้เข้าใจได้ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในงานวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคย การยืดหยุ่น เวลาการเก็บข้อมูลจนถึงจุดอิ่มตัว การเก็บข้อมูลยืนยันแบบสามเส้าการตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์กับเพื่อน คู่วิจัย และการพัฒนาความไวเชิงทฤษฎี ของผู้วิจัยด้วยการปฏิบัติการในพื้นที่นำร่อง แบบคู่ขนานกับการศึกษา ปรากฏการณ์ผลการวิจัยพบว่า ด้านรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบท โรงเรียนในประเทศไทย ประกอบด้วย จุดเปลี่ยนผ่านจากระบบปิดสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่มี ด้วย การขับเคลื่อนผ่านองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อเนื่องกัน อย่างเป็นเหตุและผลอย่างเป็นลำดับตามองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ (1) ชุมชน ภัลยามมิตรตามวิถีไทย ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง (2) ภาวะผู้นำ ไร้ศัลยภาพ ทำให้เกิดการเผยตนของผู้นำการเปลี่ยนแปลง (3) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วม ทำให้เกิดพลังเข้มทิศ วิสัยทัศน์ร่วม (4) ระบบเปิดแบบผนึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเผยตนเป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ (5) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่วุฒิภาวะและจิตวิญญาณความเป็นครู ทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ (6) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริง ทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริง เมื่อ แต่ละพื้นที่มีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร

งานวิจัยต่างประเทศ

Misty (2007) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองในหนึ่งตำบลในรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาโดยการมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนได้รับความสนับสนุนจากชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 165 คน ปี ค.ศ. 2007 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ได้มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการโดยให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ช่วยส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นและสูงขึ้น

Backer (2001) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาในรัฐมิชิแกน เพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐมิชิแกน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 255 คน ปี ค.ศ. 2001 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารประสบปัญหาหนักที่สุดในเรื่อง การจัดบุคลากรสำหรับงานต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาคือปัญหา การนิเทศการศึกษาและที่ประสบปัญหาหนักที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล

UNESCO (2002) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารวิชาการในระดับมัธยมศึกษาในทวีปเอเชีย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการในระดับมัธยมศึกษาในทวีปเอเชีย การใช้หลักสูตรของประเทศในทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศอัฟกานิสถาน บังคลาเทศ อินเดีย มาเลเซียฟิลิปปินส์ และศรีลังกา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 225 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนเอกสาร หลักสูตรของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตรขาดประสิทธิภาพ ขาดแคลนเอกสาร หลักสูตร

Joseph (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่องเรื่องสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศ อังกฤษ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 200 คน ปี ค.ศ. 2012 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่าสหสัมพันธ์หาค่าผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการคือ ด้านของ ความโปร่งใสของผู้บริหารที่ไม่สามารถตรวจสอบได้จากภายนอกและความขัดแย้งของบุคลากรใน โรงเรียนที่ไม่มีความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการ บริหารงานวิชาการ

Kenneth (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาของระบบการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อเพิ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ประเทศสหรัฐอเมริกา การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการและแนวทางการพัฒนาของ ระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการและ แนวทางการพัฒนาของระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อเพิ่มคะแนน

ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 228 คน ปี ค.ศ. 2010 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าการออกแบบระบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้เป็นระบบและดำเนินการตามระบบมีการประเมินระบบ และพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการอยู่เสมอ จะส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น

Chester (2006) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 188 คน ปี ค.ศ. 2006 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลากหลายวิธี อภิปรายปรับปรุงการจัดกิจกรรมการสอนในที่ประชุม จัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่ วิจารณ์งานของครูโดยไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน ให้ขวัญและกำลังใจแก่ครู

จากผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหา ด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในหลายด้าน เช่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนการนิเทศการศึกษา การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนยังมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงพัฒนาแก้ไข เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักสำคัญที่สุดของโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ กระตุ้นและสร้างความตระหนักแก่บุคลากรในโรงเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ พัฒนาตนเอง และพัฒนางานอยู่เสมอเพื่อให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยี เครื่องมือวัดผลประเมินผลเข้ามาช่วยในการพัฒนาส่งเสริมงานวิชาการประสานความร่วมมือกับบุคคลหน่วยงานองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดหมายผู้เรียนมีคุณภาพสูงสุด จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวคิดการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้กรอบแนวคิด 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 5) การนิเทศการศึกษา ปรากฏดังภาพประกอบ 2

บทที่ 3

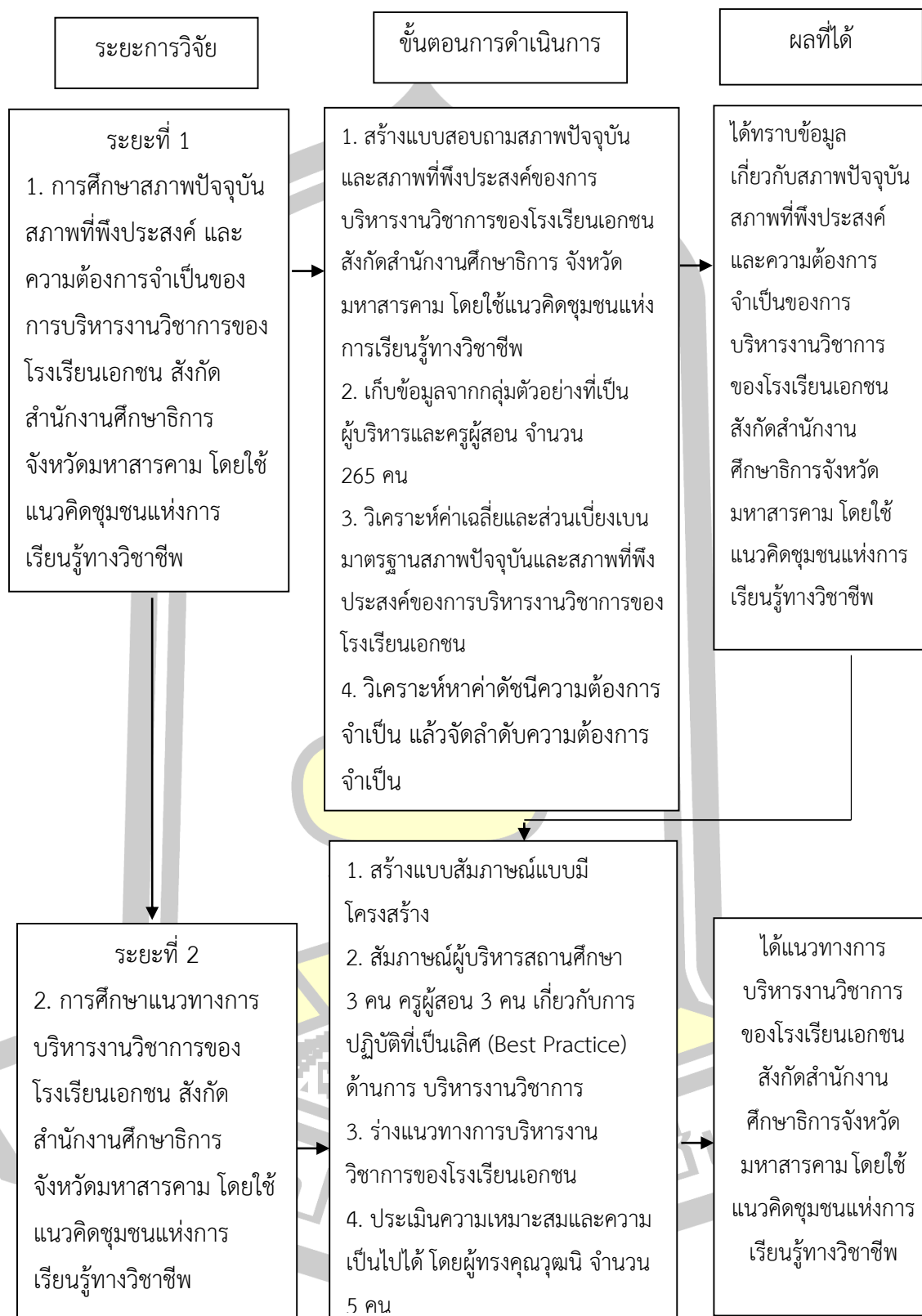
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ภาพประกอบ 3 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่ได้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน

1. ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดและแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ตามขอบข่ายงานวิชาการจากการสังเคราะห์ที่ได้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา

2. ผู้วิจัยได้นำการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาพร้อมให้ข้อเสนอแนะ เพื่อไปปรับปรุงพัฒนาให้มีความละเอียดยิ่งขึ้น

3. ปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามจำนวน 33 โรงเรียนแยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 74 คน ครูผู้สอนจำนวน 745 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 819 คน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 13 แห่ง โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 13 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 5 แห่ง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 2 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน

1.2.2 สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา จากนั้นคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ แล้วสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาด สถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
ใหญ่พิเศษ	6	2	172	55	178	57
ใหญ่	23	7	295	95	318	102
กลาง	23	7	176	56	199	63
เล็ก	22	7	102	33	124	40
รวม	74	23	745	239	819	265

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

2.1.1 แบบสอบถามสำรวจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นส่วนที่สอบถามระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert 'Rating Scale)

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นให้
ครอบคลุมตามกรอบของงานวิจัย มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของ
แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตและแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับ
ความมุ่งหมายของการวิจัย

2. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รายละเอียด
เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ

3. วางแผนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. สร้างแบบสอบถามครอบคลุมตามกรอบแนวคิด ความคิด คำนิยาม
ศัพท์เฉพาะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายและขอบเขตของการวิจัยเสนอ
ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์แล้วไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(Content Validity) เป็นรายข้อแล้วคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
ความมุ่งหมายของการวิจัย (Index of Congruence หรือ IOC) โดยมีรายนามผู้เชี่ยวชาญดังนี้

6.1 รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

6.2 นายปิยศักดิ์ เนื่องมัจฉา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
วุฒิมหาสารคาม (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา

6.3 นายศักดิ์สิทธิ์ เกษวงษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิมหาสารคาม
(การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา

6.4 นายบัญชา เสนาคูณ ตำแหน่ง รอง ผอ.สพป. ขอนแก่น เขต 4
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา

6.5 นางสาววิรินทร์ กายขุนทด ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา
พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
และความเหมาะสมของภาษา ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน
แบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์การวิจัย

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์การวิจัย

ให้ - 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่ได้วัดตามจุดประสงค์การวิจัย

7. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)
ของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายการวิจัย

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไป
ทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน

9. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power)
โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total
Correlation)

10. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการ
หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

11. นำแบบสอบถามจากการทดลองใช้มาปรับปรุง แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่
ปริญญาวิทยานิพนธ์ จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ถึงศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาต และอำนวยความสะดวกจากการเก็บข้อมูลจาก
โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการจังหวัด

มหาสารคาม

3. นำแบบสอบถามจัดส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 2 วิธี คือ

3.1 ส่งด้วยตนเอง กรณีที่โรงเรียนอยู่ใกล้

3.2 ทางไปรษณีย์ โดยส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนพร้อมแนบซองติดแสตมป์

เจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัย ในกรณีโรงเรียนที่อยู่ไกล

4. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองในกรณีกลุ่มตัวอย่างอยู่ใกล้ และรอการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ไกล หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ถ้ายังไม่ได้รับแบบสอบถามคือ ผู้ศึกษาจะนัดหมายกลับมารับแบบสอบถามด้วยตนเองภายใน 1 สัปดาห์

5. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วคัดเฉพาะฉบับที่มีข้อมูลสมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ต่อไป

4. การจัดการกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดการกระทำกับข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 นำข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การดำเนินการหรือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการของโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย การดำเนินการปฏิบัติจากการสังเคราะห์ 5 ด้าน โดยนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ระดับสภาพ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามตัวแปรที่ศึกษาแล้วนำมาแปลความหมายโดยเปรียบเทียบเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด, 2555) ตามผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) แล้วจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 ร้อยละ
- 1.2 ค่าเฉลี่ย
- 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

- 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม ของเพียร์สัน

สูตร
$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2] + [n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบสอบถาม

$\sum y$ แทน คะแนนในแต่ละข้อของผู้ตอบแบบสอบถาม

n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

- 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ของคอนบาค

สูตร
$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2.3 การหาค่าความต้องการจำเป็น (PNI)

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D)/D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

D (Degree of Success) หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

2.4 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)

สูตร $IOC = \frac{\sum R}{n}$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดีผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษา
สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นมาสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ และศึกษา
แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี
โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

1.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง

1.3 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปศึกษาข้อมูลจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best
Practice) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยใช้เกณฑ์พิจารณาจาก

สถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านงานวิชาการและสถานศึกษาด้านแบบต่าง ๆ ในการพิจารณาเป็นเกณฑ์ในการสัมภาษณ์ ได้แก่

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด 3 อันดับแรก โดยใช้ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 25561 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านงานวิชาการ (Best Practices)

1.4 จัดกิจกรรมโดยการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการใช้เป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ เพื่อร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน 3 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาผู้ให้ข้อมูล

1. ผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

2. ครูผู้สอน มีประสบการณ์ด้านงานวิชาการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัยใน ระยะที่ 1 และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ การสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

3.2.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ให้ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.2.3 ร่างแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบที่กำหนด

3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

3.2.5 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย หรือวัดผล หรือประเมินผลด้านเนื้อหา เพื่อดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องและระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC: Index of Consistency)

โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. มีวุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการบริหารด้านการศึกษาหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

2. มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา หรือมีประสบการณ์การบริหารโรงเรียนเอกชนหรือหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. นายปิยศักดิ์ เนื่องมัจฉา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิมการศึกษาศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา
3. นายศักดิ์สิทธิ์ เกษวงษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิมการศึกษาศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา
4. นายบัญชา เสนาคูณ ตำแหน่ง รอง ผอ.สพป. ขอนแก่น เขต 4 วุฒิมการศึกษาศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา
5. นางสาววรินทร์ ภายขุนทด ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิมการศึกษาศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา

3.2.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา นำมาหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยการทำค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC: Index of Consistency) ดังนี้

+1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องสามารถวัดได้

0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องสามารถวัดได้

-1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องสามารถวัดได้ พิจารณาเลือก

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

3.2.7 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.2.8 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2.9 แบบประเมิน แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) โดยประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 แบบประเมิน การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีวิธีการสร้าง และหาคคุณภาพดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมิน
- 2) ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
- 3) นำแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจแล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำ
- 4) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ตรวจสอบพิจารณาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนจัดพิมพ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิและขอสัมภาษณ์ กำหนด วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ วัน เวลา และขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

3. ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการจัดบันทึกไว้ทุกครั้ง

5. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการกับข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ นำแบบบันทึกการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็น

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5.3.1 นำแบบประเมินที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยการหาค่าเฉลี่ยสำเร็จรูป (Mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณได้จากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด, 2552)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ คูณ คะแนน
 n แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 X แทน คะแนนในแต่ละกลุ่มข้อมูล
 $\sum x$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่างๆ ดังนี้คือ

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยรวม และรายด้าน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์
ข้อมูล ปรากฏผลตามตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 จำแนกจำนวนและร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษา

	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n)	ร้อยละ
1.	โรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่พิเศษ		
	1.1 ผู้บริหาร	2	8.69
	1.2 ครูผู้สอน	55	23.01
	รวม	57	21.5
2.	โรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่		
	2.1 ผู้บริหาร	7	30.43
	2.2 ครูผู้สอน	95	39.74
	รวม	102	38.49
3.	โรงเรียนเอกชนขนาดกลาง		
	3.1 ผู้บริหาร	7	30.43
	3.2 ครูผู้สอน	56	23.43
	รวม	63	23.77
4.	โรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก		
	4.1 ผู้บริหาร	7	30.43
	4.2 ครูผู้สอน	33	13.8
	รวม	40	17.73
	รวมทั้งหมด	262	101.49

จากตาราง 9 แสดงว่า สถานภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ พิเศษสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 38.49 ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนขนาดกลาง สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.77 ผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนเอกชนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 17.73

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยรวมและรายด้านวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ปรากฏผลดังตาราง 10-15

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.04	0.82	มาก	4.72	0.48	มากที่สุด
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.05	0.81	มาก	4.73	0.47	มากที่สุด
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.07	0.84	มาก	4.74	0.47	มากที่สุด
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.01	0.82	มาก	4.71	0.47	มากที่สุด
5. การนิเทศการศึกษา	4.08	0.85	มาก	4.72	0.47	มากที่สุด
โดยรวม	4.05	0.83	มาก	4.72	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 10 แสดงว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น	4.12	0.86	มาก	4.75	0.46	มากที่สุด
2. สถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้	4.02	0.76	มาก	4.69	0.48	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา	3.98	0.82	มาก	4.74	0.48	มากที่สุด
4. การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนา ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	4.02	0.82	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.04	0.82	มาก	4.72	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 11 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน

สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการ
งานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาระบบการ
เรียนรู้

ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.13	0.83	มาก	4.75	0.46	มากที่สุด
6. การพัฒนาระบบการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น	4.01	0.78	มาก	4.47	0.46	มากที่สุด
7. การพยายามที่จะช่วยเหลือและสร้างแรงจูงใจผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด	4.04	0.80	มาก	4.72	0.47	มากที่สุด
8. กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดกับผู้เรียน	4.03	0.81	มาก	4.71	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	4.05	0.80	มาก	4.73	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 12 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการทำงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้

ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9. สถานศึกษามีกระบวนการใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่เหมาะสม	4.01	0.82	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด
10. สถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้เป็นการ ประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง	4.19	0.84	มาก	4.75	0.47	มากที่สุด
11. การประเมินผลการเรียนรู้เป็น กระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.09	0.85	มาก	4.73	0.47	มากที่สุด
12. สถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียน โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.00	0.83	มาก	4.74	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	4.07	0.84	มาก	4.74	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 13 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนรู้ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

พูน ปรนุ ทิโต ชีเว

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการ
งานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13. การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการ แก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.04	0.87	มาก	4.74	0.47	มากที่สุด
14. สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน	3.98	0.82	มาก	4.69	0.48	มากที่สุด
15. การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็น ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้	3.98	0.77	มาก	4.69	0.48	มากที่สุด
16. การวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา	4.02	0.81	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด
โดยรวม	4.01	0.82	มาก	4.71	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 14 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน
เอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ใน
ระดับมากที่สุดทุกข้อ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ
บริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการนิเทศ
การศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
17. การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู	4.12	0.89	มาก	4.75	0.46	มากที่สุด
18. การนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัด กิจกรรมอื่นควบคู่กัน	4.09	0.84	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
19. การนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพของครู	4.06	0.83	มาก	4.69	0.49	มากที่สุด
20. การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็น ระบบและมีการวางแผน	4.05	0.85	มาก	4.76	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.08	0.85	มาก	4.72	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 15 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน
เอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ
ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับ
มากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน
เอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู
โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Priority Needs Index :
PNI_{modified}) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู
โรงเรียนเอกชนโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 16 ถึงตาราง 21

ตาราง 16 องค์กรประกอบการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น

องค์กรประกอบการบริหารงานวิชาการ	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.04	4.72	0.17	2
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.05	4.73	0.17	2
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.07	4.74	0.16	3
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.01	4.71	0.18	1
5. การนิเทศการศึกษา	4.08	4.72	0.16	3

จากตาราง 16 ลำดับความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น
ของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้แก่ลำดับที่ 1 การวิจัย
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.18$) ลำดับที่ 2 มี 2 องค์กรประกอบที่
เท่ากันคือ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.17$)
ลำดับที่ 3 มี 2 องค์กรประกอบที่เท่ากันคือ การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนและการ
นิเทศการศึกษา ($PNI_{modified} = 0.16$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหาร งานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ แล้วให้ดีขึ้น	4.12	4.75	0.15	3
2. สถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของการ ตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่ เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้	4.02	4.69	0.17	2
3. สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้ หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการ วิจัยและพัฒนา	3.98	4.74	0.19	1
4. การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนา ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	4.02	4.71	0.17	2

ตาราง 17 ความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา ($PNI_{modified} = 0.19$) ลำดับที่ 2 มี 2 องค์ประกอบย่อยเท่ากันคือ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนา ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และสถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสมจนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้ ($PNI_{modified} = 0.17$) และลำดับที่ 3 สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ($PNI_{modified} = 0.15$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
5. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียน และวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.13	4.75	0.15	3
6. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น	4.01	4.74	0.18	1
7. การพยายามที่จะช่วยเหลือและสร้างแรงจูงใจ ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด	4.04	4.72	0.17	2
8. กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายของหลักสูตรซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผล ที่เกิดกับผู้เรียน	4.03	4.71	0.17	2

ตาราง 18 ความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ลำดับที่ 1 การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ($PNI_{modified} = 0.18$) ลำดับที่ 2 มี 2 องค์ประกอบย่อยที่เท่ากันคือ กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายของหลักสูตรซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดกับผู้เรียน และการพยายามที่จะช่วยเหลือ และสร้างแรงจูงใจผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ($PNI_{modified} = 0.17$) และลำดับที่ 3 การปฏิรูป กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{modified} = 0.15$)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{modified} และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
9. สถานศึกษามีกระบวนการใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่เหมาะสม	4.01	4.73	0.18	2
10. สถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้เป็นการ ประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง	4.19	4.75	0.13	4
11. การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.09	4.73	0.16	3
12. สถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การ ทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.00	4.74	0.19	1

ตาราง 19 ความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.19$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีกระบวนการใช้เครื่องมือวัดประเมินผลที่เหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) ลำดับที่ 3 การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$) และลำดับที่ 4 สถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ($PNI_{\text{modified}} = 0.13$)

พูน ปรณ ทิโต ชิว

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
13. การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการ แก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.04	4.74	0.18	1
14. สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการ เรียนการสอนในชั้นเรียน	3.98	4.69	0.18	1
15. การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับ นำเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้	3.98	4.69	0.18	1
16. การวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา	4.02	4.71	0.17	2

ตาราง 20 ความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ลำดับที่ 1 มี 3 องค์ประกอบย่อยที่เท่ากันคือ การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน และการวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับนำเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ ($PNI_{modified} = 0.18$) และลำดับที่ 2 การวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.17$)

พูน ปณ ทิ โต ชเว

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{modified} และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
17. การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู	4.12	4.75	0.15	3
18. การนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรม อื่นควบคู่กัน	4.09	4.70	0.15	3
19. การนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพของครู	4.06	4.69	0.16	2
20. การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีการวางแผน	4.05	4.76	0.17	1

ตาราง 21 ความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการนิเทศการศึกษา เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ลำดับที่ 1 การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน ($PNI_{\text{modified}} = 0.17$) ลำดับที่ 2 การนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพของครู ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$) ลำดับที่ 3 มี 2 องค์ประกอบย่อยที่เท่ากันคือ การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู และการนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กัน ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามตอนที่ 3

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
  - 1.1 ควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละชั้น
และความต้องการของชุมชน
  - 1.2 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้คุณภาพตาม
มาตรฐานสากล
  - 1.3 ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถใช้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

- 1.4 ควรมีการปรับปรุงตามหลักสูตรแกนกลางและทันโลกปัจจุบัน ควบคู่กันกับหลักสูตรของโรงเรียน
- 1.5 ควรมีการทบทวนพัฒนาทุกๆปี
- 1.6 ควรมีการปรับเปลี่ยนทุกปีการศึกษา
- 1.7 ควรจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
- 1.8 สถานศึกษาต้องปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน
- 1.9 ควรพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียน
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2.1 การพัฒนากระบวนการยังไม่หลากหลายเท่าที่ควร
- 2.2 กิจกรรมการเรียนควรส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนและน่าสนใจ
- 2.3 กระบวนการเรียนควรสอดคล้องกับผู้เรียนยิ่งขึ้น ใช้ได้จริง
- 2.4 ควรมี ICT ที่ทันสมัย รวดเร็ว และใช้ได้จริง ลงสู่ผู้เรียน
- 2.5 ควรจัดสื่อเทคโนโลยีและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน
- 2.6 ควรจัดให้ครบทุกด้าน
- 2.7 หาแนวทางจัดการเรียนที่หลากหลายน่าสนใจและเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก
- 2.8 การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการใช้สื่อที่ทันสมัย
- 2.9 ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
3. ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
- 3.1 ประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปต่อยอดเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน
- 3.2 ควรยึดตามมาตรฐานการประเมินที่ดี
- 3.3 ควรเป็นไปตามบริบทของสภาพจริง
- 3.4 ควรมีการประชุมเพื่อพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- 3.5 ควรปฏิบัติให้เป็นปัจจุบัน
- 3.6 สถานศึกษาต้องมีการวัดผล โดยการใช้การทดสอบที่หลากหลายเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
- 3.7 ควรมีการวัดและบันทึกพร้อมนำมาแก้ไข

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

4.1 การวิจัยสำคัญควรทำไม่ต้องเต็มรูปแบบก็ได้ เพียงให้ทราบสาเหตุและหาวิธีแก้ไขปัญหา แล้วพัฒนาในจุดที่เป็นปัญหาให้ดีขึ้นต่อยอดได้

4.2 เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีในทุกภาคเรียน เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อยอด

4.3 ควรมีการวิจัยจริงๆ จากสภาพที่เป็นอยู่ และสามารถนำมาวิจัยได้

4.4 การวิจัยควรนำไปใช้กับผู้เรียนอย่างแท้จริง

4.5 ควรจัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนา

4.6 สถานศึกษาควรมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

4.7 ควรมีการทำวิจัยในชั้นเรียนปีละ 2 เล่มเป็นอย่างน้อย

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

5.1 เป็นอีกเรื่องที่ต้องดำเนินการ ไม่ว่าจะเรื่องระเบียบวินัยครูและด้านวิชาการ ครูต้องได้รับคำแนะนำหรือชมเชยเช่นเดียวกับอาชีพอื่น เพื่อการพัฒนาและความก้าวหน้าขององค์กร

5.2 ควรมีอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนและผู้เรียน

5.3 ควรมีการนิเทศเพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ ครูจะได้มีบทบาทที่สำคัญและดูแลเอาใจใส่อย่างดีในการจัดการเรียนรู้

5.4 ควรจัดทำเป็นระบบและครูยอมรับผลการนิเทศ

5.5 ควรนิเทศปีการศึกษาละ 2 ครั้ง

5.6 นิเทศติดตามการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

5.7 สถานศึกษาควรมีการนิเทศ ติดตามเพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของครู

5.8 ควรมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น

2. การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จากผลการศึกษาคัดชั้นความต้องการจำเป็น PNI_{modified} ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้นำทั้ง 5 ด้านจากการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ โดยการสัมภาษณ์จำนวน 3 แห่ง ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ใน สัมภาษณ์ครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ครูฝ่ายวิชาการ 3 คน ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาลกิตติยา เลขที่ 31 หมู่ที่ 10 ถนนศรีสวัสดิ์ดำเนิน ตำบลตลาด อำเภอ เมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถสรุป แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนจากการสัมภาษณ์สรุปแนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนอนุบาลกิตติยา ได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.1.1 วางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาโดยการให้ PLC เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากวิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ สถานศึกษา

1.1.2 กำหนดสัดส่วนการเรียนรู้วิธีการสอนเวลาเรียนในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ

1.1.3 สร้างหลักสูตร/พัฒนา/ปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของ ท้องถิ่น จัดให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อุ้มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.2.1 ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.2 จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน

1.2.3 จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับ ผู้เรียน

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.3.1 จัดให้มีการประชุม PLC ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

1.3.2 จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบมีการจัดบันทึกรายงาน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้

1.3.3 จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.4.1 จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีที่ หลากหลาย

1.4.2 จัดให้มีการนำความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดและการทำวิจัยเพื่อพัฒนา

ประสิทธิภาพของผู้เรียน

1.4.3 จัดประกวดการคิดค้นและการใช้นวัตกรรมในการจัดทำงานวิจัยและสามารถ

นำมาใช้ได้จริง

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.5.1 ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ความพร้อมในการ

จัดการเรียนการสอน

1.5.2 จัดให้มีการระดมความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อพัฒนาการนิเทศ

ภายในโรงเรียน

1.5.3 เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการ

เรียนรู้

1.5.4 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน

1.5.5 จัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง

การจัดกระบวนการเรียนรู้

2. โรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม เลขที่ 253 ถนนริมคลองสมถวิล ตำบลตลาด

อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัย
สามารถสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนจากการสัมภาษณ์สรุปแนวทางการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม ได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.1 วางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาในโดยการใช่

PLC เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา

1.2 กำหนดสัดส่วนการเรียนวิธีการสอนเวลาเรียนของการเรียนใน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อย่างเหมาะสม

1.3 สร้างหลักสูตร/พัฒนา/ ปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

จัดให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.1 ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัด กิจกรรม

การเรียนการสอน

2.3 จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนพระกุมาร
มหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

3. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1 จัดให้มีการประชุม PLC ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อกำหนดระเบียบ
แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

3.2 จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบมีการจัดบันทึกรายงาน
และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน
โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

4.1 จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีที่หลากหลาย

4.2 จัดให้มีการนำความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดและการทำวิจัยเพื่อพัฒนา

4.3 จัดประกวดการคิดค้นและการใช้นวัตกรรมวิธีการ

5. ด้านการนิเทศการศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

5.1 ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้มีความพร้อมในการ
จัดการเรียนการสอน

5.2 จัดให้มีการระดมความคิดเห็นและพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน

5.3 เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการตัดกระบวนการ
เรียนรู้

5.4 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน

5.5 จัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการ ปรับปรุงการจัด
กระบวนการเรียนรู้

3. โรงเรียนอนุบาลเอี่ยมสุข เลขที่ 529 ถนนราษฎร์สามัคคี ตำบลปะหลาน อำเภอ
พยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถสรุป
แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนจากการสัมภาษณ์สรุปแนวทางการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนอนุบาลเอี่ยมสุข ได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางให้ชัดเจน ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร
และนำไปใช้กับนักเรียน

1.2 วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นและจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและ
พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องโดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม

1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรสถานศึกษา

1.4 สถานศึกษาควรยึดโครงสร้างหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายในการจัดทำหลักสูตร

1.5 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพแวดล้อม กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ
เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระวิชาให้สอดคล้องกับ
วิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.6 นิเทศการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา
หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.1 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของ
ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การทำกิจกรรม การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไข
ปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง โดยการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล
มีบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นระยะ 1 สัปดาห์ และ 1 เดือน

2.2 ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อ

2.3 สร้างความตระหนักให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิด
สมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถ
ในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้วยการจัด
ประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.4 จัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.5 โรงเรียนได้พัฒนาบุคลากรให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ ให้ใช้สื่อ เทคโนโลยี ประกอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการส่งเข้ารับการอบรมนิเทศ
กำกับ ติดตาม

3. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1 ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาการติดตาม
งานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

3.2 ควรมีการให้ผู้รับผิดชอบรายงานการปฏิบัติในการวัดและประเมินผล
ด้วยการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษาสาระการเรียนรู้

3.3 ควรให้ความรู้บุคลากรที่รับผิดชอบในเรื่องงานวัดผลประเมินผล และเทียบโอน
ผลการเรียน และมีการนิเทศ การวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.4 ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น

3.5 ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานด้วยการจัดอบรม เชิงปฏิบัติการ

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

4.1 มีการพัฒนาระบบครูพี่เลี้ยงเพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านการทำวิจัยสำหรับ ครูผู้สอน โดยการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เรื่องการทำวิจัย

4.2 ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อ ภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมา ให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

4.3 สถานศึกษามีการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรมสามารถนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยการส่งครูไป อบรมกับหน่วยงานเฉพาะด้านการทำวิจัย

4.4 มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้เทคนิค SWOT พิจารณาถึงพื้นฐานสภาพปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหา ให้ตรงจุด

4.5 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการกำหนดปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

4.6 การประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคี โดยเน้นเครือข่ายนักวิจัย ครูสภาอาจารย์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ด้านการนิเทศการศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

5.1 ควรนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

5.2 ควรให้บุคลากรเห็นความสำคัญในการนิเทศภายใน

5.3 ผู้บริหารและครูควรทำความเข้าใจในการนิเทศภายในให้ตรงกัน

5.4 ควรมีจัดทำเอกสารการนิเทศภายในให้เป็นปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา (Best Practice) ได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

ผู้บริหารและครู คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนโดยการสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมาย

และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นและ
ศึกษางานวิจัยในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมสถานศึกษาควรวัดโครงสร้างหลักที่
กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายในการจัดทำ
หลักสูตร นิเทศการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร
อย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อ จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริม
บรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน จัดให้มีการประเมินและปรับปรุง
กระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น จัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียน

3. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูโดยการสร้างชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของ
สถานศึกษา จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบมีการจัดบันทึกรายงาน และนำผลการ
ประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จาก
กระบวนการปฏิบัติและผลงานจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน
จากสถานศึกษาอื่นด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งเสริมการพัฒนา
เครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการส่งเสริมให้ครู
ทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนา
เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล มุ่งเน้นให้ครูมี
ความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้เทคนิค SWOT พิจารณาถึง
พื้นฐานสภาพปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาให้ตรงจุด มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม
โดยการกำหนดปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้เกิด
ประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

จัดให้มีการระดมความคิดเห็นหรือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู
(PLC) เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำ

ในด้านการตัดกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน
ควรนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปแนวทางหรือแนวปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
ในแต่ละองค์ประกอบดังในตาราง 22

ตาราง 22 แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบการบริหารงาน วิชาการ	แนวปฏิบัติ
ด้านการพัฒนาหลักสูตรใน สถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารและครู คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันวางแผนโดย การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมายและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ สถานศึกษา 2. วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นและศึกษางานวิจัย ในการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม 3. สถานศึกษาควรยึดโครงสร้างหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายใน การจัดทำหลักสูตร 4. นิเทศการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ติดตาม ประเมินผลและ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่าง มีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อ 2. จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อ การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน 3. จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้สู่การ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น 4. จัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน

ตาราง 22 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารงาน วิชาการ	แนวปฏิบัติ
ด้านการวัดผลประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูโดยการ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อกำหนด ระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของ สถานศึกษา 2. จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบมีการจัดบันทึก รายงาน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการ เรียนรู้ 3. ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จาก กระบวนการปฏิบัติและผลงานจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นด้วย วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 4. ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการทำวิจัยเชิง ปฏิบัติการ 2. ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย กลุ่มสาระการ เรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ เป็นรายบุคคล 3. มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษานักเรียน เป็นรายบุคคลโดยใช้เทคนิค SWOT พิจารณาถึงพื้นฐานสภาพ ปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาให้ตรงจุด 4. มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการกำหนดปฏิทินการทำงาน ร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ตาราง 22 (ต่อ)

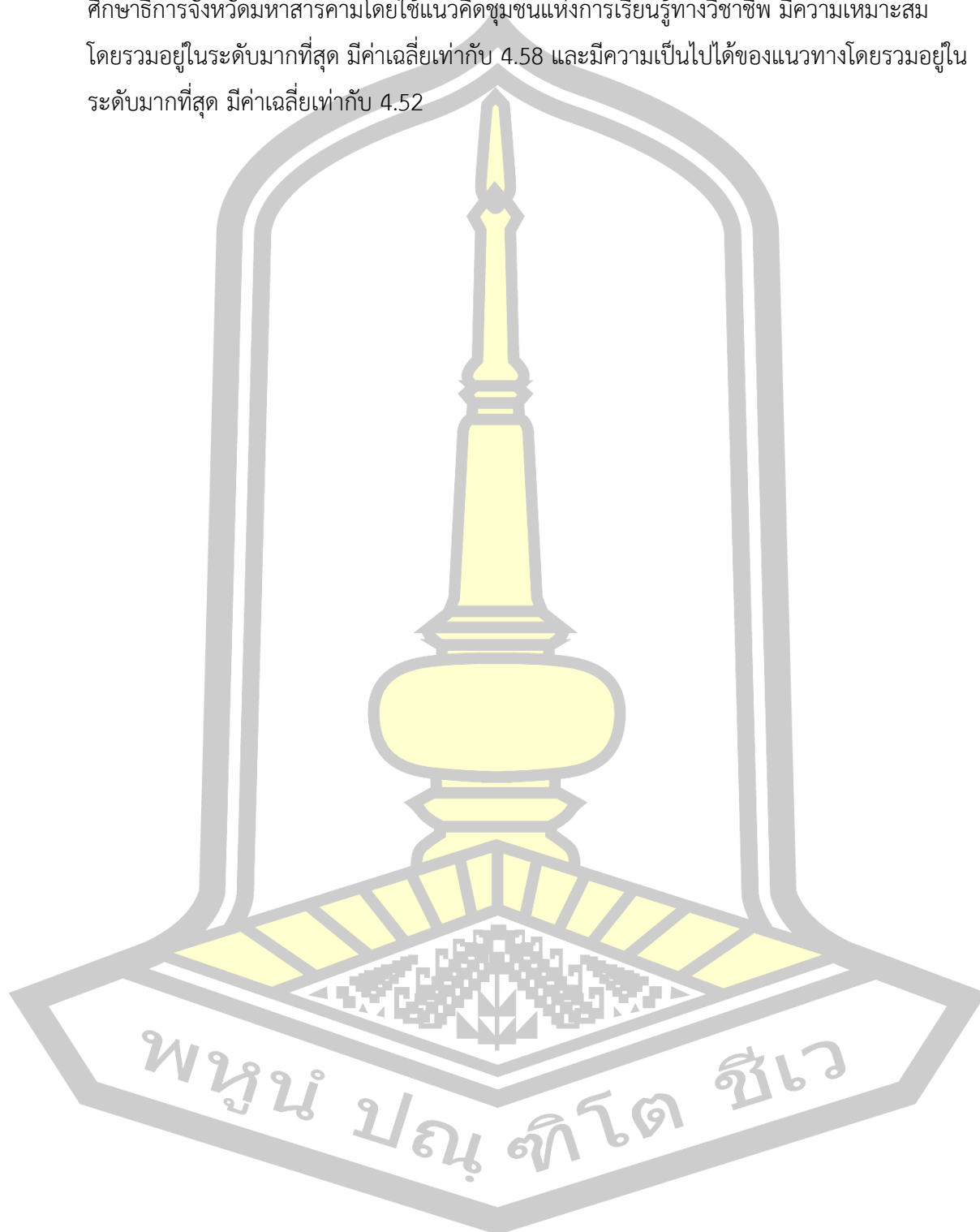
องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ	แนวปฏิบัติ
ด้านการนิเทศการศึกษา	1. จัดให้มีการระดมความคิดเห็นหรือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน 2. เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการตัดกระบวนการเรียนรู้ 3. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน 4. คำนวณนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหายอย่างจริงจัง

4. ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการประเมินแนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.40	0.68	มาก	4.60	0.60	มากที่สุด
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.60	0.50	มากที่สุด	4.45	0.60	มาก
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.50	0.61	มาก	4.50	0.61	มาก
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.74	0.45	มากที่สุด	4.55	0.60	มากที่สุด
5. การนิเทศการศึกษา	4.65	0.49	มากที่สุด	4.50	0.61	มาก
รวม	4.58	0.55	มากที่สุด	4.52	0.60	มากที่สุด

จากตาราง 23 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความเหมาะสม
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และมีความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ใน
ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเปิด ผู้วิจัยได้ทดลองนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มที่คล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ .67-.85 และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใช้ความถี่

สรุปผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของการศึกษาค้นคว้าได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน

ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้แนวทางสรุปดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาควรร่วมกันวางแผนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นและศึกษางานวิจัยในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม สถานศึกษาควรมีโครงสร้างหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายในการจัดทำหลักสูตร ทำการนิเทศการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อเอกสารวีดิทัศน์ จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น จัดกิจกรรมส่งเสริม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เน้นกระบวนการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการอบรมครูการทำวิจัย ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้เทคนิค SWOT พิจารณาถึงพื้นฐานสภาพปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาให้ตรงจุด มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการกำหนดปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา จัดให้มีการระดมความคิดเห็นหรือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน มีการนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่ว่า สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียนโดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปริญญาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ แบ่งเป็นทฤษฎีหลัก 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ ทฤษฎีของกลุ่มมนุษยนิยม และทฤษฎีผสมผสาน และสอดคล้องกับ รุจิรุจิ ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม (2545) ที่กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือที่เรียกว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูซึ่งครูจะต้องสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแลเป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิถีคิด วิธีการดำเนินชีวิตและมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่เสนอว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อน สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544) ที่กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรม ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการ เรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กมล ภูประเสริฐ (2545) เสนอว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนาบุคลากรรูปแบบหนึ่งที่น่าจะให้ผลรวดเร็วกว่า โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำงานร่วมกัน และผู้นิเทศในเรื่องหนึ่ง อาจเป็นผู้รับการนิเทศในเรื่องหนึ่งได้ในทำนองเดียวกันผู้รับการนิเทศ ก็อาจกลับไปเป็นผู้นิเทศในเรื่องที่ตนเองมีความสามารถสูงได้ จึงเป็นการรวมพลังกัน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีกว่าการให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะต่างคนต่างทำ

2. ผลการวิเคราะห์ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในแต่ละลักษณะงานดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ครูได้เสนอแนวทางพัฒนาว่าควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละชั้นและความต้องการของชุมชน มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานสากล เป็นหลักสูตรที่สามารถใช้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี มีการปรับปรุงตามหลักสูตรแกนกลางและทันโลกปัจจุบัน ควบคู่กันกับหลักสูตรของโรงเรียน จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับผู้เรียน

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูได้เสนอแนวทางพัฒนาว่าการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาควรมี ICT ที่ทันสมัย รวดเร็ว และใช้ได้จริง ลงสู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดหาสื่อเทคโนโลยีและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียน จัดกระบวนการ

เรียนรู้ให้ครบทุกด้าน หาแนวทางจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก การจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการใช้สื่อที่ทันสมัย

2.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ครูได้เสนอ แนวทางพัฒนาว่า ประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปต่อยอดเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน จัดสอบประเมินเด็กทุกภาคเรียน เป็นตามมาตรฐานการประเมินที่ดี

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูได้เสนอแนวทางพัฒนาว่าการวิจัยเป็นเรื่องสำคัญขาดไม่ได้ เพื่อให้ทราบสาเหตุและหาวิธีแก้ไขปัญหา แล้วพัฒนาในจุดที่เป็นปัญหาให้ดีขึ้นสามารถต่อยอดได้ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อยอด ควรมีการวิจัยจริง ๆ จากสภาพที่เป็นอยู่ และสามารถนำมาวิจัยและพัฒนาได้ การวิจัยควรนำไปใช้กับผู้เรียนอย่างแท้จริง จัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนา สถานศึกษาควรมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหการเรียนการสอน ในชั้นเรียน มีวิจัยในชั้นเรียนปีละ 1 เล่ม

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา ครูได้เสนอแนวทางพัฒนาว่าควรนิเทศอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ไม่ว่าเรื่องระเบียบวินัยครูและด้านวิชาการ ครูต้องได้รับคำแนะนำหรือชมเชยเช่นเดียวกับอาชีพอื่น เพื่อการพัฒนาและความก้าวหน้าขององค์กร ควรมีการนิเทศเพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ ครูจะได้มีบทบาทที่สำคัญและดูแลเอาใจใส่อย่างดีในการจัดการเรียนรู้ นิเทศติดตามการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรมีการนิเทศ ติดตามเพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู เป็นการพัฒนาคุณภาพของครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ควรจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์เชื่อมโยงและสอดคล้องในภาพรวมทั้งหมด โดยการจัดประชุม PLC เพื่อแก้ปัญหการใช้หลักสูตรและการรวบรวมข้อมูล สาระสนเทศด้านวิชาการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศแบบมีส่วนร่วมแบบกัลยาณมิตร

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำเอกสารคู่มือระเบียบว่า ด้วยการวัดประเมินผลให้ครูได้ศึกษากฎระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ของสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินผลการเรียนมาวิเคราะห์ร่วมกับครูเพื่อวางแผนพัฒนาต่อไป

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ติดตามประเมินผลงานด้านการวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถด้านการทำวิจัย เพื่อส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยความเข้าใจอย่างถ่องแท้

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนด้วยการติดตามประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการก่อนการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน แนะนำผลการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา (หลักสูตรท้องถิ่น) ของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภู่อประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัททีปส์พับลิเคชั่น.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการ
เรียนรู้*. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
กิตติ กลสินธรา. (2560). *รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)*. กรุงเทพฯ :
บุ๊คพอยต์.
เกรียงไกร ปรีธรรมมัง. (2551). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
จังหวัดสระแก้ว ตามทัศนะของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
จุลลี ศรีชะโคตร. (2557). *บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัด
เทศบาลนครขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ชมพันธ์ ภูอชญา ณ ออยุธยา. (2540). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข่าวทหารอากาศ.
ซารี มณีศรี. (2542). *การนิเทศการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศิลป์บรรณาการ.
ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2545). *การบริหารงานวิชาการ*. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. (2553). *การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน
โรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2545). *บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยต์.
ณัฐรภา พวงธรรม. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
ทิตนา แคมมณี. (2542). *ระบบการออกแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ครูสภา.

บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. เชียงใหม่ :

แสงศิลป์.

บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด. (2552). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ :

สุวีรียาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีรียาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : สุวีรียาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ :

สุวีรียาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :

สุวีรียาสาส์น.

เบญจมาศ เจริญสุข. (2555). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปองทิพย์ เทพอารีย์. (2557). *การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครู*

ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนา

หลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปัญญา แก้วกีฏ และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2545). *การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียน*

หรือเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กราฟการพิมพ์.

ปิยนุช ทองพรม. (2550). *ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขต*

อำเภอหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

พนัส หันนาคินทร์. (2524). *หลักการบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

พัชรินทร์ โคตรสมบัติ. (2556). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง*

การศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พิชัย เสี่ยมจิตต์. (2541). *ขอบข่ายงานวิชาการ เอกสารการสอนการบริหารงานวิชาการ*.

อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2544). *แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพกับการวิจัยในชั้นเรียน*.

กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2553). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. กทม. : ประสานการพิมพ์.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภิญโญ สาธร. (2519). *หลักการบริหารโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

ภิญโญ สาธร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.

มารุต พัฒผล. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสูงในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มารุต พัฒผล. (2557). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาบทเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มุกดา อนุกานนท์. (2555). *การศึกษาพฤติกรรมตามหลักพรหมวิหารธรรม 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัตนา อนันตชาติ. (2550). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

รุ่ง แก้วแดง. (2538). *รีเอ็นจิเนียริงระบบราชการไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุจิรี ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- รุจิรี ภู่อาระ. (2545). *การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2556). แนวคิดการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 10(1), 34-45.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิต และคณะ. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 12(2), 123-134.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิต และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557).
- วันชัย ผลสมบูรณ์. (2548). *ความต้องการพัฒนางานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *องค์แห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ตลาดฟ้าปกบลีเคชั่น.
- วิจารณ์ พานิช. (2553). *ครูเพื่อศิษย์ เต็มหัวใจการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์จิตตปัญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิจิตร วรุตบางกูรและสุพิชญา อีระกุล. (2553). *การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ขนิษฐาการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). *วิสัยทัศน์การศึกษา*. นนทบุรี : SR PRNTTNG LTMTED PARTNERSHIP การพิมพ์.
- วิเชียร ไชยบัง. (2558). *โรงเรียนนอกกะลา*. พิมพ์ครั้งที่ 15. บุรีรัมย์ : สำนักพิมพ์เรียนนอกกะลา
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). *การบริหารหลักสูตรทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์.
- วิไลพร อภิบาลศรี. (2551). *ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายนครินทร์ อำเภอดมเนินนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์ชัย ภู่อาระ. (2561). *ความเป็นครู*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พลก๊อปปี้เซอวิสแอนซ์ปราย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2539). *พद्यกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- ศิลปชัย อ่วงตระกูล. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สงวน สิทธิเลิศอรุณ. (2523). *การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.*
- สมใจ ไชโยภักดิ์. (2553). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอ*
สอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมยศ นาวิการ. (2544). *การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.*
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ*
ภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน
คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2554). *พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน*
พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ส.ก.ส.ค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *กรอบแนวทางการประเมิน*
คุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม. (2560). *แผนพัฒนา ประจำปีงบประมาณ 2560 ศธจ.*
มหาสารคาม. มหาสารคาม : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับ*
ปรับปรุง) โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตาม*
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา. (2556). *การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู โดยใช้กระบวนการ*
ชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง. [ออนไลน์]. ได้จาก : http://www.youtube.com/watch?v=aQzyUmQnn_Q. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 พฤษภาคม 2562].
- สิวรี พิศุทธิ์สินธพ. (2554). *รูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษา*
คาทอลิก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุซมิ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

สุนีย์ ภู่งพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่ : เดอะโนเลจัน เซนเตอร์.

สุรัตยา รอดรัตน์. (2556). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *การบริหารงานวิชาการโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

หวน พินิจพันธ์. (2553). *การบริหารการศึกษา : นักบริหารมืออาชีพ*. นนทบุรี : พินิจพันธ์การพิมพ์.

องค์การ อินทรมพรรย์. (2545). *เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อัครพร อูระงาม. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อำรุง จันทวานิช. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ*.

กรุงเทพ : พริกหวานกราฟฟิค.

อุทัย ธรรมเดโช. (2531). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

อุทุมพร จามรมาน. (2544). *การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุการวิจัยในชั้นเรียน. ในเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครูเทศบาลและเมืองพัทยา*. กรุงเทพฯ : สำนักบริหาร การศึกษาท้องถิ่น.

Airasian, P.W. (1997). *Classroom assessment*. 3rd ed. New York : The McGraw-Hill.

Backer, L. (2001). The mediated transparent society. *Corporate Reputation Review*, 4(3), 235–251.

Bulkley, K.E. and J. Hicks. (2005). Managing community: Professional community in charter schools operated by educational management organizations. *Educational Administration Quarterly*, 41(2), 306-348.

Caswell, H.L. and D.S. Campbell. (1935). *Curriculum development*. New York : American Books.

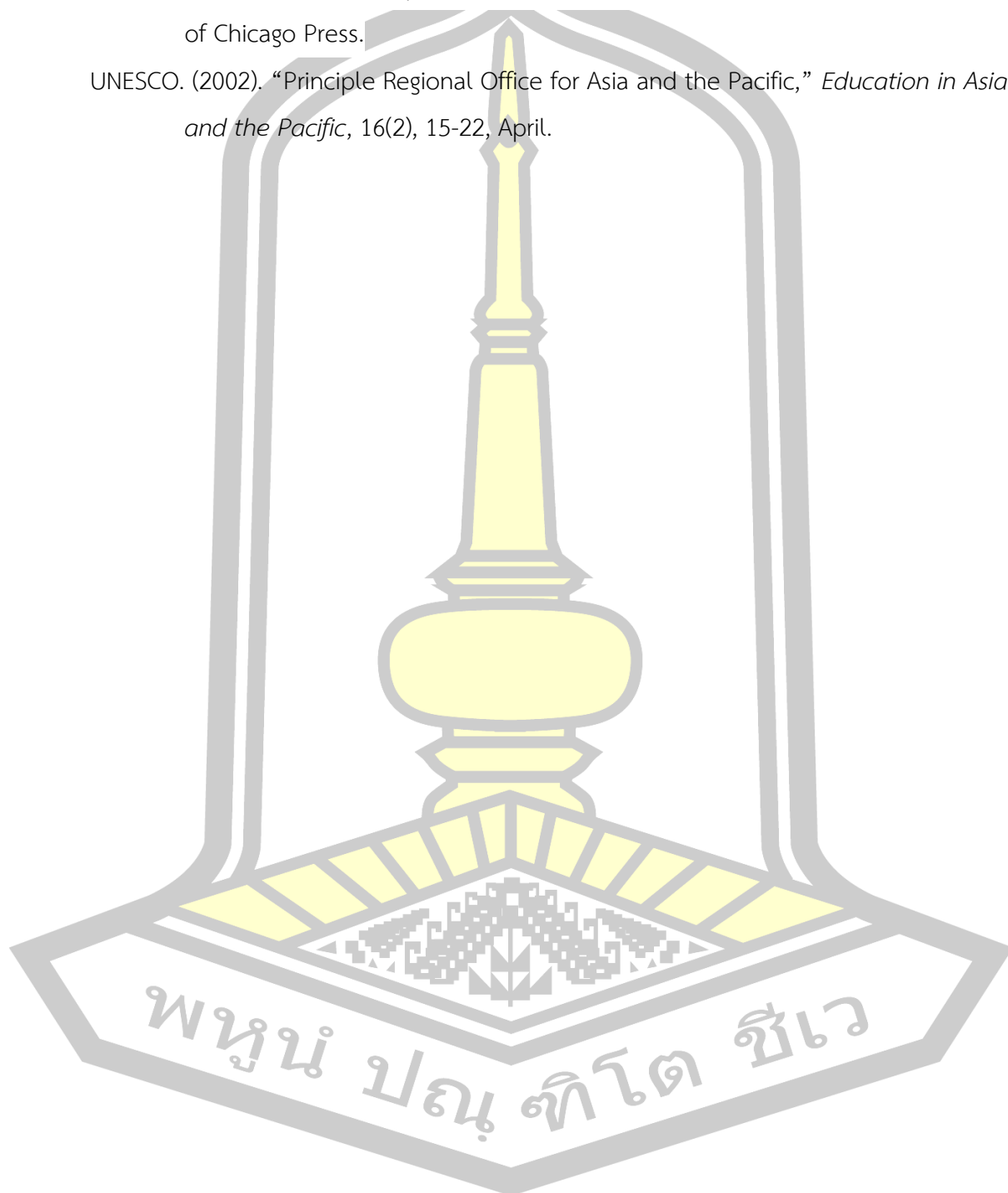
Chester, N.M. (1996). *An Introduction to School Administration Selected Reading*. New York : McMillan.

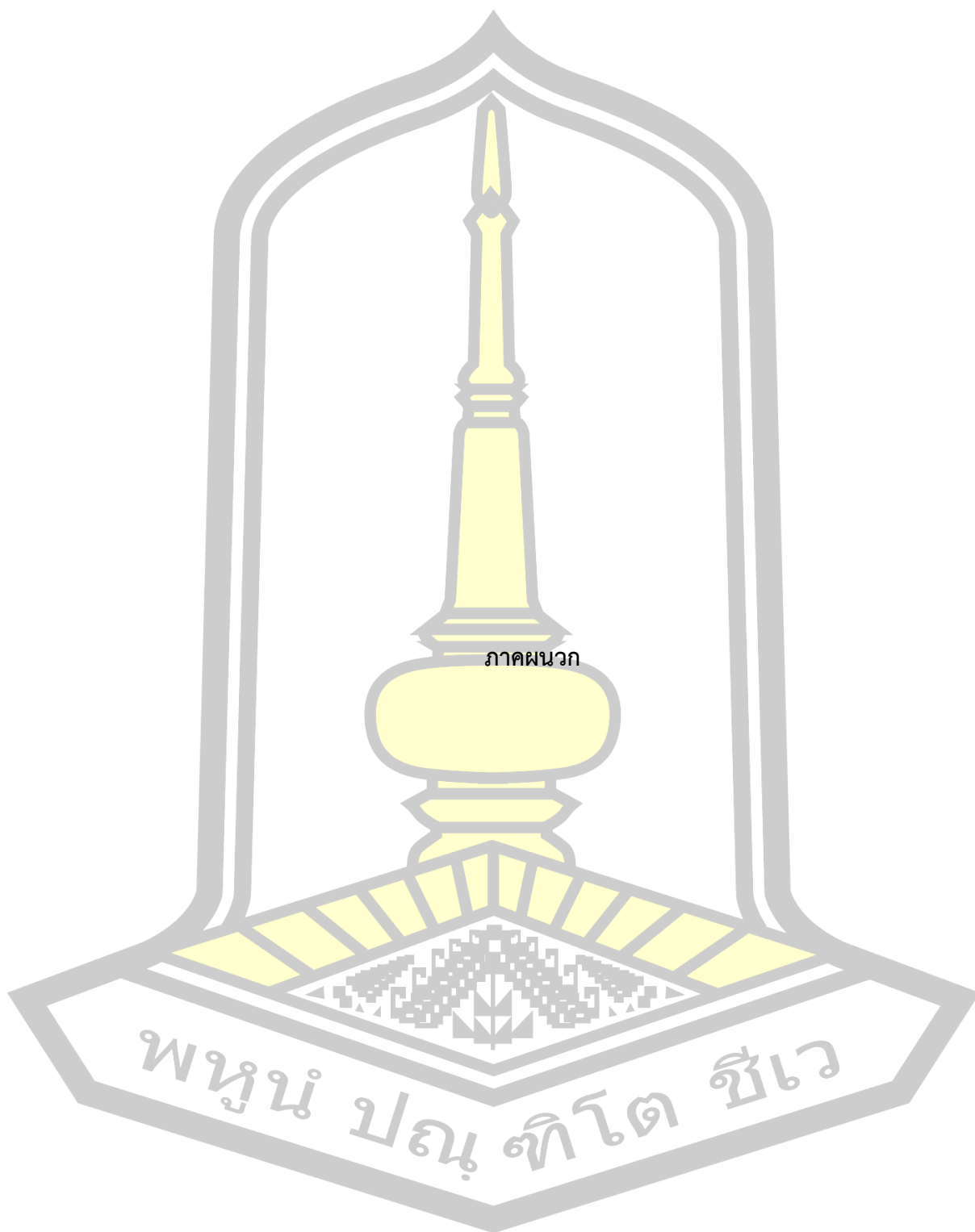
- DuFour, R. (2004). What Is a “Professional Learning Community”. *Educational Leadership*, 61, 6-11.
- DuFour, R. and R. Eaker. (1998). *Professional Learning Communities at Work: Best Practices for Enhancing Student Achievement*. Bloomington, IN : National Educational Service.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.
- Hord, S.M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement*. Austin, Texas : Southwest Educational Development Laboratory.
- Hord, S.M. (2004). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement*. Austin, TX : Southwest Educational Development Laboratory.
- Joseph, K. (2012). Academic Optimism and Community Engagement in USA Schools,” *Journal of Educational Management*, 26(5), 77-78, October–December.
- Kenneth, T. (2010). The Influence of School Architecture on Academic Achievement,” *Journal of Educational Administration*, 38(4), 309-330, April-June.
- Kerlinger, F.N. and others. (1986) *Foundations of Behavioral Research*. 3rd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Luis, K.S. and S.D. Kruse. (1995). *Professional and community: Perspectives on reforming urban schools*. Thousand Oaks, CA : Corwin Press.
- Misty, M.K. (2007). Academic Optimism and Community Engagement in Urban Schools. *Journal of Educational Administration*, 49(5), 542-562, February.
- Oliva, P.F. (1992). *Developing the Curriculum*. 3rd ed. New York : Harper Collins.
- Sergiovanni, T. (1994). *Building Community in Schools*. San Francisco, CA : Jossey Bass.
- Smith, H.C. (1961). *Personality adjustment*. New York : McGraw-Hill.
- Stoll, L. and K.S. Louis. (2007). *Professional learning community*. New York : Open university Press.
- Stoner, A.F. and C. Wankel. *Management*. 3rd ed. New Delhi : Prentice–Hill.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development : theory and practice*. New York : Brace & World.

Thorndike, R.M. and others. (1991). *Measurement and evaluation in psychology and education*. 5th ed. New York : Macmillan.

Tyler, R.W. (1949). *Basic Principle of Curriculum and Instruction*. Chicago : University of Chicago Press.

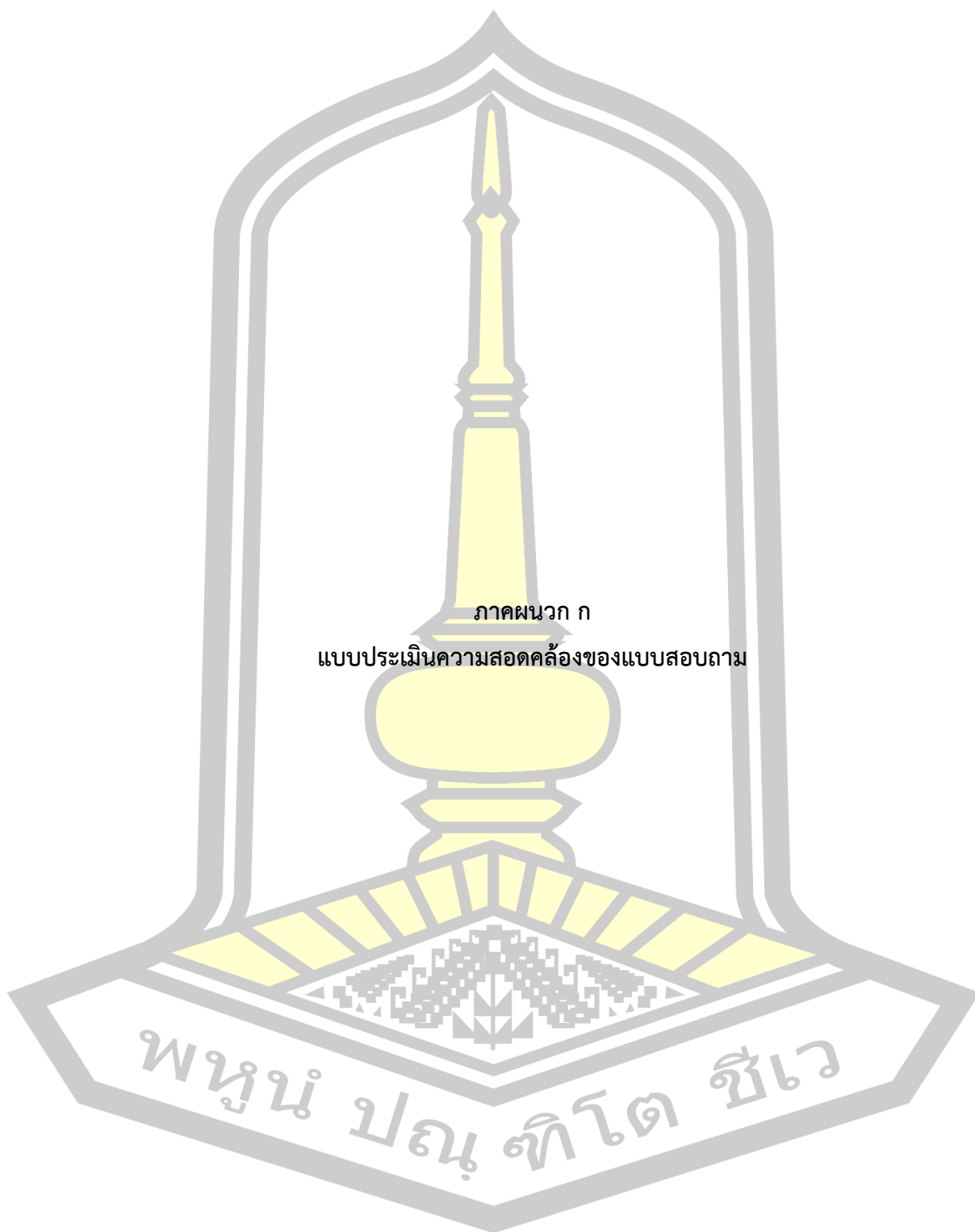
UNESCO. (2002). "Principle Regional Office for Asia and the Pacific," *Education in Asia and the Pacific*, 16(2), 15-22, April.

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

พหุ ประทีป วิไล

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
เอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คำชี้แจง

1. ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาว่า ข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่
พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่กำหนดให้สอดคล้อง
ตรงตามนิยามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกำหนดเนื้อหาการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.5 การนิเทศการศึกษา

2. ขอความกรุณาให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมี
เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- + 1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

นายอภิวัฒน์ จันทรสม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิยามคำศัพท์ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. แนวทาง หมายถึง กระบวนการบรรลุตามวัตถุประสงค์ความเหมาะสมของแนวทางตามข้อกำหนดของหัวข้อและสภาพแวดล้อมในการดำเนินการขององค์กร ประสิทธิภาพของแนวทางที่ใช้ เป็นแนวทางที่ทำซ้ำได้และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อถือได้

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายงาน วิชาการได้ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการการวางแผนหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เครื่องมือพัฒนาผู้เรียนและทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือสร้างและชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด

2.3 การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการใช้เครื่องมือวัดการประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน รวมถึงกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงเป็นวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครูเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของครูด้วยกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการ หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนางานวิชาการทั้ง 5 ด้านคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา

4. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การสร้างองค์กรให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่จะส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคน มีค่านิยมวิสัยทัศน์ ร่วมกันมีการสนับสนุนการทำงานทุกฝ่ายเกิดการร่วมแรงร่วมใจ ชุมชนกัลยาณมิตร ส่งผลไปสู่การเรียนรู้และ พัฒนาวិชาชีพ

5. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาส่วนนิติบุคคลที่จัดธุรกิจที่ให้บริการความรู้ทางด้านวิชาการประสบการณ์และทักษะในสาขาวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น โดยมีวัตถุประสงค์ในบริการทางด้านการศึกษาและแสวงหากำไร

<p>แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม</p> <p>สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของ</p> <p>โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการ</p> <p>เรียนรู้ทางวิชาชีพ</p> <p>เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด</p> <p>มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ</p>

ข้อความ		ระดับความ สอดคล้อง			ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา					
1	สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น				
2	สถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้				
3	สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา				
4	การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนา ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน				
ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
5	การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ				
6	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น				
7	การพยายามที่จะช่วยเหลือและสร้างแรงจูงใจผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด				
8	กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดกับผู้เรียน				

ข้อคำถาม	ระดับความ สอดคล้อง			ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 3 การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน				
9	สถานศึกษามีกระบวนการใช้เครื่องมือวัดประเมินผลที่เหมาะสม			
10	สถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง			
11	การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน			
12	สถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย			
ด้านที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา				
13	การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน			
14	สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน			
15	การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้			
16	การวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา			
ด้านที่ 5 การนิเทศการศึกษา				
17	การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู			
18	การนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กัน			
19	การนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพของครู			
20	การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน			

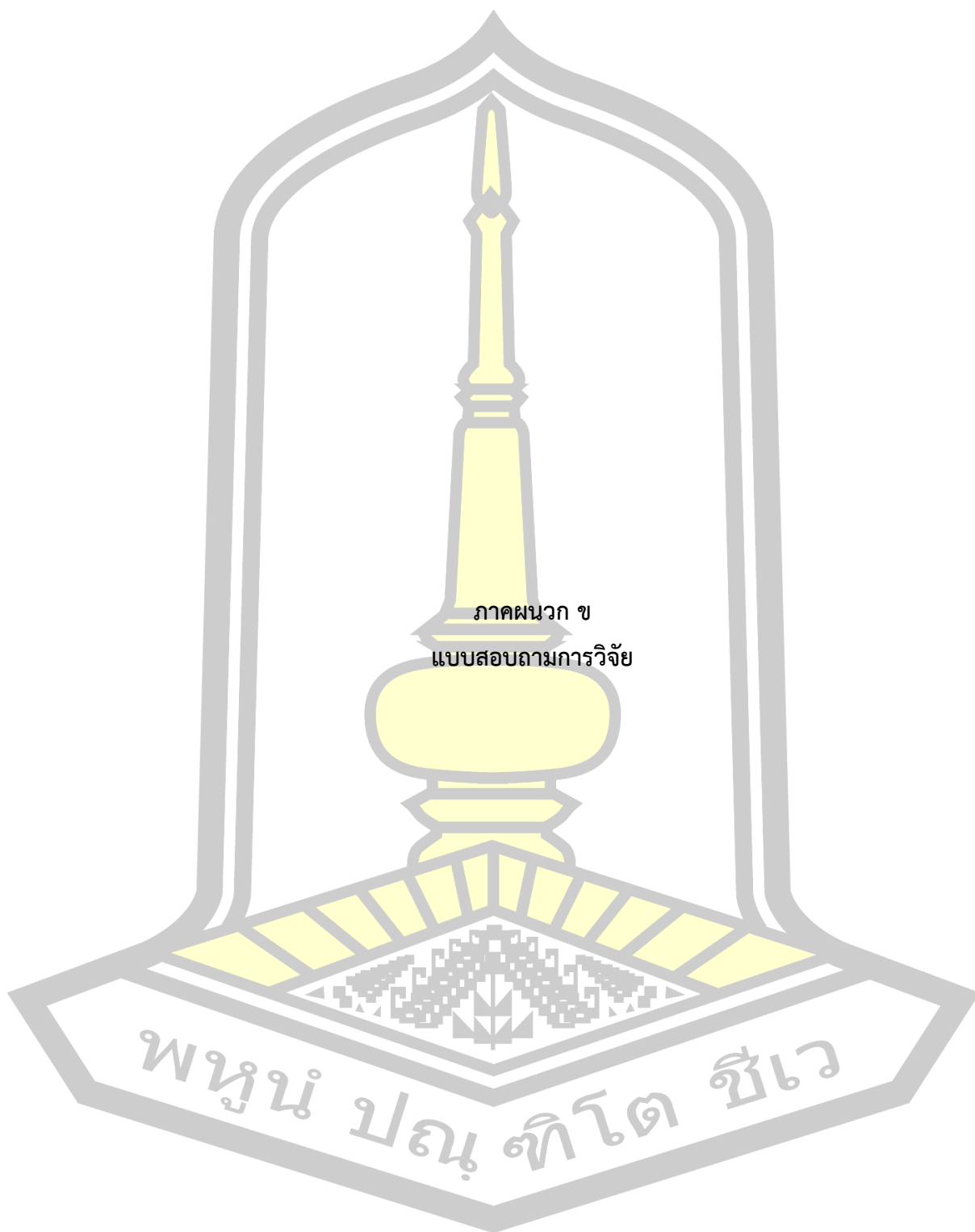
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....
 .....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

พหุ ประทีป ชัยเว

รหัสแบบสอบถาม

--	--	--

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการ
 บริหารงานวิชาการ
 เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาตอบตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด เพราะคำตอบจากแบบสอบถามนี้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น

4. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ แบบสอบถามนี้จะถือว่าสมบูรณ์ และสามารถนำไปประมวลผลได้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

นายอภิวัฒน์ จันทร์สม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนว
 ทิศทางการบริหารงานวิชาการสำหรับการวิจัย
 เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

สถานภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการของสถานศึกษา

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น
 ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
 จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ**

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

2. โปรดใช้ดุลพินิจของท่านพิจารณาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของ
 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามทัศนะของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
 ระดับความคิดเห็นโดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของ
 โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้
 ทางวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

.....

.....

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

.....

.....

3. ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

.....

.....

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

.....

.....

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

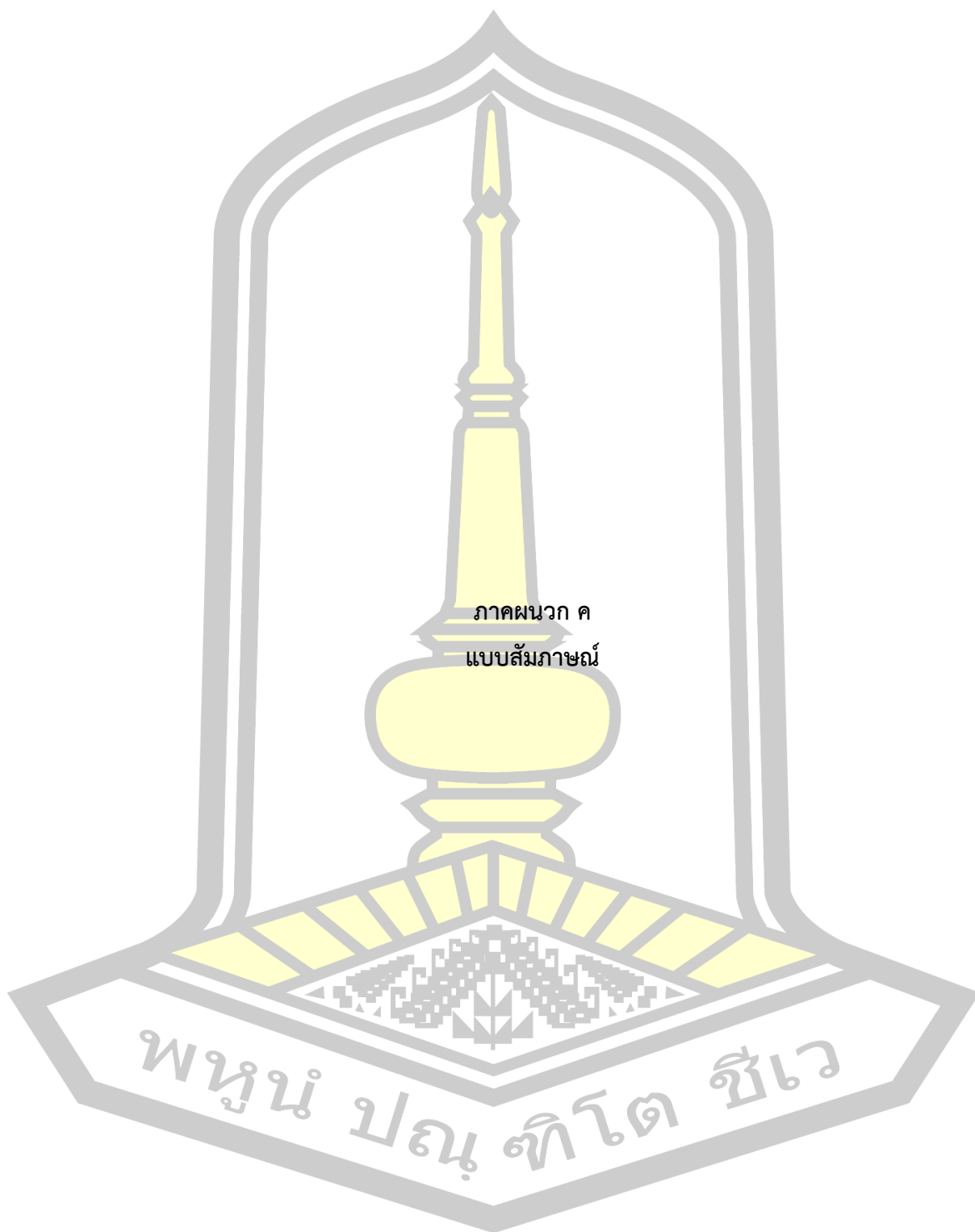
.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์

พหุมนุ ปณ ทิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

สำหรับการวิจัย

เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยกำหนดเนื้อหาการประเมินออกเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการสัมภาษณ์เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อหรือความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นายอภิวัฒน์ จันทร์สม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 061-130-4837

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ – สกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
4. ชื่อสถานศึกษา.....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี
6. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานศึกษาแห่งนี้.....ปี

เรื่องสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน

ผู้สัมภาษณ์ : นายอภิวัฒน์ จันทร์สม

สถานที่สัมภาษณ์ : .....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เริ่มการสัมภาษณ์ : เวลา.....น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์ : เวลา.....น.

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันด้านการบริหารงานวิชาการของท่านเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

2. สถานศึกษาของท่านมีปัญหาหรืออุปสรรคด้านการบริหารงานวิชาการหรือไม่ ปัญหาหรืออุปสรรคนั้นเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

3. สถานศึกษาของท่านใช้แนวทาง รูปแบบ หรือวิธีการใด ในการพัฒนาการบริหารงาน

วิชาการ

.....

.....

.....

4. ท่านมีความเห็นว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ควรดำเนินการ

อย่างไร

4.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

.....

.....

4.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

.....

.....

4.3 ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

.....

.....

4.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

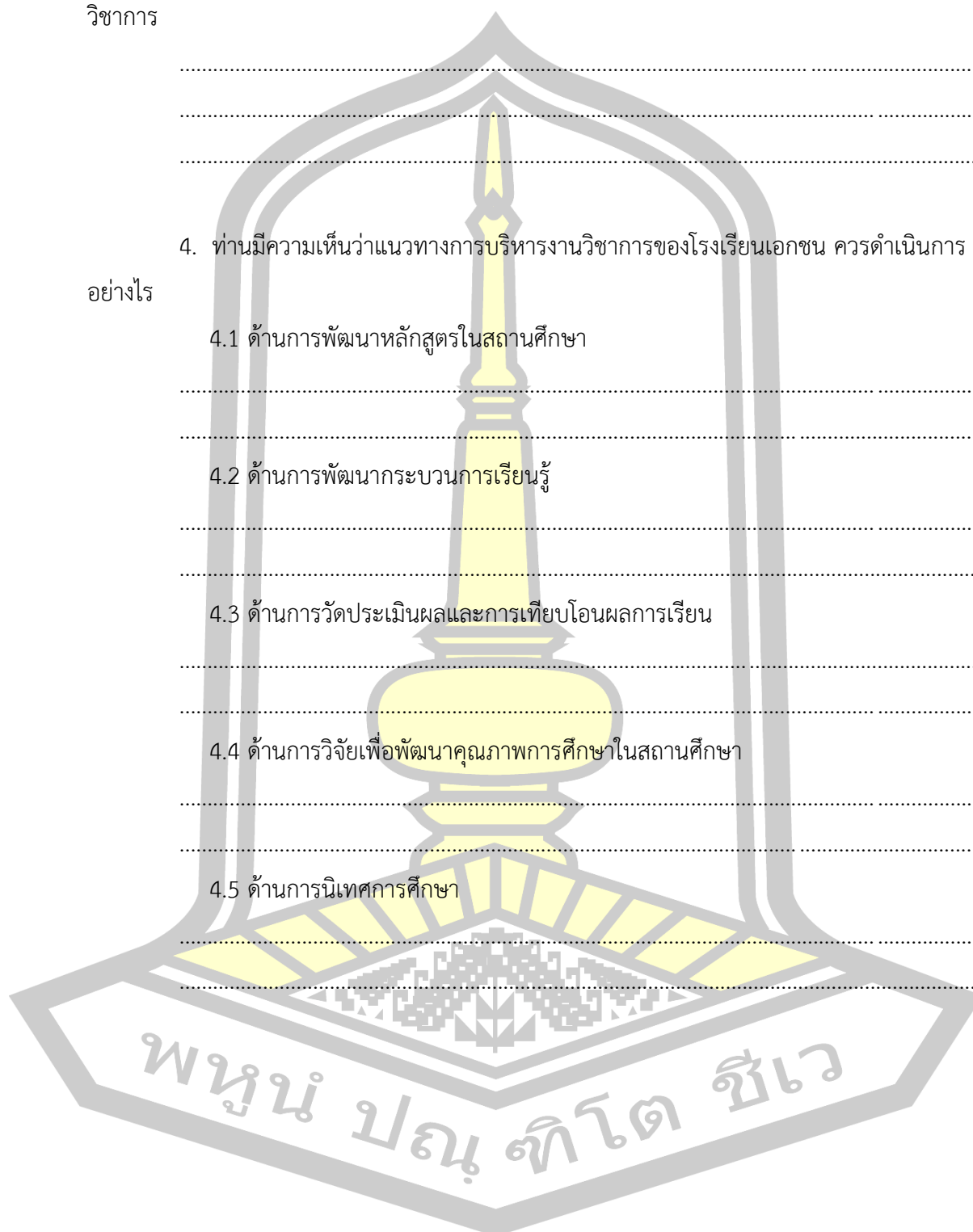
.....

.....

4.5 ด้านการนิเทศการศึกษา

.....

.....

5. ผลจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน พบว่า

5.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา ท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้น อย่างไร

.....

.....

.....

5.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

5.3 ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ สถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

5.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน ท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

พวงมณี ภัณฑิลา สิวะ

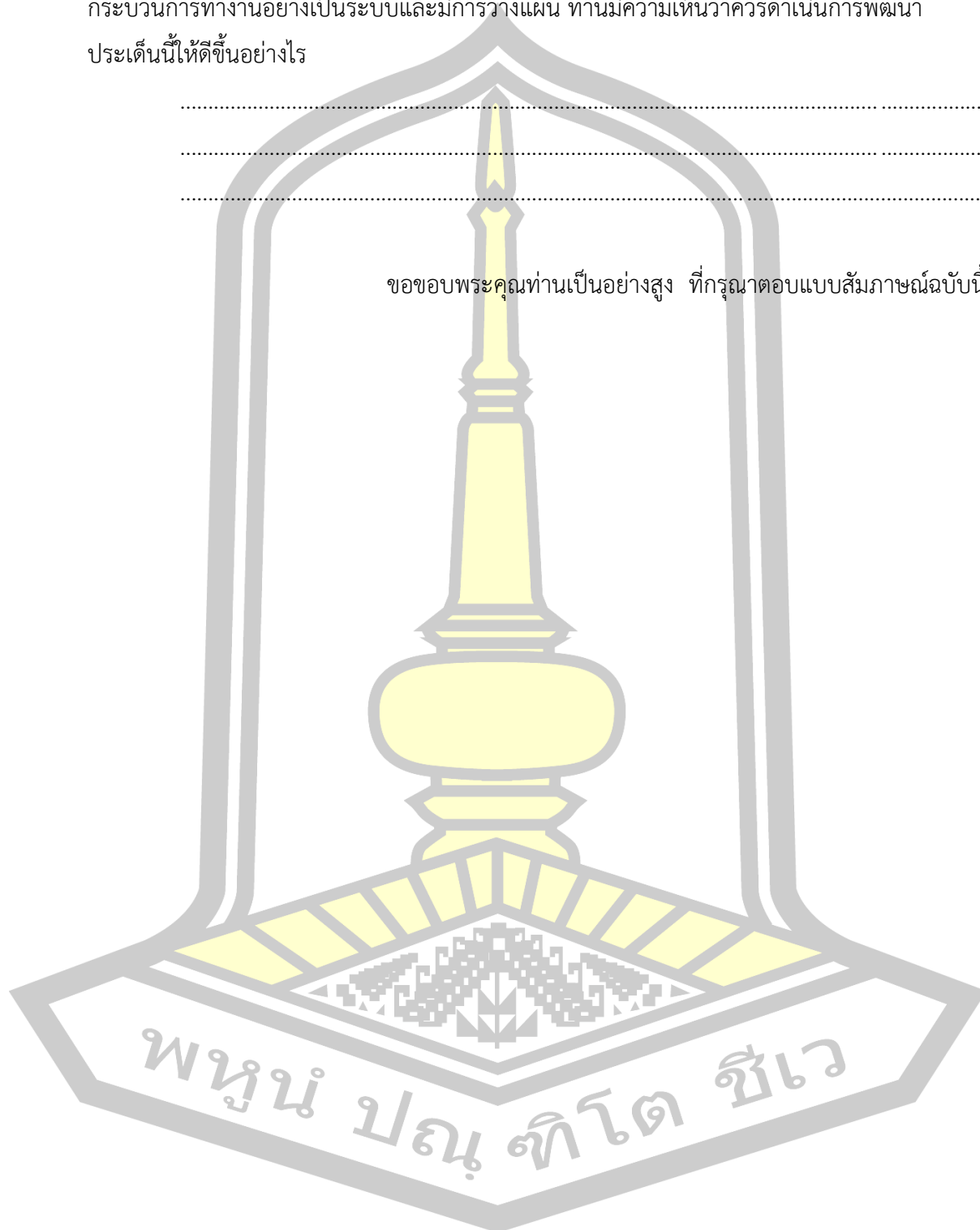
5.5 ด้านการนิเทศการศึกษา ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน ท่านมีความเห็นว่าคุณควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

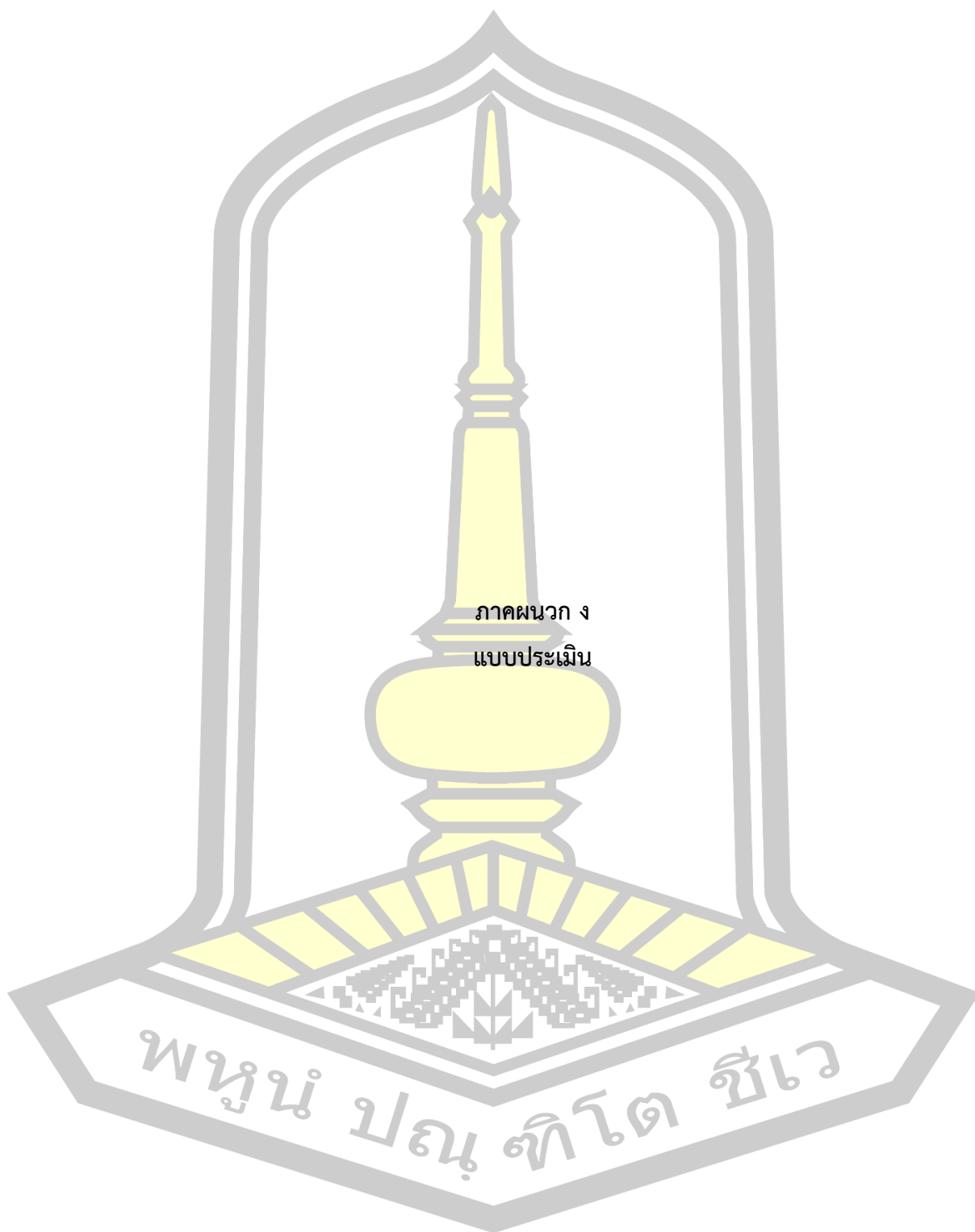
.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

ภาคผนวก ง

แบบประเมิน

พหุบัณฑิตยสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา

คำอธิบาย

1. แบบประเมินนี้สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
2. แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีคะแนนความคิดเห็นในแต่ละระดับเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ มีสเกลที่คำนวณจากคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ แปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ระดับ 4 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้มาก

ระดับ 3 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้ปานกลาง

ระดับ 2 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้น้อย

ระดับ 1 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ข้อที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
16	สถานศึกษาการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการกำหนดปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป											
ด้านการนิเทศการศึกษา												
17	สถานศึกษาจัดให้มีการระดมความคิดเห็นและพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน											
18	สถานศึกษาเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการตัดกระบวนการเรียนรู้											
19	สถานศึกษาจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน											
20	สถานศึกษาควรนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง											

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

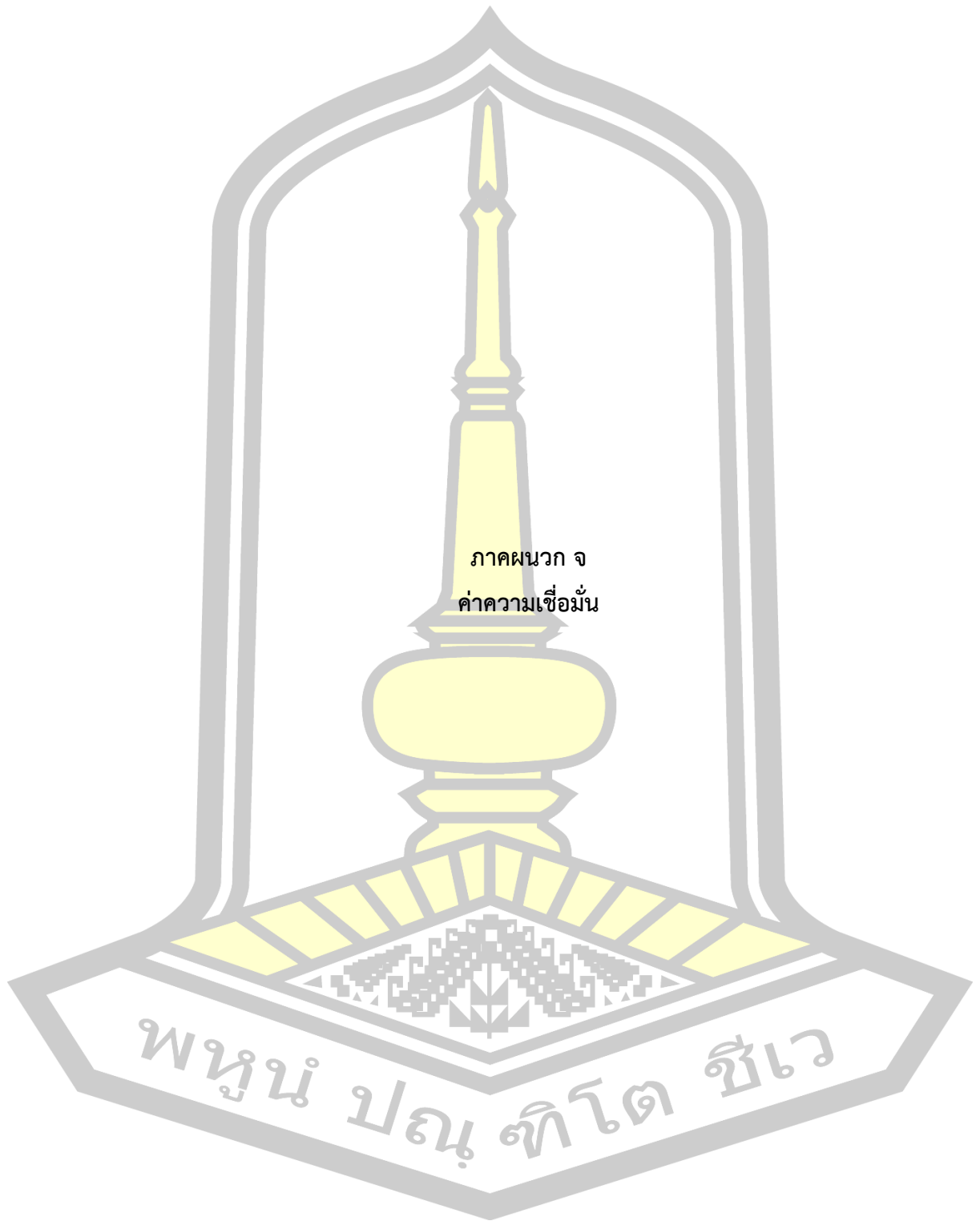
.....

พนุน ปลูก โต ชั่ว

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่น

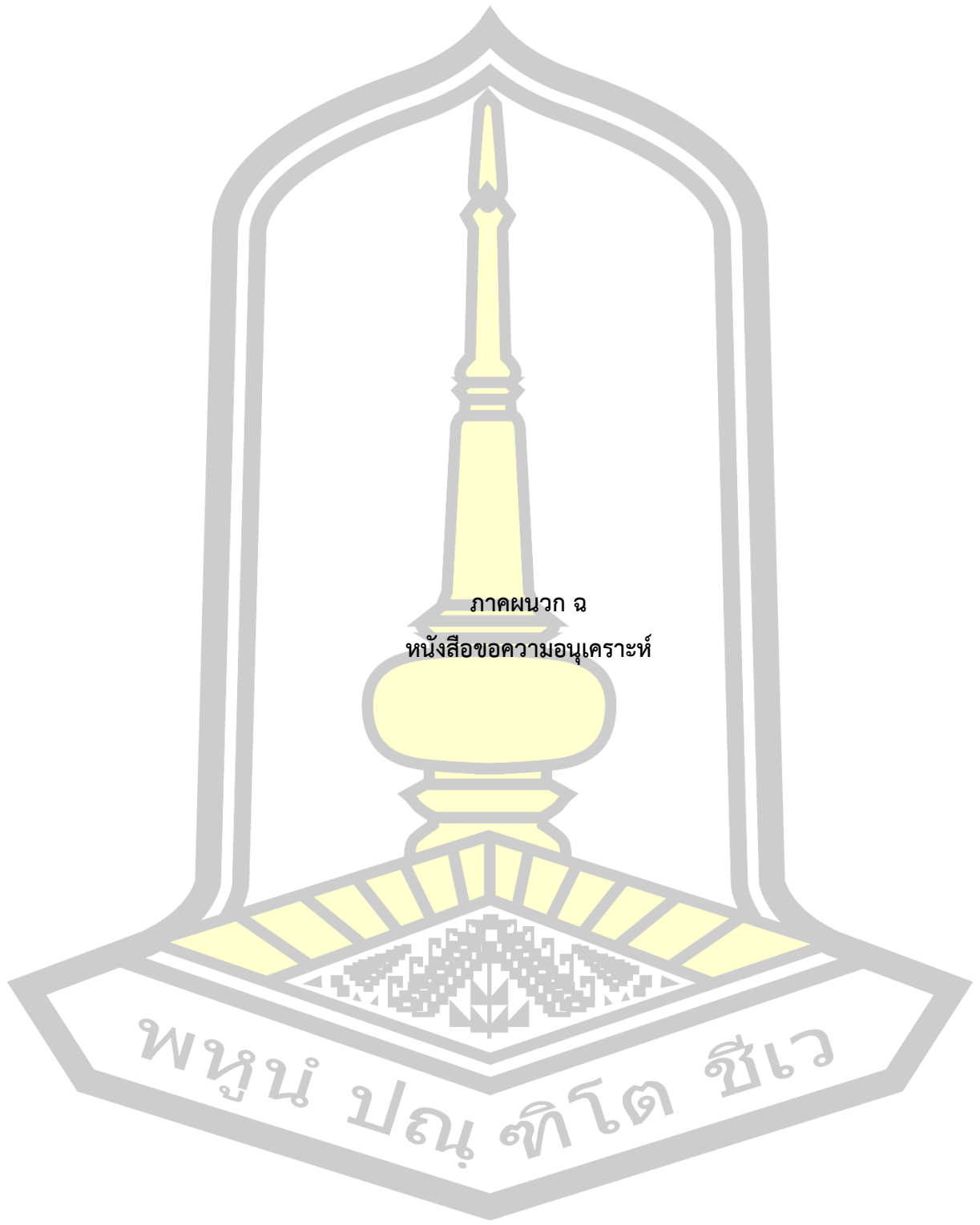
พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ตาราง 24 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน
1	0.957
2	0.955
3	0.953
4	0.952
5	0.951
6	0.950
7	0.948
8	0.947
9	0.946
10	0.945
11	0.944
12	0.943
13	0.943
14	0.943
15	0.942
16	0.942
17	0.942
18	0.942
19	0.942
20	0.942

ตาราง 25 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิด
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์
1	0.950
2	0.948
3	0.946
4	0.944
5	0.942
6	0.940
7	0.939
8	0.937
9	0.936
10	0.934
11	0.933
12	0.932
13	0.932
14	0.930
15	0.930
16	0.930
17	0.929
18	0.930
19	0.930
20	0.930

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว1388

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางศักดิ์สิทธิ์ เกษวงษา

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1388

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายปิยศักดิ์ เนื่องมัจฉา

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1388

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาววรินทร์ นามขุนทด

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทรสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิติน 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1388

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายบัญชา เสนาคูณ

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว1388 วันที่ 17 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว1395

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเอี่ยมสุข

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทรสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายอภิวัฒน์ จันทรสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1395

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเกียรติจรวิทยา

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายอภิวัฒน์ จันทร์สม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1395

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกลางโกสุม

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทรสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายอภิวัฒน์ จันทรสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1395

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทรสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายอภิวัฒน์ จันทรสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1395

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกิตติยา

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทรสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายอภิวัฒน์ จันทรสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1395

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเกียรติขจร

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทรสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายอภิวัฒน์ จันทรสม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1397

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกิตติยา

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1397

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1397

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเอี่ยมสุข

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทรสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1396

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง
เรียน นางสาววรินทร์ นามขุนทด

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1396

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง
เรียน นายบัญชา เสนาคูณ

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว1396 วันที่ 20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว1396

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง
เรียน นางสาวคัตติสิทธิ์ เกษวงษา

ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทร์สม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ที่ อว 0605.5(2)/ว1396

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง
เรียน นายปิยศักดิ์ เนื่องมัจฉา

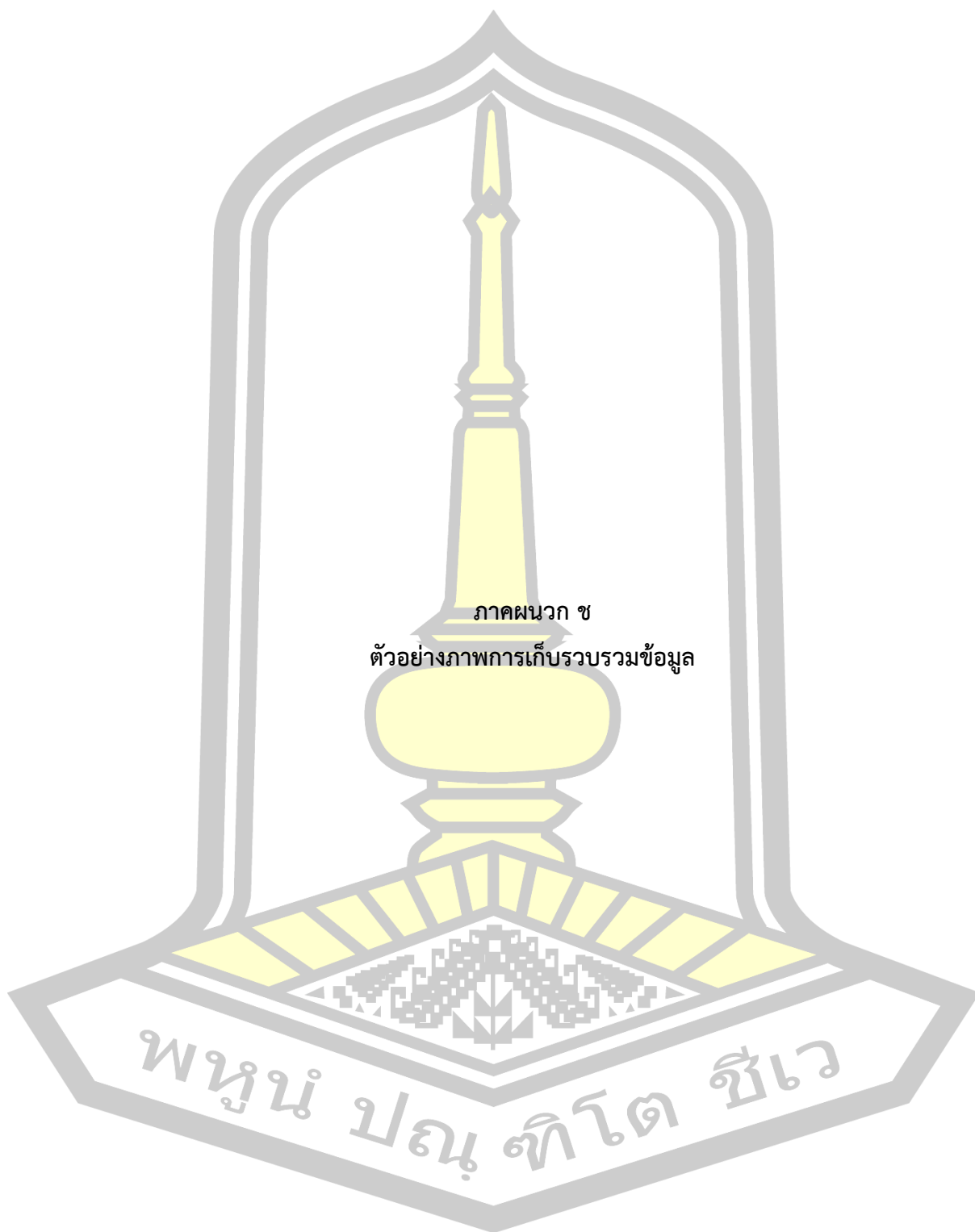
ด้วย นายอภิวัฒน์ จันทรสม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0611304837

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

ประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน

ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ดี (Best Practice)

ประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ดี (Best Practice)

ประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน

ประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน

